

Acta de la reunió

Pla Hidrològic de les Illes Balears en relació a les Entitats Locals

Pla Hidrològic de les Illes Balears

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

ACTA DE LA REUNIÓ PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS EN RELACIÓ A LES ENTITATS LOCALS

26 de setembre de 10,30-14 h

Direcció general de Recursos Hídrics de la Conselleria de Medi Ambient, Palma

ASSISTENTS

Nom	Cognoms	Entitat	Càrrec
Sr. Alfredo	Barón Périz	Direcció General Recursos Hídrics	Cap de Servei d'Estudis i Planificació
Sr. Antoni	Planas Bauzà	Ajuntament de Manacor	Assessor Urbanisme
Sr. Antoni	Palerm Milla	Ajuntament de Banyalbufar	Regidor Medi Ambient
Sra. Antònia	Amengual Vich	Ajuntament de Manacor	Tècnica Medi Ambient
Sr. Bartomeu	Jover Sánchez	Ajuntament d'Estellencs	Batle
Sra. Catalina	Esteva Jofre	Ajuntament de Sóller	Regidora Medi Ambient
Sra. Constanza	Navarro Romero	Ajuntament Es Mercadal	Regidora
Sr. Eduard	Cózar Chilleron	Ajuntament de Calvià	Cap Medi Ambient
Sr. Fernando	Orozco	FOA Ambiental	Coordinador Directiva Marc d'Aigua
Sr. Guillem	Bauzà Ballester	Mancomunitat Migjorn	Assessor
Sr. Guillem	Crespí Sastre	Ajuntament de Santa Eugènia	Batle
Sr. Irene	Coll Florit	Ajuntament Es Castell	1 ^a Tinent Alcalde
Sr. Iván	González Cancela	Lmental, Sostenibilitat i Futur	Coordinador Pla de Participació DMA
Sr. Jaume	Femenias Blanch	Ajuntament de Calvià	Cap Departament Xarxes
Sr. Jaume	Crespí Deià	Ajuntament de Deià	Batle
Sr. Jaume	Vila Mulet	Ajuntament de Valldemossa	Batle
Sr. Jesus	Plaza Sola	Ajuntament de Palma	Tècnic Agenda Local 21
Sr. Joan	Ferra Martorell	Ajuntament de Puigpunyent	Batle
Sr. Joan	Martorell Fuster	Ajuntament de Sa Pobla	Tècnic Medi Ambient
Sr. Joan	Ferra Martorell	FELIB	President
Sr. José	Colom Batiste	Ajuntament de Sant Llorenç	Director Tècnic Serveis Generals i Manteniment
Sr. Josep Antoni	Prats	Ajuntament de Sant Josep de Sa Talaia	Regidor Medi Ambient
Sr. Juan José	Cerdán Pujalte	Ajuntament Sant Josep de Sa Talaia	Enginyer
Sr. Llorenç	Carretero Tuduri	Ajuntament de Sant Lluís	Batle
Sra. M ^a Francisca	Sanchez Font	Ajuntament de Calvià	Tècnica Medi Ambient
Sra. Margalida	Servera Pascual	Ajuntament de Capdepera	Cap Medi Ambient
Sra. Mateu	Ginard Puigserver	Ajuntament de Llucmajor	Enginyer
Sr. Miguel	Moyá Rosselló	Ajuntament de Calvià	Tècnic Projectes Aigua
Sra. Nívola	Uyá Martín	Lmental, Sostenibilitat i Futur	Coordinadora Pla de Participació DMA
Sr. Rafel	Vidal Ginard	Ajuntament de Campos	Regidor (Servei de l'Aigua)
Sr. Sebastià	Llompart Calafell	Ajuntament de Felanitx	Enginyer municipal
Sr. Vicenç	Vidal Matas	Ajuntament d'Esporles	Regidor Medi Ambient

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

ORDRE DEL DIA

- Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Estructura de l'Esborrany.
- Estat dels treballs en curs.
- Afectacions a les entitats Locals.
- Primers comentaris i observacions a l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears, per part dels representants de les entitats locals de les Illes Balears: FELIB, AMIB i Ajuntaments.

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

I PART: PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS (PHIB) I DEL PROCÉS PARTICIPATIU

Benvinguda i presentació a càrrec de Sr. Alfredo Barón, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció General de Recursos Hídrics.

Primera intervenció de la Sra. Nívola Uyá Martín, Lmental Sostenibilitat i Futur S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears:

- Context: la DMA i la participació, principi de gestió participada i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació: la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'habilita un període de 6 mesos.
- Participació activa: calendari dels 7 tallers de participació, on s'abordarà l'anàlisi i discussió de l'Esborrany del PHIB.
- S'anima a les entitats locals, com agents claus a participar en les sessions de treball.

Primera intervenció del Sr. Alfredo Barón Périz, amb comentari als aspectes generals i diferents punts del PHIB.

Sistema d'aprovació del Pla Hidrològic de les Illes Balears: remissió a partir d'abril als Ajuntaments Insulars i al Consell Balear de l'Aigua, per a la seva aprovació en juny de 2009 i remissió final al Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí, per a l'aprovació en desembre de 2009, tal i com exigeix la Directiva Marc de l'Aigua (DMA).

Disposició de l'Esborrany del Pla Hidrològic: El dia 30 de setembre es presenta públicament en roda de premsa l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB), la Normativa estarà a disposició pública a partir del 9 d'octubre.

Procés de consulta i participació: 6 mesos

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

Estructura i comentaris a l'Esborrany del PHIB:

1. Disposicions Generals

- **Novetats respecte a l'anterior PHIB:**
 - Objectius de qualitat i quantitat de les aigües subterrànies.
 - Incorporació d'objectius d'estat ecològic per a les aigües superficials.
 - Principi bàsic: no deterioració.
- **Estudis pendents**
 - Estimació de les superfícies de regadiu mitjançant teledetecció espacial. La seva finalitat és l'estimació de les superfícies en regadiu, a fi de conèixer la demanda d'aigua del sector en el territori insular.
 - Revisió dels balanços de les masses d'aigua subterrànies. Es compta amb dades d'extraccions de 2004, 2006 i algunes de 2008.
 - Els treballs en curs poden produir certes variacions d'assignació de recurs, però no afectarien a la filosofia del PHIB.

2. Descripció General de la Demarcació Hidrogràfica

- S'han mantingut criteris més restrictius que els que fixa la pròpia DMA per a la tipificació de les masses d'aigua. Per exemple la DMA estableix una superfície de 50 hectàrees per a considerar les zones humides, en el cas de la Demarcació s'han considerat a partir de 0,5 ha.
- Respecte als torrents, s'han considerat aquells que duen almenys aigua un 30% dels dies de l'any, criteri que podria garantir l'aparició i manteniment d'una comunitat ecològica.
- El tema dels cabals ecològics és potser un dels aspectes més fluixos, estem parlant de torrents i conceptualment el cabal ecològic encara no està molt regulat.

3. Usos, pressions i incidències antròpiques significatives

- Fixació de prioritats d'ús.
- El Reglament de Planificació Hidrològica presenta consideracions d'adaptació al canvi climàtic que són considerades i que afecten a la reserva de recursos i a la disminució de la disponibilitat dels recursos.

4. Zones protegides

- Es consideren les zones de captació per a proveïment humà a nuclis, com zones protegides i es fixen els perímetres de protecció.
- Delimitació cartogràfica de les zones sensibles.
- Inclusió de les zones humides i consideració del futur Decret de Zones Humides.
- Respecte a les aigües de transició, és un concepte més europeu, que considera fonamentalment els estuaris. En la Demarcació s'han considerat les zones humides costaneres.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

5. Estat de les aigües

- Per al seguiment de l'estat de les aigües superficials es preveuen uns 800.000 - 1.200.000 € anuals.
- La DMA té com principi la recuperació dels costos dels serveis de l'aigua. En el cas de les xarxes generals de seguiment, els costos són assumits per l'administració, com reassignació dels impostos.
- Respecte a xarxes específiques haurien de ser assumides pels agents responsables que han ocasionat la necessitat d'una xarxa específica a causa d'un abocament o altra incidència.
- En relació a les substàncies prioritàries s'han realitzat mostres en pous, en efluent de depuradores i en aigües de drenatge agrícola, en els punts on potencialment es poden trobar. Els resultats de les anàlisis i mostres són molt bons, només es troben valors un poc superiors als de referència de compostos organoclorats a Marratxí.

6. Objectius ambientals

- S'ha establert un estat ecològic per a cadascuna de les diferents masses d'aigua, i s'estableixen objectius ambientals de millora per a aquelles que es troben en estat deficient o moderat, i objectius de manteniment aplicant el principi de no deteriorament per a aquelles que es troben en estat bo, molt bo i referència.
- En el cas de les masses d'aigües subterrànies, els objectius van a estabilitzar nivells i reduir la contaminació fonamentalment per nitrats.

7. Recuperació de costos

- La DMA estableix que s'han de recuperar els costos dels serveis, els costos ambientals i els costos del recurs. La recuperació dels costos del servei de gestió d'aigua, ha d'incloure els costos no només de subministrament, depuració, sinó també costos d'amortització, reposició.
- El sistema tarifari és un mecanisme per a la recuperació de costos. El Ministeri de Medi ambient estableix un increment mig de tarifes de 30%, els economistes parlen de 100%.

8. Programa de mesures

- El programa de mesures són declaracions, s'han inclòs la pràctica totalitat de les Mesures aportades pel procés participatiu, llevat de la creació d'un comitè tècnic amb capacitat normativa, atès que aquesta qüestió no pertoca a l'administració hidràulica, és qüestió del Parlament.
- Respecte als aprofitaments es planteja un cens exhaustiu dels aprofitaments i la revisió dels drets adquirits i concessions i substitució per aigües regenerades en aquells usos agrícoles.
- Per a això es preveu el Pla de reutilització d'aigües regenerades.
- A aquesta fi també contribueixen els estudis de teledetecció que reflectiran la superfície de regadiu, i es preveu realitzar 2 campanyes cada cicle.
- Recàrrega artificial: Com primera mesura, reduir les extraccions per a afavorir la recàrrega natural. Desenvolupar projectes de control de la infiltració lligats a regadius.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

- Millora de xarxes estretament relacionat amb el finançament municipal: Promoure consorcis i convenis per a la subvenció de millora de xarxes.
 - I etapa. Pla Director de Proveïments, imprescindible per a conèixer les pèrdues físiques i prioritzar les inversions.
 - II etapa. Localitzar les pèrdues físiques.
 - III etapa: Finançament, subvenció.
- Dessalació: estudiar la necessitat a Menorca i Mallorca Llevant.

Infraestructures

- Escometre actuacions en la xarxa meteorològica, en la xarxa hidromètrica, en la xarxa de piezòmetres (reposició ja que alguns tenen més de 40 anys).
- Sondejos en zones humides: com zones sensibles al canvi climàtic.
- Instal·lació de limnígrafs (per al mesurament de nivells) actualment hi ha 36 existents, l'objectiu seria arribar als 60-65.
- Control de les extraccions agrícoles: instal·lació de comptadors, altre tema serà el compliment de les concessions.
- Lisímetres: desenvolupar projectes lligats a la UIB per a la revisió dels coeficients d'emmagatzematge. infiltració, vessament, evapotranspiració, eliminació de components solubles pel drenatge.
- Pous de reserva, pous de garantia, pous de substitució, figura a través dels consorcis.
- Interconnexió d'infraestructures: En Eivissa s'estan realitzant entre les dessaladores, Menorca no necessita, Mallorca interconnectar la zona de llevant.
- Sanejament i depuració: Pla Director de Sanejament. Incorpora el llistat d'obres i infraestructures de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental, cofinançat pel Ministeri i el cànon de sanejament.
- Aigües costaneres: acció integral en la Badia de Palma, dissenyat per EMAYA.
- Gestió de la Demanda: millora de les xarxes en alta, i del sistema de distribució, comptadors i dispositius d'estalvi.
- Prevenió i defensa d'avingudes. En aquest respecte hi ha un canvi de sensibilitat a nivell internacional, europeu i estatal. Resulta revolucionari per a l'administració hidràulica. Mesures associades són la regeneració de lleres de ribera. Ideal la recuperació de la plana d'inundació.
- Protecció i rehabilitació de lleres de ribera, actuacions concretes en lleres, (intentar recuperar la morfologia), actuacions en riberes (inventari de boscos i de vegetació de ribera, en una primera fase protegir les existents, en una segona regenerar.
- Protecció d'aiguamolls: aiguamolls potencials, per a la recuperació d'aiguamolls s'estima 4 milions d'euros per hectàrea.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

Total d'inversions

- El total d'inversions previstes per als pròxims 3 plans hidrològics (18 anys) 1.974 Milions d'euros en infraestructures i 75,4 Milions d'euros en estudis, dintre de la forqueta 2-5%.
- El finançament haurà de ser europeu, estatal, autonòmic i local.

II PART: COMENTARIS, OBSERVACIONS I PREGUNTS A L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS (PHIB) I AL PROCÉS PARTICIPATIU

Intervenció del Sr. Eduard Còzar de l'Ajuntament de Calvià. La UE està fomentant els projectes I+D+I i en aquest sentit i a l'efecte de recaptar majors fonts d'inversió, podria ser d'interès reformular alguns dels projectes previstos sota I+D+I, com temes de tractament biològic, noves tecnologies, sistemes d'eficiència, etc.

El Sr. Alfredo Barón comenta referent a això que sota aquest marc es podrien contemplar actuacions de millora del coneixement dels aqüífers, investigació que s'ha de complementar amb models matemàtics de flux. Els programes de recuperació d'aiguamolls, etc.

El Sr. Vicenç Vidal Matas, regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Esporles comenta que la realització del procés de participació li sembla correcte, i que la filosofia plantejada en el PHIB també. No obstant això realitza algunes objeccions en relació a la convocatòria tan anticipada a les entitats locals a les quals no se'ls lliura cap documentació referent a l'esborrany del PHIB, ni tan sols un guió, i especialment a les contradiccions internes que es deriven de la pròpia Direcció General de Recursos Hídrics, com exemple el cas d'Esporles, en el qual actualment s'estan escometent intervencions al torrent d'Esporles per part de la DGRH, valorades en 10 Milions d'euros, intervencions en sentit totalment oposat als programes de conservació i rehabilitació de torrents comentats, a més intervencions realitzades al marge dels agents socials d'Esporles i amb nuls canals de participació i comunicació. Manifesta que a tenor dels arguments exposats respecte al finançament municipal, no existeix per part de l'administració autonòmica sensibilitat per "posar-se en el lloc de les" petites entitats locals, que manegen pressuposts molt petits. A Esporles s'està realitzant una auditoria de la xarxa de proveïment, i l'esforç econòmic que suposen els 12.000 € que costa l'anàlisi, és un gran cost econòmic i social. Estudis que per altra banda podrien ser assumits per entitats supramunicipals, per un tema de factor d'escala.

El Sr. Alfredo Barón, reconeix la descoordinació existent i manifesta el seu acord amb la gran part del discurs anterior. Amplia informació respecte al tema dels torrents, el Reglament de Planificació Hidrològica, estableix una franja de servitud de 5 metres per als vianants, que haurien de complir-se per a adequar-se a la normativa, i estableix restriccions als usos agraris i ramaders. Aquests 5 metres són una franja interessant per a actuar de també contra els nitrats. I en sintonia amb el cas d'Esporles, comenta el cas del torrent de Sóller, en el qual des d'altre Servei de la pròpia Direcció General de Recursos Hídrics, s'estaven realitzant obres al torrent, afectant a una de les estacions d'aforament. En altre ordre de temes, es preveu un estudi per a la gestió integral sostenible dels usos urbans de l'aigua, amb termini 2015/2021, que serà portada a terme per l'ABAQUA.

La Sra. Catalina Esteva, regidora de Medi Ambient de l'Ajuntament de Sóller, verifica la presència de màquines en el torrent i la realització d'obres.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

El Sr. Jaume Femenias, Cap del Departament de Xarxes de Calvià 2000, comenta que actualment contenen amb un pla d'inversió de 200 milions d'euros en 30 anys i que el finançament és un element crític.

Les intervencions del Sr. Juan José Cerdán Pujalte, Enginyer de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia, així com del Sr. Llorenç Carretero Tuduri, batle de l'Ajuntament de Sant Lluís, mantenen que es planifica a banda de les entitats locals, no obstant això es van delegant responsabilitats, com per exemple, se'ls sol·licita dades i informació o altres tasques, sense acompanyament pressupostari, el que en certs casos genera desconfiança i recel.

El Sr. Alfredo Barón comenta el complex etern d'unes administracions respecte a altres superiors i comenta que aquest enfocament ha de ser superat. Respecte al finançament insisteix en la recuperació integral de costos, a partir del 2010 estarà en vigor la tarifació progressiva, que haurien d'implantar les entitats locals, i que a través d'aquesta recaptació es permetrà realitzar inversions, sense entrar en la recuperació de costos ambientals.

El Sr. Josep Antoni Prats, Regidor de Medi ambient de Sant Josep de sa Talaia, formula una sèrie de qüestions relatives a la situació dels torrents de posidònia, als estudis tècnics relatius a les zones humides situades darrere de les dunes, a la millora de la definició de zona inundable, i a la xarxa piezomètrica d'Eivissa.

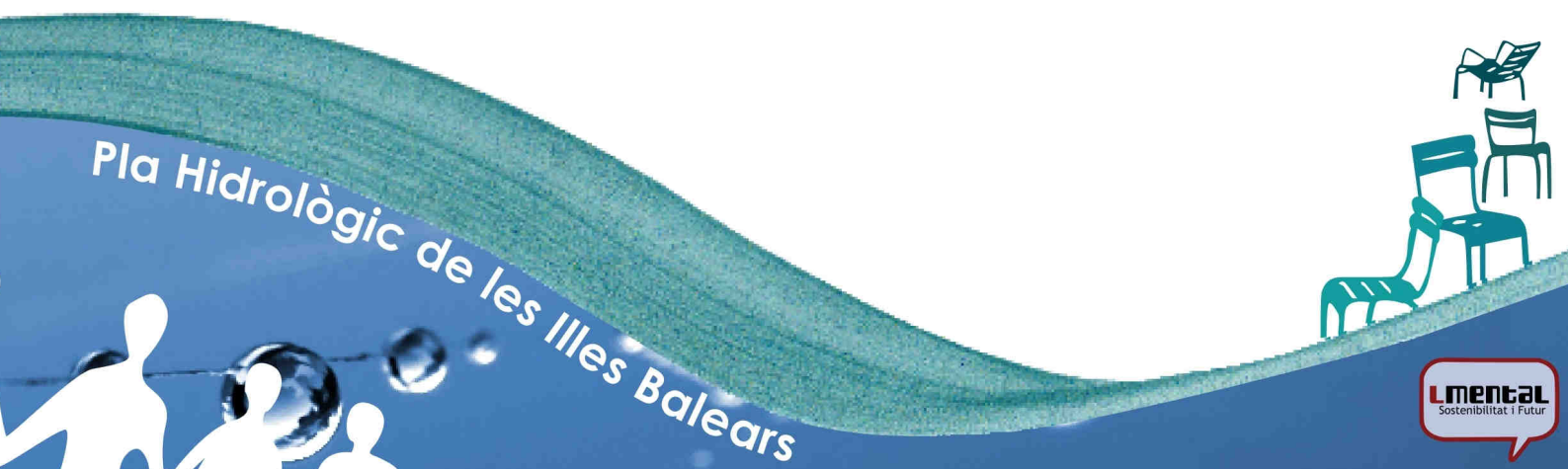
El Sr. Alfredo Barón posa al corrent dels estudis realitzats a les aigües costaneres, els criteris de valoració de les aigües costaneres a l'efecte de DMA són 1 milla nàutica a la vertical de la costa més o menys. S'han realitzat diversos estudis de macroinvertebrats bentònics, macroalgues, fitoplàncton, i *Posidonia oceanica*. Hi ha prevista una cartografia del fons bentònic, amb una assignació de 12 Milions d'euros, per a poder determinar la ubicació d'emissaris, entre altres. En referència les zones humides assenyalen els projectes que afecten a la recuperació de les zones humides potencials, i zones humides en pedreres abandonades. En referència als projectes de recuperació d'aqüífers salinitzats es faran estudis de viabilitat en Santa Eulàlia, en Ciutadella, i a la costa llevant de Mallorca. Quant a la definició de zona inundable, està prevista la delimitació de les planes d'inundació segons criteris geomorfològics. Finalment el tema de la xarxa piezomètrica d'Eivissa es deu a una qüestió competencial.

Es tanca la sessió agraint l'assistència, amb el compromís de la remissió de l'Esborrany del PHIB i recordant els canals de participació.

Acta de la reunió

Plan Hidrológico de las Islas Baleares en relación a las Entidades Locales

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

ACTA DE LA REUNIÓN PLAN HIDROLÓGICO DE LES ILLES BALEARS EN RELACIÓN A LAS ENTIDADES LOCALES 26 de septiembre de 10,30-14 h Dirección General de Recursos Hídricos de la Conselleria de Medi Ambient, Palma

ASISTENTES

Nombre	Apellidos	Entidad	Cargo
Sr. Alfredo	Barón Pérez	Dirección General Recursos Hídricos	Jefe de Servicio de Estudios y Planificación
Sr. Antoni	Planas Bauzá	Ayuntamiento de Manacor	Asesor Urbanismo
Sr. Antoni	Palerm Milla	Ayuntamiento de Banyalbufar	Regidor Medio Ambiente
Sra. Antònia	Amengual Vich	Ayuntamiento de Manacor	Técnica Medio Ambiente
Sr. Bartomeu	Jover Sánchez	Ayuntamiento de Estellencs	Alcalde
Sra. Catalina	Esteva Jofre	Ayuntamiento de Soller	Regidora Medio Ambiente
Sra. Constanza	Navarro Romero	Ayuntamiento Es Mercadal	Regidora
Sr. Eduard	Cózar Chilleron	Ayuntamiento de Calvià	Jefe Medio Ambiente
Sr. Fernando	Orozco	FOA Ambiental	Coordinador Directiva Marco del Agua
Sr. Guillem	Bauzá Ballester	Mancomunidad Migjorn	Asesor
Sr. Guillem	Crespí Sastre	Ayuntamiento de Santa Eugènia	Alcalde
Sr. Irene	Coll Florit	Ayuntamiento Es Castell	1ª Teniente Alcalde
Sr. Iván	González Cancela	Lmental, Sostenibilitat i Futur	Coordinador Plan de Participación DMA
Sr. Jaume	Femenias Blanch	Ayuntamiento de Calvià	Jefe Departamento Redes
Sr. Jaume	Crespí Deià	Ayuntamiento de Deià	Alcalde
Sr. Jaume	Vila Mulet	Ayuntamiento de Valldemossa	Alcalde
Sr. Jesús	Plaza Sola	Ayuntamiento de Palma	Técnico Agenda Local 21
Sr. Joan	Ferra Martorell	Ayuntamiento de Puigpunyent	Alcalde
Sr. Joan	Martorell Fuster	Ayuntamiento de Sa Pobla	Técnico Medio Ambiente
Sr. Joan	Ferra Martorell	FELIB	Presidente
Sr. José	Colom Batiste	Ayuntamiento de Sant Llorenç	Director Técnico Servicios Generales y Mantenimiento
Sr. Josep Antoni	Prats	Ayuntamiento de Sant Josep de Sa Talaia	Regidor Medio Ambiente
Sr. Juan José	Cerdán Pujalte	Ayuntamiento Sant Josep de Sa Talaia	Ingeniero
Sr. Llorenç	Carretero Tuduri	Ayuntamiento de Sant Lluís	Alcalde
Sra. Mª Francisca	Sanchez Font	Ayuntamiento de Calvià	Técnica Medio Ambiente
Sra. Margalida	Servera Pascual	Ayuntamiento de Capdepera	Jefe Medio Ambiente
Sra. Mateu	Ginard Puigserver	Ayuntamiento de Llucmajor	Ingeniero
Sr. Miguel	Moyá Rosselló	Ayuntamiento de Calvià	Técnico Proyectos Agua
Sra. Nívola	Uyá Martín	Lmental, Sostenibilitat i Futur	Coordinadora Plan de Participación DMA
Sr. Rafel	Vidal Ginard	Ayuntamiento de Campos	Regidor (Servicio del Agua)
Sr. Sebastià	Llompard Calafell	Ayuntamiento de Felanitx	Ingeniero municipal
Sr. Vicenç	Vidal Matas	Ayuntamiento de Esporles	Regidor Medio Ambiente

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

ORDEN DEL DIA

- Presentación del Borrador del Plan Hidrológico y la Directiva 2000/60/CE Marco del Agua (DMA) en la Demarcación Hidrográfica de las Islas Baleares.
- Estructura del Borrador.
- Estado de los trabajos en curso.
- Afectaciones a las entidades Local.
- Primeros comentarios y observaciones al Borrador del Plan Hidrológico de las Islas Baleares, por parte de los representantes de las entidades locales de las Islas Baleares: FELIB, AMIB y Ayuntamientos.

DESARROLLO DE LA SESIÓN

I PARTE: PRESENTACIÓN DEL BORRADOR DEL PLAN HIDROLÓGICO DE LAS ISLAS BALEARES (PHIB) Y DEL PROCESO PARTICIPATIVO

Bienvenida y presentación a cargo de Sr. Alfredo Barón, Jefe del Servicio de Estudios y Planificación de la Dirección General de Recursos Hídricos.

Primera intervención de la Sra. Nívola Uyá Martín, Lmental Sostenibilitat i Futur S. Coop., responsables de la coordinación del Plan de Participación de la Directiva Marco del Agua en la Demarcación hidrográfica de las Islas Baleares:

- Contexto la DMA y la participación, principio de gestión participada entre otros y referencia al art. 14 de la Directiva.
- Canales habilitados de participación: información, consulta y participación activa.
- Respecto a información disposición de la página web <http://dma.caib.es>, que recoge todos los documentos técnicos y de divulgación disponibles.
- Consulta, para la cual se habilita un periodo de 6 meses.
- Participación activa: calendario de los 7 talleres de participación, donde se abordará el análisis y discusión del Borrador del PHIB.
- Se anima a las entidades locales, como agentes claves a participar en las sesiones de trabajo.

Primera intervención del Sr. Alfredo Barón Pérez, con comentario a los aspectos generales y diferentes puntos del PHIB.

Sistema de aprobación del Plan Hidrológico de las Islas Baleares: remisión a partir de abril a las Juntas Insulares y al Consejo Balear del Agua, para su aprobación en junio de 2009 y remisión final al Ministerio de medio ambiente y Medio Rural y Marino, para la aprobación en diciembre de 2009, tal y como exige la Directiva Marco del Agua (DMA).

Disposición del Borrador del Plan Hidrológico: El día 30 de septiembre se presenta públicamente en rueda de prensa el Borrador del Plan Hidrológico de las Islas Baleares (PHIB), la Normativa estará a disposición pública a partir del 9 de octubre.

Proceso de consulta y participación: 6 meses.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

Estructura y comentarios al Borrador del PHIB

1. Disposiciones Generales

- **Novedades respecto al anterior PHIB:**
 - Objetivos de calidad y cantidad de las aguas subterráneas.
 - Incorporación de objetivos de estado ecológico para las aguas superficiales.
 - Principio básico: no deterioro.
- **Estudios pendientes**
 - Estimación de las superficies de regadío mediante teledetección espacial. Su finalidad es la estimación de las superficies en regadío, con objeto de conocer la demanda de agua del sector en el territorio insular.
 - Revisión de los balances de las masas de agua subterráneas. Se cuenta con datos de extracciones de 2004, 2006 y algunos de 2008.
 - Los trabajos en curso pueden producir ciertas variaciones de asignación de recurso, pero no afectarían a la filosofía del PHIB

2. Descripción General de la Demarcación Hidrográfica

- Se ha mantenido criterios más restrictivos que los que fija la propia DMA para la tipificación de las masas de agua. Por ejemplo la DMA establece una superficie de 50 hectáreas para considerar las zonas húmedas, en el caso de la Demarcación se ha considerado 0,5 ha.
- Respecto a los torrentes se han considerando aquellos que lleven al menos agua un 30% de los días del año, criterio que podría garantizar la aparición y mantenimiento de una comunidad ecológica.
- El tema de los caudales ecológicos es quizá uno de los aspectos más flojos, estamos hablando de torrentes y conceptualmente el caudal ecológico todavía no está muy regulado.

3. Usos, presiones e incidencias antrópicas significativas

- Fijación de prioridades de uso.
- El Reglamento de Planificación Hidrológica presenta consideraciones de adaptación al cambio climático que son consideradas y que afectan a la reserva de recursos y a la disminución de la disponibilidad de los recursos.

4. Zonas protegidas

- Se consideran las zonas de captación para abastecimiento humano a núcleo de cómo zonas protegidas y se fijan los perímetros de protección.
- Delimitación cartográfica de las zonas sensibles.
- Inclusión de las zonas húmedas y consideración del futuro Decreto de zonas húmedas.
- Respecto a las aguas de transición, es un concepto más europeo, que considera fundamentalmente los estuarios. En la Demarcación se han considerado las zonas húmedas costeras.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

5. Estado de las aguas

- Para seguimiento del estado de las aguas superficiales se prevén unos 800.000 - 1.200.000 € anuales.
- La DMA tiene como principio la recuperación de los costes de los servicios del agua. En el caso de las redes generales de seguimiento, los costes son asumidos por la administración, como reasignación de los impuestos.
- Respecto a redes específicas deberán ser asumidas por los agentes responsables que han ocasionado la necesidad de una red específica debido a un vertido u otra incidencia.
- En relación a las sustancias prioritarias se han realizado muestreos en pozos, en efluentes de depuradoras y en aguas de drenaje agrícola, en los puntos donde potencialmente se pudieran encontrar. Los resultados de los análisis y muestreos son muy buenos, sólo se encuentran valores un poco superior a los de referencia de compuestos organoclorados en Marratxí.

6. Objetivos ambientales

- Se ha establecido un estado ecológico para cada una de las diferentes masas de agua, y se establecen objetivos ambientales de mejora para aquellas que se encuentren en estado deficiente o moderado, y objetivos de mantenimiento aplicando el principio de no deterioro para aquellas que se encuentran en estado bueno, muy bueno y referencia.
- En el caso de las masas de aguas subterráneas, los objetivos van a estabilizar niveles y reducir la contaminación fundamentalmente por nitratos.

7. Recuperación de costes.

- La DMA establece que se deben recuperar los costes de los servicios, los costes ambientales y los costes del recurso.
- La recuperación de los costes del servicio de gestión de agua, debe incluir los costes no sólo de suministro, depuración, sino también costes de amortización, reposición.
- Mecanismo para la recuperación de costes el sistema tarifario. El Ministerio de Medio Ambiente establece un incremento medio de tarifas de 30%, los economistas hablan de 100%.

8. Programa de medidas

- El programa de medidas son declaraciones, se han incluido la práctica totalidad de las Medidas aportadas por el proceso participativo, a excepción de la creación de un comité técnico con capacidad normativa, dado que esta cuestión no atañe a la administración hidráulica, es cuestión del Parlamento.
- Respecto a los aprovechamientos se plantea un censo exhaustivo de los aprovechamientos y la revisión de los derechos adquiridos y concesiones y sustitución por aguas regeneradas en aquellos usos agrícolas.
- Para ello se prevé el Plan de reutilización de aguas regeneradas.
- A este fin también contribuyen los estudios de teledetección que reflejarán la superficie de regadío, y se prevé realizar 2 campañas cada ciclo.
- Recarga artificial: Como primera medida, reducir las extracciones para favorecer la recarga natural. Desarrollar proyectos de control de la infiltración ligados a regadíos.
- Mejora de redes estrechamente relacionado con la financiación municipal.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

- Promover consorcios y convenios para la subvención de mejora de redes.
 - I etapa. Plan Director de Abastecimientos, imprescindible para conocer las pérdidas físicas y priorizar las inversiones.
 - II etapa. Localizar las pérdidas físicas.
 - III etapa: Financiación, subvención.
- Desalación: estudiar la necesidad en Menorca y Mallorca Levante.

Infraestructuras

- Acometer actuaciones en la red meteorológica, en la red hidrométrica, en la red de piezómetros (reposición de algunos ya que tienen más de 40 años).
- Sondeos en zonas húmedas: como zonas sensibles al cambio climático.
- Instalación de limnigrafos (para la medición de niveles) actualmente hay 36 existentes, el objetivo sería llegar a los 60-65.
- Control de las extracciones agrícolas: instalación de contadores, otro tema será el cumplimiento de las concesiones.
- Lisímetros: desarrollar proyectos ligados a la UIB para la revisión de los coeficientes de almacenamiento. infiltración, escorrentía, evapotranspiración, eliminación de componentes solubles por el drenaje.
- Pozos de reserva, pozos de garantía, pozos de sustitución, figura a través de los consorcios.
- Interconexión de infraestructuras: En Ibiza se están realizando entre las desaladoras, Menorca no necesita, Mallorca interconectar la zona de levante.
- Saneamiento y depuración: Plan Director de Saneamiento. Incorpora el listado de obras e infraestructuras de la Agencia Balear del Agua y la Calidad Ambiental, cofinanciado por el Ministerio y el canon de saneamiento.
- Aguas costeras: acción integral en la Bahía de Palma, diseñado por EMAYA.
- Gestión de la Demanda: mejora de las redes en alta, y del sistema de distribución, contadores y dispositivos de ahorro.
- Prevención y defensa de avenidas. En este respecto hay un cambio de sensibilidad a nivel internacional, europeo y estatal. Resulta revolucionario para la administración hidráulica. Medidas asociadas son la regeneración de cauces de ribera. Ideal la recuperación de la llanura de inundación.
- Protección y rehabilitación de cauces de ribera 8actuaciones concretas en cauces, intentar recuperar la morfología, actuaciones en riberas (inventario de bosques y de vegetación de ribera, en una primera fase proteger las existentes, en una segunda regenerar.
- Protección de humedales: humedales potenciales, para la recuperación de humedales se estima 4 millones de euros por hectárea.

Total de inversiones

- El total de inversiones previstas para los próximos 3 planes hidrológicos (18 años) 1.974 Millones de euros en infraestructuras y 75,4 Millones de euros en estudios, dentro de la horquilla 2-5%).
- La financiación deberá ser europea, estatal, autonómica y local.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

II PARTE: COMENTARIOS, OBSERVACIONES Y PREGUNTAS AL BORRADOR DEL PLAN HIDROLÓGICO DE LAS ISLAS BALEARES (PHIB) Y AL PROCESO PARTICIPATIVO

Intervención del Sr. Eduard Còzar del Ayuntamiento de Calvià. La UE está fomentando los proyectos I+D+I y en este sentido y a efectos de recaudar mayores fuentes de inversión, podría ser de interés reformular algunos de los proyectos previstos bajo I+D+I, como temas de tratamiento biológico, nuevas tecnologías, sistemas de eficiencia, etc.

El Sr. Alfredo Barón comenta al respecto que bajo dicho marco se podrían contemplar actuaciones de mejora del conocimiento de los acuíferos, investigación que se debe complementar con modelos matemáticos de flujo. Los programas de recuperación de humedales, etc.

El Sr. Vicenç Vidal Matas, regidor de Medi Ambient del Ayuntamiento de Esporles comenta que la realización del proceso de participación le parece correcto, y que la filosofía planteada en el PHIB también. Sin embargo realiza algunas objeciones en relación a la convocatoria temprana a las entidades locales a las que no se les entrega ninguna documentación referente al borrador del PHIB, ni siquiera un guión, y en especial a las contradicciones internas que se derivan de la propia Dirección General de Recursos Hídricos, como ejemplo el caso de Esporles, en el que actualmente se están acometiendo intervenciones en el torrente de Esporles por parte de la DGRH, valoradas en 10 Millones de euros, intervenciones en sentido totalmente opuesto a los programas de conservación y rehabilitación de torrentes comentados, además intervenciones realizadas al margen de los agentes sociales de Esporles y con nulos canales de participación y comunicación. Manifiesta que a tenor de los argumentos expuestos respecto a la financiación municipal, no existe por parte de la administración autonómica un “ponerse en el lugar de” las pequeñas entidades locales, que manejan presupuestos muy pequeños.

En Esporles se está realizando una auditoría de la red de abastecimiento, y el esfuerzo económico que suponen los 12.000€ que cuesta el análisis, es un gran coste económico y social. Estudios que por otra parte podrían ser asumidos por entidades supramunicipales, por un tema de factor de escala.

El Sr. Alfredo Barón, reconoce la descoordinación existente y manifiesta su acuerdo con la gran parte del discurso anterior. Amplia información respecto al tema de los torrentes, el Reglamento de Planificación Hidrológica, establece una franja de servidumbre de 5 metros peatonales, que deberán cumplirse para adecuarse a la normativa, y establece restricciones a los usos agrarios y ganaderos. Estos 5 metros son una franja interesante para actuar de tampón contra los nitratos. Y en sintonía con el caso de Esporles, comenta el caso del torrente de Soller, en el cual desde otro Servicio de la propia Dirección General de Recursos Hídricos, se estaban realizando obras en el torrente, afectando a una de las estaciones de aforo. En otro orden de temas cometa, que se prevé un estudio para la gestión integral sostenible de los usos urbanos del agua plazo 2015/2021, que será llevada a cabo por la ABAQUA.

La Sra. Catalina Esteva, regidora de Medio Ambiente del Ayuntamiento de Sòller, verifica la presencia de máquinas en el torrente y la realización de obras.

El Sr. Jaume Femenias, Jefe del Departamento de Redes de Calvià 2000, comenta que actualmente cuentan con un plan de inversión de 200 millones de euros a 30 años y que la financiación es un elemento crítico.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

Las intervenciones del Sr. Juan José Cerdán Pujalte, Ingeniero del Ayuntamiento de Sant Josep de Sa Talaia, así como del Sr. Llorenç Carretero Tuduri, alcalde del Ayuntamiento de Sant Lluís, mantenían que se planifica a expensas de las entidades locales, sin embargo se van delegando responsabilidades, como por ejemplo se les solicita datos e información u otras tareas, sin acompañamiento presupuestario, lo que en ciertos casos genera desconfianza y recelo.

El Sr. Alfredo Barón comenta el complejo eterno de unas administraciones respecto a otras superiores y comenta que este enfoque debe ser superado. Respecto a la financiación insiste en la recuperación integral de costes, a partir del 2010 estará en vigor la tarificación progresiva, que deberán implantar las entidades locales, y que a través de la recaudación se permitirá acometer inversiones, sin entrar en la recuperación de costes ambientales.

El Sr. Josep Antoni Prats, Concejal de Medio Ambiente de Sant Josep de Sa Talaia, formula una serie de cuestiones relativas a la situación de los torrentes de posidonia, a los estudios técnicos relativos a las zonas húmedas ubicadas detrás de las dunas, a la mejora de la definición de zona inundable, y a la red piezométrica de Ibiza.

El Sr. Alfredo Barón pone al corriente de los estudios realizados en aguas costeras, los criterios de valoración de las aguas costeras a efectos de DMA son 1 milla náutica a la vertical de la costa. Se han realizado diversos estudios de macroinvertebrados bentónicos, macroalgas, fitoplancton, y *Posidonia oceanica*. Hay prevista una cartografía del fondo bentónico, con una asignación de 12 Millones de euros, para poder determinar la ubicación de emisarios, entre otros. En referencia las zonas húmedas señala los proyectos que afectan a la recuperación del humedal potencial, y zonas húmedas en canteras abandonadas. En referencia a los proyectos de recuperación de acuíferos salinizados se harán estudios de viabilidad en Santa Eulalia, en Ciudadela, en la costa levante de Mallorca. En cuanto a la definición de zona inundable, está prevista la delimitación de las llanuras de inundación según criterios geomorfológicos. Por último el tema de la red piezométrica de Eivissa se debe a una cuestión competencial.

Se cierra la sesión agradeciendo la asistencia, con el compromiso de la remisión del Borrador del PHIB y recordando los canales de participación.

Taller Participatiu Fase III el Plan Hidrològic de les Illes Balears Taller Tècnic

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

TALLER PARTICIPATIU

DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS TALLER TÈCNIC

Celebrat en el Caixa Fòrum de Palma, Mallorca

15 de gener de 9 a 18,30h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació

Direcció General de Recursos Hídrics

Conselleria de Medi Ambient

Govern de les Illes Balears

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Dinamitza

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Iván González Cancela (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Suport tècnic

Alfredo Barón Pérez (Direcció General de Recursos Hídrics)

Fernando Orozco (FOA Ambiental)

Col·labora en la gestió d'espai

Fundació La Caixa

Índex

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS.....	4
ASSISTENTS.....	5
OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III.....	7
PROGRAMA I ORDRE DEL DIA	7
DESENVOLUPAMENT DEL TALLER.....	8
PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA	8
<i>PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC.....</i>	<i>9</i>
GRUPS D'ANÀLISI	12
ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	15
ANALÍSI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	19
ANÀLISI I OBSERVACIONS A L'ÍNDEX DE LA NORMATIVA	25
RECAPITULACIÓ DE LES PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DEL TALLER TÈCNIC.....	28
APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERIZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ.....	28
ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	30
ANÀLISI I OBSERVACIONS A L'ÍNDEX DE LA NORMATIVA	33
GALERIA FOTOGRÀFICA.....	36

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

Amb caràcter general la convocatòria està oberta a tota la ciutadania i sectors interessats. La informació de celebració dels tallers és de caràcter públic, doncs la pàgina web, <http://dma.caib.es>, habilitada per al procés, ofereix la possibilitat d'inscriure's on-line als tallers participatius.

No obstant això, per a garantir una major difusió, s'ha realitzat una convocatòria en funció de l'anàlisi d'involucrats i de la base de dades generada durant el procés en fases anteriors. En la present etapa, s'ha realitzat l'actualització i revisió exhaustiva del públic interessat i afectat, dirigint-nos per a la convocatòria del taller tècnic específicament als agents socials de la comunitat científic tècnica relacionats amb Administració, Col·legis i Associacions Professionals, empreses, consultores, entitats, ONG's, Instituts i Universitat.

El llistat exhaustiu de les entitats convocades es pot consultar en la pàgina web. Per a fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre l'inici del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller, enviat el 17 de setembre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa del taller tècnic, enviat el 18 de desembre.
- Cridades telefòniques per a comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.
- Mailing recordatori: tercer mail enviat el 14 de gener, un dia abans de la realització de la jornada.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada, 39 agents socials van confirmar la seva assistència, d'aquests, 6 no van assistir, i es van incorporar 3 participants no inscrits, participant finalment 36, la composició dels quals es detalla a continuació:

Nom	Llinatges	Entitat	Càrrec
José María	Novoa Sola	Agencia Balear de l'Aigua	Cap Àrea d'Explotació
Ana Maria	Palmer Caubet	Ajuntament de Alcudia	Tècnic de l'Àrea de Medi Ambient
Antònia	Amengual Vich	Ajuntament de Manacor	Tècnic de Medi Ambient
Jordi	Giménez García	Associació de Geòlegs de les Illes Balears	President
Caterina	Amengual Morro	Associació de Llicenciats en Ciències Ambientals de les Illes Balears (ALCAIB)	Presidenta
Juan Mateo	Horrach Torrens	Auding	Delegat del projecte Directiva Marc de l'Aigua
Jorge	Nasarre López	Autoritat Portuària de Balears	Cap de Departament de Planificació
Josep	Aubareda i Figueras	Autoritat Portuària de Balears	Cap de Divisió
Benjamí	Reviriego Riudavets	Centre Balear de Biologia Aplicada SL	Responsable Àrea Medi Ambient
Antoni	Riera Font	Centre de Recerca Econòmica - CRE (UIB - Sa Nostra)	Director
Fausto	Oviedo Subias	Col·legi de Advocats de les Illes Balears	
Pedro J.	Carretero de Oleza	Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears	Responsable de la oficina d'informació urbanística
Agustí	Aguiló Capó	Col·legi Oficial de Químics	Vocal
Pilar	Sánchez-Mateos Rubio	Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports, Demarcació Balears	Secretària
Miquel	Sabater Raga	Consell Insular de Menorca	Enginyer tècnic industrial
Montserrat	Boqué Genovard	DG de la Mar i Litoral	Cap Secció I
Antoni	Obrador Capó	EMAYA	Director àrea projectes
Federico	Pareja Cerdó	EMAYA	Director àrea centrals
Llorenç	Mestre Ribot	EMAYA	Director Tècnic
Magín	Terrasa Díaz	EMAYA	Cap Departament de Depuració
Jordi	Cabrer Giménez	Fundació Balears Sostenible	Director gerent
Margalida Maria	Ramis Sastre	Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB)	Responsable campanyes territori i recursos
Margalida	Juncosa Darder	Hidroma SL	Hidrogeòloga
Guillermo	Vizoso Miquel del Solà	IMEDEA (CSIC-UIB)	Tècnic Superior
Mateu	Picornell Cladera	Institut d'estudis ecològics (INESE)	Vice-president
Catalina Irene	Ramis Cirer	Institut d'Estudis Ecològics (INESE)	Membre de la Junta Directiva

Antònia	Iturbide Wipf	Ports de les Illes Balears	Cap de l'Àrea de qualitat i Medi Ambient
Natalie	Solà Herron	Ports de les Illes Balears	Responsable de Medi Ambient
Gabriel	Sevilla	Professional	Geògraf
Martín	Llobera O'Brien	Professional	Professional (Biòleg i Consultor de Medi Ambient)
Pere	Tomàs Vives	Professional	Biòleg, especialista en ecologia i gestió de zones humides
Matías	Capó Rodríguez	Proyectos Illes, S.L. (Gabinet Enginyeria)	Enginyer agrònom
Empar	Benlloch Pérez	Servei de Gestió Forestal - DG de Medi Forestal i Protecció d'Espècies	E. T. Forestal
Concepción	González Casanovas	Servei d'Estudis i Planificació - DG de Recursos Hídrics	Cap de secció
Juana M ^a	Garau Muntaner	Servei d'Estudis i Planificació - DG de Recursos Hídrics	Tècnic
Margalida	Comas Colom	Servei d'Estudis i Planificació - DG de Recursos Hídrics	Tècnic en hidrogeologia
Antoni	Rodríguez Perea	Universitat de les Illes Balears (UIB)	Professor titular estratigrafia
Arnau	Amengual Pou	Universitat de les Illes Balears (UIB)	Investigador contractat - Grup de meteorologia
Dolores	Tirado Bennasar	Universitat de les Illes Balears (UIB)	Departament d'Economia Aplicada
Gabriel	Moyà Niel	Universitat de les Illes Balears (UIB)	Departament de Biologia - Ecologia Litoral
Jaume	Vadell Adrover	Universitat de les Illes Balears (UIB)	Professor
Josep	Pablo Cànaves	Universitat de les Illes Balears (UIB)	Serveis Científico-tècnics

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

1. Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors, a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
2. Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit de les al·legacions i arguments plantejats pels altres.
3. Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència local per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una cultura de corresponsabilització dels diferents agents socials.

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en tres blocs d'anàlisi, precedit per una primera presentació per part del tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial
 - o Presentació del Pla de Participació Pública.
 - o Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Caracterització de la Demarcació i objectius ambientals.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions.
- Anàlisi III: Normativa.

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

El taller es desenvolupa al llarg d'una jornada de treball de 9 hores i mitja, (2 hores dedicades al menjar), per a procurar, amb garanties, un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que els agents socials puguin detectar els principals punts d'interès, i continuar aprofundint en la seva anàlisi, posteriorment, durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la benvinguda i presentació, així com una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per a fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 4 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisi del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esborrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esborrany i enviar les observacions i al·legacions.

PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC

El Sr. Alfredo Barón, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH), realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- El **termini del procés de participació** i consulta és més flexible, acabarà en el moment que es presenti l'esborrany, previst per a juliol-setembre.
- El PHIB s'estructura en:
 - o Una **memòria** que inclou un resum sobre el coneixement de la demarcació, la classificació de les masses d'aigua, les pressions antròpiques sobre les masses i l'estat ecològic. Un tema fonamental és la recuperació integral de costos, de tots els costos, com eina de gran utilitat per a possibilitar el compliment dels objectius de la DMA. En el 2015 han d'estar en vigor ja les tarifes que garanteixin la recuperació integral de costos. Aquesta Directiva estableix que s'han de recuperar:
 - els costos dels serveis (la recuperació dels costos del servei de gestió d'aigua, ha d'incloure els costos no només de subministrament, depuració, sinó també costos d'amortització, reposició),
 - els costos ambientals,
 - i els costos del recurs.
 - o La memòria inclou també el Programa de Mesures, a manera de declaració de principis, s'han inclòs la pràctica totalitat de les Mesures aportades pel procés participatiu, llevat de la creació d'una administració hidràulica per a cada illa, qüestió del Parlament, o altres actuacions que no són competència del PHIB.
- Aquestes mesures es concreten en el **document Actuacions i Infraestructures**:
 - o El **Programa d'actuació** són bàsicament estudis, cartografia i projectes necessaris, hi ha alguns que ens són discutibles, són obligacions legals.
 - o Les **Infraestructures** es concreten en diversos projectes:
 - Escometre actuacions en la xarxa meteorològica, en la xarxa hidromètrica, en la xarxa de piezòmetres.
 - Estacions d'aforament.

- Pous de reserva, pous de garantia, pous de substitució.
 - Interconnexió d'infraestructures: no es pot dependre d'un sol punt de connexió, es tracta de mallar la xarxa, com en el cas del subministrament elèctric.
 - Sanejament i depuració: Pla Director de Sanejament. Incorpora el llistat d'obres i infraestructures de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental, cofinançat pel ministeri i el cànon de sanejament.
 - Gestió de la Demanda: millora de les xarxes en alta, i del sistema de distribució, comptadors i dispositius d'estalvi.
 - Desalació: es planteja estudis de viabilitat de 2 plantes.
 - Prevenció i defensa d'avingudes. En aquest respecte hi ha un canvi de sensibilitat a nivell internacional, europeu i estatal. Resulta revolucionari per a l'administració hidràulica. Mesures associades són la regeneració de lleres de ribera.
 - Protecció i rehabilitació de lleres de ribera actuacions concretes en lleres, intentar recuperar la morfologia, actuacions en riberes (inventari de boscos i de vegetació de ribera, en una primera fase protegir les existents, en una segona regenerar.
 - Protecció d'aiguamolls: aiguamolls potencials.
- Una gran part dels aspectes seran regulats a través de la Normativa, actualment en redacció, i suposarà el pes i la part substancial del PHIB, quan estigui disponible serà enviada. No obstant això avui comentarem alguns temes sobre la base de l'índex:
 - o Títol I: de les definicions de masses. Com aspecte nou s'ha introduït la consideració de les aigües costaneres com recurs, per tractar-se del mitjà que suporta una sèrie d'activitats en la franja litoral, que incideixen en la qualitat d'aquestes masses d'aigua, i si això prosperés, es podria incloure en la normativa per a la seva major protecció. No obstant això la DMA planteja les pressions que s'exerceixen de terra a mar.
 - o Títol III: normes per a l'ordenació dels aprofitaments. Es regulen les concessions i temes emergents com els sondejos geotèrmics, sondejos per a injecció de pluvials.
 - o Títol IV: centrar tota la normativa d'abocaments en el PHIB no és fàcil, perquè no hi ha establerts límits permesos.

- o Títol V: Millora dels regadius i proveïments, ja s'ha fet una modificació de la Llei d'Aigües, a través de la Llei d'Acompanyament, perquè s'enviïn els comptes de l'aigua, les entitats locals tindran l'obligació d'informar dels comptes a través del SIACIB (sistema d'informació sobre aigua de consum de les illes Balears), es va a especificar també que es facin plans de gestió de la demanda, i que les ordenances estableixin mesures, per a la gestió correcta d'abocaments, del consum, etc. A la vista que no s'aprova el decret de gestió de la demanda, es va a incloure en el PHIB.
- o Títol VI: de protecció del recurs.
 - Actualment s'està definint un Pla de Sequera, perquè en situacions de sequera hidrològica, previ informe de l'administració Hidràulica, el Consell de Govern, pugui decretar la situació, i l'activació immediata de les mesures. S'establiran 3 estats d'emergència: prealerta, alerta i alarma. Es desenvolupessin 6 articles, amb els indicadors, els estats i les mesures d'emergència.
 - Els cabals ecològics: es poden plantejar en alguns torrents, en els quals hagi captacions en les fonts de capçalera, doncs la captació d'aigües en les fonts de capçalera, funciona com una regulació del cabal, per al que seria necessari inventariar les que hi ha i iniciar processos de concertació, que poden dur un cert temps. Cada nova captació sí hauria de garantir el cabal ecològic. Per a calcular els cabals ecològics es necessiten sèries històriques de captacions, i a més les estacions d'aforament poden plantejar problemes ambientals en alguns punts, com ha passat en un espai protegit. El cabal ecològic quan no hi ha captacions és el circulant.
 - Establiment de franges també en els torrents, a l'empara d'una modificació del Reglament del Domini Públic Hidràulic, que estableix una franja de 5 metres d'ús públic per als vianants, franja en la qual es planteja la recuperació de la vegetació en 1.100 Km de trams de torrents de les illes, franja que pot funcionar com també enfront de l'erosió i l'aportació de nutrients.
 - La protecció de Zones Humides, el decret de protecció de zones humides no ha sortit.

- o Títol VII: recull les infraestructures bàsiques requerides, és un resum del document programa d'Actuacions i Infraestructures. Les actuacions bàsiques d'interès públic, la seva inclusió en la normativa pot facilitar aconseguir el finançament.
- o Títol VIII: Seguiment i revisió del Pla.
- A part, s'està desenvolupat **l'anàlisi cost-eficàcia**, que podria fer modificar algunes de les qüestions del programa d'actuacions.
- S'inclourà una **síntesi del procés de participació**, una memòria que recollirà els aspectes integrats en el pla, amb la seva explicació motivada.

GRUPS D'ANÀLISI

S'estableixen 5 grups de treball per a facilitar l'anàlisi de l'Esborrany del PHIB. Amb els agents socials vinculats al mitjà marí i franja litoral es va conformar un grup específic per a l'anàlisi dels aspectes que afecten a les masses d'aigua costaneres, la resta de grups aborden els aspectes de les masses d'aigua subterrànies i epicontinentals.

El criteri per a la conformació dels grups, ha estat procurar la màxima heterogeneïtat i representativitat en funció d'almenys els següents criteris bàsics:

- Per tipus d'entitat (UIB, DG Recursos Hídrics, Col·legi o Associació professional, consultoria, institució proambiental i administració local).
- Sexe.
- Edat.

GRUP 1	
Autoritat Portuària de Balears	Josep Aubareda i Figueras
Autoritat Portuària de Balears	Jorge Nasarre López
DG de la Mar i Litoral	Montserrat Boqué Genovard
Ports de les Illes Balears	Antònia Iturbide Wipf
Ports de les Illes Balears	Natalia Soler
IMEDEA (CSIC-UIB)	Guillermo Vizoso Miquel del Solà
Centre Balear de Biologia Aplicada SL	Benjamí Reviriego Riudavets

GRUP 2	
Col·legi Oficial de Químics	Agustí Aguiló Capó
Ajuntament d'Alcúdia	Ana Maria Palmer Caubet
Universitat de les Illes Balears (UIB)	Antoni Rodríguez Perea
Servei d'Estudis i Planificació - DG de Recursos Hídrics	Juana M ^a Garau
EMAYA	Llorenç Mestre Ribot
Agència Balear de l'Aigua	José María Novoa Sola
Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB)	Margalida Maria Ramis Sastre
Auding	Juan Mateo Horrach Torrens
Col·legi d'Advocats de les Illes Balears	Fausto Oviedo Subias
Hidroma SL	Margalida Juncosa Darder

GRUP 3	
Servei de Gestió Forestal - DG de Medi Forestal i Protecció d'Espècies	Empar Benlloch Pérez
Associació de Llicenciats en Ciències Ambientals de les Illes Balears (ALCAIB)	Caterina Amengual Morro
Consell Insular de Menorca	Miquel Sabater Raga
Universitat de les Illes Balears (UIB)	Josep Pablo Cànaves
Servei d'Estudis i Planificació - DG de Recursos Hídrics	Margalida Comas Colom
EMAYA	Antoni Obrador Capó
Professional	Gabriel Sevilla

GRUP 4	
Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears	Pedro J. Carretero de Oleza
Ajuntament de Manacor	Antònia Amengual Vich
Centre de Recerca Econòmica CRE (UIB - Sa Nostra)	Antoni Riera Font
Universitat de les Illes Balears (UIB)	Arnau Amengual Pou
Casanovas Servei d'Estudis i Planificació - DG de Recursos Hídrics	Concepción González
Institut d'estudis ecològics (INESE)	Mateu Picornell Cladera
EMAYA	Federico Pareja Cerdó
Fundació Balears Sostenible	Jordi Cabrer Giménez

GRUPO 5	
Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports, Demarcació Balears	Pilar Sánchez-Mateos Rubio
Associació de Geòlegs de les Balears	Jordi Giménez García
Universitat de les Illes Balears (UIB)	Gabriel Moyà Niel
Universitat de les Illes Balears (UIB)	Dolores Tirado Bennasar
Institut d'Estudis Ecològics (INESE)	Catalina Irene Ramis Cirer
EMAYA	Magín Terrasa Díaz
Proyectos Illes, S.L. (Gabinet Enginyeria)	Matías Capó Rodríguez
Professional	Pere Tomàs Vives
Universitat de les Illes Balears (UIB)	Jaume Vadell Adrover
Professional	Martín Llobera O'Brien

ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ

Cada grup conta amb el següent material:

- 1 exemplar per grup de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar del programa d'actuacions i infraestructures.
- Quadres resums de síntesis per grup.
- 1 exemplar del Document de divulgació per a cada participant.
- 1 exemplar de l'Índex de la Normativa per a cada participant.
- 1 fitxa guia per a realitzar les observacions per grup.

L'objectiu del treball de grups és millorar l'enteniment i comprensió de l'estructura i dels aspectes més significatius del PHIB. Durant la dinàmica i com fruit de la discussió entre els membres de cada grup, es comenten els punts de més interès, es detecten certes incorreccions, es resolen dubtes i se suggereixen unes primeres propostes.

Les observacions realitzades pels grups d'anàlisi i la seva contestació motivada per part del tècnic responsable de la Direcció general de Recursos Hídrics es detallen a continuació:

Caracterització de les masses d'aigua de la demarcació hidrogràfica Taller Tècnic		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Aspectes generals	- Incloure referència al vigent PHIB, interessant per un tema d'evolució. - Explicar els criteris de selecció de MAS, torrents i zones humides (quantes s'han identificat i quantes s'han seleccionat). - El PHIB hauria d'anar acompanyat d'una cartografia amb la suficient resolució.	
Masses d'aigua Subterrànies (MAS)	- Manca jerarquització de masses. Potser són massa. - Possibilitat de delimitar tridimensionalment les masses d'aigua subterrànies. - Explicació de les zones no-massa. - Eliminació de les zones no-massa. - Massa masses a Eivissa.	

Torrents	- Torrents d'Eivissa que no s'han considerat ni caracteritzat: - o Sant Antoni. - o Buscatell. - Explicació més precisa de la identificació i delimitació dels torrents (punt 2.2.1.1). - Fer arribar al mar la representació dels torrents? - Masses d'aigua superficials.	- La definició dels torrents, s'ha realitzat partint de la xarxa hidrogràfica bàsica, d'aquesta xarxa hidrogràfica hi ha Masses d'aigua que són torrents, i el criteri de la DMA és que dugui aigua circulant almenys un 30% dels dies de l'any, període que pot garantir l'establiment d'una comunitat ecològica. Però a més a Balears s'ha estat menys restrictius, ja que no s'ha considerat "circulant". Per tant haurà trams que poden ser considerats masses d'aigua. El Torrent de Rosteixen Miquel no és una massa d'aigua, presenta aigua només 49 dies de l'any, no obstant això és un torrent que cal protegir, són dos temes diferents. - Per a tenir un criteri ferm caldria realitzar la partió, teòricament un torrent és privat mentre circula per una finca privada, fins que es creua amb algun element públic, com un camí.
Basses temporals y Coves	- La distribució de les basses temporals no és molt equitativa, estan molt concentrades. - Basses no pot ser, bassots.	
Zones Humides	- Falta un plànol amb la ubicació de totes les zones humides. - En la taula 2-16 no apareix Ses Fontanelles. - Estany den Mas com zona de transició o com zona humida, en el 97-98 ja havia una zona humida. - Actualització i bona resolució de la cartografia de les zones humides i aigües de transició.	- La cartografia de les ZH s'actualitzarà. - Estany den Mas, està en el document de caracterització, però està en la desembocadura d'una llera i el que no pot haver és un aparcament. La definició de les zones humides, ha contemplat criteris menys restrictius que els fixats per la DMA, la Directiva parla de 50 Hectàrees, i a Balears s'han considerat a partir de 0,5 hectàrees. A més per sota de 0,5 hectàrees s'han considerat com basses temporals. Per a centrar l'ordre de magnitud del treball, dir que la DMA requereix plànols a escala 1:250.000 i per a la caracterització 1:1.000.000. No obstant això estic d'acord amb la referència al document de base, això es posarà.
Masses d'aigua costaneres	- Els Ports d'interès general (5) Palma, Alcúdia, Maó, Eivissa i la Savina, Aigües I i II són masses d'aigua molt modificades. - S'analitzaran les aigües dels Ports de gestió autonòmica, per a conèixer si són masses molt modificades i s'establiran els criteris.	- Sí, els ports d'interès general considerar-los com masses d'aigua molt modificades, la resta valorar-los intentant que no introdueixin massa subdivisions de les masses.

**Usos i pressions de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
Taller Tècnic**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Usos i demandes actuals	- Reafirmació de les aigües costaneres com recurs. Es poden considerar tres usos per a les masses d'aigües costaneres: desalació, refrigeració, piscifactories, usos entesos com consum d'un recurs no escàs. - Població flotant: canviar el concepte per població no resident. - El concepte de població resident + població no resident, hauria de dir càrrega demogràfica total. - Disposar de dades de càrrega demogràfica total, referits al 2006, amb la condició de donar coherència a les dades tècniques de consums, extraccions i usos. - Pàg. 109. Corregir el sector turístic aporta en 2003, 3.565 M € al PIB. En realitat es refereix a la partida H (Hostaleria i Restauració) activitats econòmiques del turisme, però en realitat el sector turístic inclou més activitats. S'hauria de canviar pel sector de l'hostaleria i la restauració. - En definició d'usos i demandes de masses d'aigua subterrànies; seria més correcte dir ús domèstic urbà i ús domèstic no urbà i agrojardineria, en lloc de domèstic i agrojardineria. - Seria convenient atribuir una part de la demanda a la població no resident.	- Usos per a les aigües costaneres: Hi ha un article en la normativa que precisament parla d'aquests tres usos. D'una banda estan els usos no consuntius, que ocorren sense extracció ni consum (l'aigua com mig transport, oci, recurs ambiental, etc.); aquests es creuessin amb les dades de concessions de litoral de la DG de la mar i Litoral. D'altra banda trobem els usos consuntius, els usos que extreuen o consumeixen aigua del mar; aquests requeriran autorització o concessió. - En relació a les dades, si caldria referir-lo tot al 2006 . - Tom nota per a adequar la terminologia de les activitats econòmiques. - En relació als usos, proveïment urbà, fa referència als legalment constituïts, domèstic i jardineria als usos de proveïment en nuclis i habitatges no connectats a la xarxa. - En relació a la població flotant, l'estimació de la demanda per al balanç, es realitza, amb les dades d'entrades i sortides en aeroports.
Pressions sobre aigües subterrànies	- Faltaria una prioritització de pressions en general.	
Síntesi de pressions en aigües costaneres	- Tenir en consideració la pressió de fondejo d'embarcacions i matisar aviadors o abocaments no controlats caracteritzables.	- En relació als aviadors, figura en els plans d'actuació, en la millora del sanejament. Per a evitar els desbordaments cal lligar els dipòsits de tempesta i les xarxes separatives. S'intentarà introduir.

**Estat de les masses d'aigua i xarxes de control de la Demarcació Hidrogràfica
Taller Tècnic**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Aigües costaneres	- Adaptació de la classificació de les masses, una vegada exclosos i estudiats les masses molt modificades (ports). - Control i monitoratge dels punts crítics (desembocadures de torrents, aviadors, etc.)	- En relació a conèixer l'estat ecològic de masses d'aigua subdividides de competència autonòmica, si la campanya de reconfirmació acabés a temps, seria incorporat en el PHIB. - En relació al control i monitoreig de punts crítics, no estem d'acord que les masses d'aigua estan bé, però el litoral no, perquè precisament es fa el seguiment de les microalgues en el litoral. Quant a l'establiment d'una xarxa oficial de monitoreig de punts crític: no. La raó és que la UE demanarà l'eliminació dels punts crític. Simplement cal millorar la gestió en aquests punts.

**Objectius ambientals de la Demarcació Hidrogràfica
Taller Tècnic**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Aigües costaneres	- Millora del control dels aviadors de les xarxes de sanejament municipals, d'estacions d'impulsió, de les xarxes pluvials i aportis dels torrents de sòlids i productes contaminants.	- En relació als aviadors, figura en els plans d'actuació, en la millora del sanejament. Per a evitar els desbordaments cal lligar els dipòsits de tempesta i les xarxes separatives. S'intentarà introduir.

ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES

Programa d'actuació Taller Tècnic		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Millora de la informació hidrogeològica	- Racionalització d'estudis, alguns ja es fan en altres organismes, també hi ha zones molt estudiades i unes altres molt desconegudes. - Estudis de dinàmica litoral, temps de renovació, ... - Millorar el coneixement de transmissivitat, coeficient d'infiltració i d'emmagatzematge. - Coneixement tridimensional dels aqüífers. - El pressupost és molt elevat, massa car. - Habilitar un servidor cartogràfic per a tota la informació hidrogeològica.	- La racionalització d'estudis, com principi general sembla lògic, això és el raonable. No obstant això de vegades resulta més fàcil, ràpid i econòmic el contrari. - Els estudis de dinàmica litoral, s'ha creat el SOCIB (Sistema d'Observació Costaner de les Illes Balears), i això podria ser un dels treballs principals. No obstant això es pot incloure, si algú dels presents es compromet a indicar un ordre de magnitud del pressupost. - Moltes de les propietats hidràuliques de les aigües subterrànies ja es coneixen a través dels assajos de bombament. - La superfície impermeable anirà lligada amb l'anàlisi de la Superfície de regadius i es podrà valorar l'efecte del vessament. - En relació al coneixement tridimensional dels aqüífers, en principi no, però amb matisos. Doncs ja existeix en moltes MAS una malla dimensional, en la Serra Tramuntana ja existeix. Tots els talls geogràfics estan a la documentació bàsica, i possiblement aquesta informació s'acabarà penjant. Es podrien delimitar tridimensionalment les MAS per talls geològics i establint una nova xarxa piezomètrica amb reconeixement hidrogeològic finançada pel ministeri. - El servidor cartogràfic es tindrà en compte per al futur.
Cens aprofitaments	- Inspeccions tècniques de pous. - Matrícules per a pous.	
Plans d'explotació d'aigües subterrànies	- Canviar el nom de <i>Plans de Explotació</i> por <i>Plans de Gestió</i>. - Estudi de gestió integrada a nivell d'illa (mètodes de gestió integrada).	- El concepte de gestió integrada, s'inclou en l'apartat d'aigües subterrànies.
Pla de reutilització	- Augmentar el pressupost destinat. - Estudis de recuperació d'aqüífers i torrents amb aigües	- En relació a les dades d'aigües reutilitzades, a Eivissa, no es reutilitza perquè el Pla de reutilització a Santa Eulàlia no ha funcionat. Les aigües

	regenerades. - Estudis de viabilitat de filtres verds en la sortida de depuradores. - Descentralitzar la depuració. Estudiar la viabilitat de centralitzar o descentralitzar la depuració, des del punt de vista ecològic. - Estudis previs específics sobre masses d'aigua a regenerar, cabals depurats sempre destinats a usos específics. Per exemple les aigües subterrànies amb excés de nitrats, etc. - Les dades de reutilització d'aigua, es queden un poc curts segons les concessions, faltaria actualitzar-los i contemplar altres depuradores. El total considerat per a Mallorca, és exactament el efluent de Palma. - Revisar dades referents a les dotacions distribuïdes per illes, d'equipaments per a la reutilització. - Revisar dades de reutilització d'aigües residuals depurades en agricultura. - Estudi i seguiment sobre ús de fangs com abonament. És bé reutilitzar els fangs. - Seguiment de l'ús correcte de les aigües regenerades.	regenerades tenen un contingut salí entre 1500-2000 clorurs, perquè hi ha estacions d'osmosis privades que aboquen a la xarxa de sanejament. - A Menorca hi ha un projecte a Es Castell, pendent del Govern i el Consell la concreció, de moment tampoc apareix. - Revisar les concessions, legalment si una concessió no s'engega, aquesta caduca. Ja s'ha plantejat la revisió de les concessions d'aigua de pou, es pot plantejar per a les aigües regenerades. - Estic d'acord, l'administració responsable, en aquest cas Conselleria d'Agricultura, que és la que gestiona el projecte, ha de fer el seguiment. - Es reblarà en la normativa el control i seguiment de determinades actuacions, entre elles les concessions d'aigües regenerades i la utilització de fangs.
Quantificació del consum agrícola	- Parcel·les pilot, lisímetres, capacitat de retenció d'aigua (Concretar i especificacions). - Estudis de necessitat de reg.	- En relació als lisímetres, d'acord, dependrà de la possibilitat a nivell pressupostari.
Recàrrega artificial d'aqüífers	- Incloure recàrrega artificial a Eivissa.	- La millor recàrrega és la que no es realitza.
Protecció i qualitat de les aigües	- Estudis sobre l'efecte de efluents, fosses sèptiques i clavegueram sobre les aigües subterrànies. - Insistir en perímetres de protecció. - Divulgació adequada. - Incloure un programa de descontaminació: preveure diferents protocols per tipus d'accident i partides específiques per a això.	- Estudi de les potencials fosses sèptiques d'habitatges aïllats en sòl rústic, Ja s'està realitzant; a Menorca ja estan quantificades, i de tota l'habitatge el 90-95% tenen pous negres. El que si es va a contemplar en la Normativa són criteris per a instal·lar les fosses sèptiques. Un Pla d'Instal·lació i/o homologació en totes els habitatges en sòl rústic, donant terminis per a la seva execució. - Per al tema de les xarxes de

	En relació a les aigües costaneres: - Estudis de proliferació de fitoplàncton en llocs recurrents. - Anàlisis de fondejo d'embarcacions. - Estudis de freqüentació de platges i litoral.	clavegueram, es té un pressupost de l'ordre de 150 Milions d'€ en 18 anys. - Els estudis sobre aigües costaneres es podrien incloure. - Es redactarà un protocol d'actuació en cas de contaminació i es preveuran partides específiques per a això, sempre tenint en compte que s'ha de deixar un espai lliure, obert, ja que els supòsits de contaminació són molt amplis.
Millora dels abastiments urbans	- Formació per als gestors de l'aigua. - Possibilitat d'incloure una proposta d'infraestructures de captació d'aigua de pluja (aljubs municipals i drenatges d'infraestructures). Es pot plantejar a nivell de grans instal·lacions de captació, per a possibilitar usos com regs, etc. - Substituir el terme població flotant, per càrrega demogràfica total.	
Previsió i defensa d'avingudes	- Divulgació en municipis. - Superfícies impermeables quantificades. - Drenatge d'infraestructures. - Introduir un punt de vista ecològic. Boscs.	- En relació a la quantificació de les superfícies impermeables, està en procés l'estudi de teledetecció que ho contempla.
Conservació i estalvi d'aigua	- No únicament estratègies de comunicació de foment de l'estalvi, sinó també Normativa referent a això. - Informació i comunicació específica en relació a les aigües costaneres.	
Plantes dessaladores	- No plantejar estudi de necessitat i viabilitat, ja hi ha 10 dessaladores.	
Seguiment	- Recopilació de tota la informació en relació a la Directiva i les aigües costaneres, dispersa actualment en els diversos organismes, per a la seva consulta pública. - Necessitat d'actualització contínua de plans, tal com disposa la revisió del PH.	

Programa d'infraestructures Taller Tècnic		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Control i millora del coneixement del DPH	- Instal·lació de 22 estacions meteorològiques, són moltes, necessitarien control. No fan falta si es coordina o va a càrrec d'altres organismes que realitzen aquesta tasca. - Les inversions per a la instal·lació de lisímetres, concentrar-les al principi en el primer sexenni, i en la resta menys.	
Noves captacions per a la correcció del dèficit quantitatiu i qualitatiu	- En relació als projectes pilots de recàrrega artificial, incloure el projecte de Santa Eulàlia, a Eivissa. - No estan valorades les canonades d'impulsió.	
Interconnexió d'infraestructures	- Conduccions a Menorca no estan previstes (possibles excedents de la dessaladora de Ciutadella, i possible dessaladora futura a Maó en funció dels estudis de necessitat i viabilitat).	- Perquè una dessaladora tingui una gestió raonable, ha de funcionar el 100%, i per tant a l'hivern els pous s'haurien de parar. Les interconnexions a Menorca, en tot cas, poden ser un futurible.
Sanejament i depuració	- Estudis en les xarxes de clavegueram, i fugides. - Inversions en manteniment. - Xarxes de sanejament i separatives: incrementar partides, arribar als 80 M € en el primer sexenni. - Canviar la nomenclatura de Badia de Palma per Àrea Metropolitana de Palma. - Subvencions per a dipòsits i femers per a residus orgànics produïts per les explotacions ramaderes. Tant en la pròpia explotació com en els distribuïdors de residu orgànic (emmagatzematge, distribució i abonament). - Iniciar noves línies d'ajudes per a explotacions ramaderes que no siguin porcines i bovines, i ampliar aquestes últimes.	- Seria convenient revisar a l'alça les xifres previstes per a xarxes de sanejament municipal.
Reutilització	- Estudiar i avaluar la necessitat de la inversió enfocada a l'existència de demanda.	- El plantejament de la reutilització d'aigües per a reg a través del projecte plantejat des d'Agricultura, des del punt

	- Evitar situacions de no uso/abandó de les instal·lacions. - El programa és un disbarat. Reutilització in-situ. Impossible. Recarrega. - Per a la restauració de la vegetació de ribera es necessita un cabal ecològic, possibilitat amb aigua regenerada.	de vista de la DMA no té justificació, (en tot cas es valoraria més positivament la substitució de recursos). Des del punt de vista de l'anàlisi cost-eficàcia tampoc se sustenta, solament en costos d'inversió són 1€/m3, més car que l'aigua dessalada i no està considerant la gestió de bombers de 140 m de desnivell i conduccions de 40 Km. - Si la societat balear decideix tenir aquest tipus d'agricultura, s'ha d'assumir que cada ciutadà va a haver de pagar entre 30 i 35€/anuals. - D'altra banda aquesta llei de Desenvolupament rural, que promou aquest tipus de desenvolupament, a pesar que és possible que després no hagi regants. - Seria interessant estudiar la reconversió d'aquest programa.
Plantes dessaladores	- Les inversions previstes en dessaladores no estan pressupostades, però sembla correcte ja que vàrem considerar que no haurien de preveure's més plantes dessaladores.	
Gestió de la demanda	- La dotació pressupostària és molt ajustada. - Incrementar el pressupost per 2.	- Les dotacions pressupostàries són per a proveïment 150 M de €, per a clavegueram, 150 M€ i per a xarxes separatives 150 M€. - Augmentar la partida, sí, és escassa i no passaria res si es doblés.
Prevenió i defensa d'avingudes	- Establir els criteris tècnics a l'hora de fer tasques de neteja de torrents: tècniques manuals si les lleres són petits i operaris formats, exigir avaluació de les repercussions ambientals, etc. - Incrementar les partides pressupostàries de les actuacions de protecció, restauració i rehabilitació de lleres i riberes, en detriment d'actuacions per a l'acondicionament de torrents i defensa contra inundacions. - Gestió integrada de conques. Falta pressupost. Actuacions de restauració hidrològic-forestal per a: - o Recarrega d'aqüífers i embassaments (i colmatació).	- Les actuacions reals en la lluita contra les inundacions, són les relacionades amb el desguàs. - El problema quant als mètodes de defensa d'avingudes, són les dues tendències dintre de l'administració de recursos hídrics. A part de recomanar-lo en la Memòria del PHIB, es plasmarà que tots els projectes es plantegin amb tecnologia tova. - S'inclouran com projecte pilot els projectes dels plans estatals d'Erosió i Restauració Hidrològic-Forestal.

	- o Prevenció d'emergències en conques amb problemàtica civil (poblacions inundables). - Relació amb els plans estatals d'Erosió i Restauració Hidrològic-Forestal. Possibilitat de declarar una forest com "forest protectora" seguint la llei de Forests. - Prevaler la realització de canalitzacions amb tècniques toves (geotèxtils, gavions...) enfront dels de formigó. - Substituir les soleres contínues per la construcció de "rastells" que frenin la velocitat de l'aigua.	
Nou programa: Descontaminació	- Protocols de descontaminació per tipus d'accident. - Actuacions puntuals en punts crítics.	- Es redactarà un protocol d'actuació en cas de contaminació i es preveuran partides específiques per a això, sempre tenint en compte que s'ha de deixar un espai lliure, obert, ja que els supòsits de contaminació són molt amplis.

ANÀLISI I OBSERVACIONS A L'ÍNDEX DE LA NORMATIVA

Normativa Taller Tècnic		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
TÍTOL I. De les masses d'aigua	- Art 10. A què es refereix els sistemes d'explotació, es proposa la denominació de sistemes insulars de gestió? - Art. 13. Tipus de cursos fluvials, incloure'ls en art. 6 de definicions. - Art. 28. Recursos Naturals disponibles. - Art. 51. Recursos sobrants? - Hi ha Reserves estratègiques? - Límits geogràfics de les zones sensibles.	- Cada illa és un sistema d'explotació, es prohibeixen les interconnexions entre illes, cada illa ha de ser autosuficient. - Ja s'han delimitat les zones sensibles, estan plasmades en cartografia. - Els recursos disponibles actuals són els que s'estan usant, necessàriament s'han de tenir en compte, la recàrrega minorada per la sortida al mar i la sortida als aiguamolls. En aquest sentit els cabals ecològics a les Zones humides també s'han inclòs mitjançant el volum d'alimentació. - Com a tals reserves estratègiques no estan. Els balanços són una aproximació, s'han estimat unes sortides al mar que són més de les necessàries, en teoria hi ha un matalàs. - Mai no hi ha recursos sobrants, es borra de l'articulat.
TÍTOL II. Dels recursos hídrics i la seva gestió	- Capítol nou: Anàlisi econòmica financer, recuperació de costos. - Especificar que es fa una gestió de la demanda - Aspectes de sensibilització de la població no apareixen en la normativa. - Art. 47 Previsions de dessalació, però hi ha previsions d'eliminació de potabilitzadores? Règim transitori.	- Sí, un article per a la recuperació de costos. Es contemplarà en l'articulat, almenys en proveïment, perquè els ajuntaments regulin mitjançant les tarifes i garanteixin la recuperació integral de costos. - En relació a les potabilitzadores, si es pretén complir amb la DMA, caldria tancar Son Tugores. Seria necessari un horitzó de clausura, legalment no s'hauria de permetre que se seguís explotant.
TÍTOL III. De les normes relatives a l'ordenació dels aprofitaments	- Art. 74. Agrojardineria no lucrativa: Obligar que disposin d'aljub (d'aquesta manera es podrien recollir pluvials) sinó no hi ha pou. Es podria estendre a habitatges aïllats. - Art. 74. És un colader, en	- En relació a l'art. 74 si és bona fórmula a través dels Ajuntament, ja va ser suggerit en el Taller de Tramuntana. No obstant això no és preocupant el volum d'extracció, però sí la possible via per a entrada de contaminants. I en referència als

	aquest cas eliminar-lo. Altra opció és que ho sol·licitin els ajuntaments o institucions. - Art. 74. Fa falta és necessari els usos no lucratius. Perímetres de protecció per als abonaments orgànics de 35 m és excessiu. - Capítol setè: - o Especificar el títol: Normes generals per a concessions d'aigües subterrànies. - Capítol vuitè. Altres concessions o autoritzacions. Eliminar Altres, gramaticalment no és molt correcte. - Art. 70. Exigir al peticionari que no injecti en el clavegueram. Possibilitat de sol·licitar les 2 autoritzacions alhora (la d'extracció i la d'abocament). - Art. 72. Diferenciar els diversos tipus d'injeccions. - Art. 72. Injecció. Desenvolupar bé la normativa. Demanar una depuració prèvia a instal·lacions (tenint en compte els hidrocarburs). - Art. 61 a 63 Proveïments, concessions a urbanitzacions il·legals com queden?	35 m és una mesura del Pla d'Acció de la Conselleria d'Agricultura. - Art. 70. Una possible fórmula, no es pot sol·licitar 1 pou d'aigua de mar si no presenta l'autorització d'abocament. Però pel que s'ha comentat és més complex perquè per a l'autorització d'abocament, l'administració requereix la d'extracció; en qualsevol cas es prohibeix l'abocament. És interessant plantejar-lo fins i tot també a l'Ajuntament. - Art.72, si està diferenciat, les pluvials han de dur decantador de sòlids i separació de pluvials. - En relació a les ITP i ITF, seria possible incloure-les.
TÍTOL IV De les característiques bàsiques de qualitat de les aigües i d'ordenació d'abocaments	- Art 79. Límits clars per a abocaments en zones sensibles, de Nitrogen (N) i Fòsfor (P). - Art. 82. Litoral proposarà una síntesi per a regular els abocaments puntuals al mar. Inclou les fosses sèptiques de primera línia i les piscines d'aigua salada. - Art.82. Homologació de fosses sèptiques. Homologació de sistemes de depuració autònoms (llagunatge). - Art. 84 Incloure els abocaments al mar de material de dragatges. - Art. 77, 78,80 no parlar d'objectius de qualitat sinó de criteris o paràmetres bàsics. - Capítol novè. Afegir article d'aigües Costaneres. - Capítol desè: concessions i autoritzacions? - Art.88. mesures de control en	- En relació als abocaments de dragatges, si li suggereixen alguna idea es podria incloure que l'administració competent quan autoritzi un abocament hagi d'exigir unes determinades condicions, sense perjudici d'altres competències d'aquesta administració i a l'efecte de protecció de la qualitat de les aigües costaneres. - Els sistemes de depuració autònoms, tenen l'inconvenient que és necessari una persona responsable que els controli i les olors, el risc és el manteniment. No obstant això es pot plantejar com alternativa a les fosses sèptiques, sempre que es garanteixi una espina de peix amb una superfície mínima per persona, en funció de la vulnerabilitat de l'aquífer.

	àrees regades amb aigües regenerades. Quadres de qualitat. Diversitat de cultius. Unificar quadre de qualitat de concessió d'aigües depurades.	
TÍTOL V. De les millores en els regadius i abastiments existents i la reutilització d'aigües regenerades	- Art. 91 El regadiu de camps de golf, amb aigües regenerades, és necessari, encara que ja tingui la seva llei específica? - Article nou. Foment de la xerojardineria. - Especificar Gestió de la demanda.	- Sí, a pesar que la llei de camps de golf així ho estableixi, és necessari, ja que és un criteri essencial, més tenint en compte que les lleis es poden canviar. - La gestió de la demanda es concreta en la millora dels proveïments: pous de reserva i garantia, ordenances que regulin dispositius d'estalvi, abocaments....
TÍTOL VI. De la protecció del recurs, recàrrega d'aqüífers i protecció mediambiental	- Introduir reserves estratègiques per a casos d'emergència. - Art. 117-118. Referents a activitats i aprofitaments permesos i prohibits respectivament, només s'hauria d'especificar, els permesos, per definició la resta no estan permesos, en tot cas no usar el terme prohibides. - Art.121. Activitats en aiguamolls en sòl urbà o urbanitzable. Canviar el títol, pot bloquejar-ho tot.	- El tema de les activitats en aiguamolls en sòl urbà o urbanitzable s'ha inclòs per a donar-li un tractament legal distint.
TÍTOL VII. De les infraestructures i actuacions bàsiques requerides	- Reiterar l'interès general de les infraestructures i la possibilitat d'exempció d'autoritzacions i llicències. - ITP (inspecció Tècnica de pous). - ITF (inspecció tècnica de fosses).	- La DG de recursos Hídrics no pot declarar obres d'interès general. S'establirà d'acord amb el Reglament de Planificació Hidrològica.
Altres aspectes	- No apareix per cap capítol mesures per a mitigar el canvi climàtic.	- Quan es fan les estimacions de la previsió de recursos disponibles per al 2015, es preveu una disminució de recursos, d'una banda a causa de l'aigua de baixa qualitat i una disminució de recurs de 6% en previsió a l'efecte del canvi climàtic.

RECAPITULACIÓ DE LES PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DEL TALLER TÈCNIC

APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERIZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ

- Incloure referència al vigent PHIB, interessant per un tema d'evolució.
- El PHIB hauria d'anar acompanyat d'una cartografia amb la suficient resolució.
- Faltaria una prioritització de pressions en general.

Masses d'aigua subterrànies

- Manca jerarquització de masses. Potser són massa.
- Possibilitat de delimitar tridimensionalment les masses d'aigua subterrànies.
- Explicació de les zones no-massa.
- Eliminació de les zones no-massa.
- Massa masses a Eivissa.

Torrents i coves:

- Torrents d'Eivissa que no s'han considerat ni caracteritzat:
 - o Sant Antoni.
 - o Buscatell.
- Explicació més precisa de la identificació i delimitació dels torrents (punt 2.2.1.1).
- Fer arribar al mar la representació dels torrents?
- Masses d'aigua superficials.
- La distribució de les basses temporals no és molt equitativa, estan molt concentrades.
- Basses no pot ser, bassiots.

Zones Humides i zones de transició:

- Falta un plànol amb la ubicació de totes les zones humides.
- En la taula 2-16 no apareix els Fontanelles.
- Estany den Mas com zona de transició o com zona humida, en el 97-98 ja havia una zona humida.
- Actualització i bona resolució de la cartografia de les zones humides i aigües de transició.

Aigües costaneres

- Els Ports d'interès general (5) Palma, Alcúdia, Maó, Eivissa i la Savina, Aigües I i II són masses d'aigua molt modificades.
- S'analitzaran les aigües dels Ports de gestió autonòmica, per a conèixer si són masses molt modificades i s'establiran els criteris.
- Tenir en consideració la pressió de fondejo d'embarcacions i matisar aviadors o abocaments no controlats caracteritzables.
- Adaptació de la classificació de les masses, una vegada exclosos i estudiats les masses molt modificades (ports).
- Control i monitoratge dels punts crítics (desembocadures de torrents, aviadors, etc.).
- Millora del control dels aviadors de les xarxes de sanejament municipals, d'estacions d'impulsió, de les xarxes pluvials i aportacions dels torrents de sòlids i productes contaminants.

Usos i demandes

- Reafirmació de les aigües costaneres com recurs. Es poden considerar tres usos per a les masses d'aigües costaneres: dessalació, refrigeració, piscifactories, usos entesos com consum d'un recurs no escàs.
- Població flotant: canviar el concepte per població no resident.
- El concepte de població resident + població no resident, hauria de dir càrrega demogràfica total.
- Disposar de dades de càrrega demogràfica total, referits al 2006, amb la condició de donar coherència a les dades tècniques de consums, extraccions i usos.
- Pàg. 109. Corregir el sector turístic aporta en 2003, 3.565 M € al PIB. En realitat es refereix a la partida H (Hostaleria i Restauració) activitats econòmiques del turisme, però en realitat el sector turístic inclou més activitats. S'hauria de canviar pel sector de l'hostaleria i la restauració.
- En definició d'usos i demandes de masses d'aigua subterrànies; seria més correcte dir ús domèstic urbà i ús domèstic no urbà i agrojardineria, en lloc de domèstic i agrojardineria.
- Seria convenient atribuir una part de la demanda a la població no resident.

ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES

Programes d'actuació: estudis i projectes:

- Racionalització d'estudis, alguns ja es fan en altres organismes, també hi ha zones molt estudiades i unes altres molt desconegudes.
- Estudis de dinàmica litoral, temps de renovació.
- Millorar el coneixement de transmissivitat, coeficient d'infiltració i d'emmagatzematge.
- Coneixement tridimensional dels aquífers.
- El pressupost de la millora del coneixement és molt elevat, massa car.
- Habilitar un servidor cartogràfic per a tota la informació hidrogeològica.
- Inspeccions tècniques de pous.
- Matrícules per a pous.
- Canviar el nom de Planes d'Explotació per Planes de Gestió.
- Estudi de gestió integrada a nivell illa (mètodes de gestió integrada).
- Augmentar el pressupost destinat.
- Estudis de recuperació d'aquífers i torrents amb aigües regenerades.
- Estudis de viabilitat de filtres verds en la sortida de depuradores.
- Descentralitzar la depuració. Estudiar la viabilitat de centralitzar o descentralitzar la depuració, des del punt de vista ecològic.
- Estudis previs específics sobre masses d'aigua a regenerar, cabals depurats sempre destinats a usos específics. Per exemple les aigües subterrànies amb excés de nitrats, etc.
- Les dades de reutilització d'aigua, es queden un poc curts segons les concessions, faltaria actualitzar-los i contemplar altres depuradores. El total considerat per a Mallorca, és exactament el efluent de Palma.
- Revisar dades referents a les dotacions distribuïdes per illes, d'equipaments per a la reutilització.
- Revisar dades de reutilització d'aigües residuals depurades en agricultura.
- Estudi i seguiment sobre ús de fangs com abonament. És bo reutilitzar els fangs.
- Seguiment de l'ús correcte de les aigües regenerades.
- Parcel·les pilot, lisímetres, capacitat de retenció d'aigua (Concretar i especificacions).
- Estudis de necessitat de reg.
- Incloure recarrega artificial a Eivissa.

- Estudis sobre l'efecte d'efluents, fosses sèptiques i clavegueram sobre les aigües subterrànies.
- Insistir en perímetres de protecció.
- Divulgació adequada.
- Incloure un programa de descontaminació: preveure diferents protocols per tipus d'accident i partides específiques per a això.
- En relació a les aigües costaneres:
 - o Estudis de proliferació de fitoplàncton en llocs recurrents.
 - o Anàlisis de fondeig d'embarcacions.
 - o Estudis de freqüentació de platges i litoral.
- Formació per als gestors de l'aigua.
- Possibilitat d'incloure una proposta d'infraestructures de captació d'aigua de pluja (aljubs municipals i drenatges d'infraestructures). Es pot plantejar a nivell de grans instal·lacions de captació, per a possibilitar usos com regs, etc.
- Substituir el terme població flotant, per càrrega demogràfica total.
- Divulgació en municipis.
- Superfícies impermeables quantificades.
- Drenatge d'infraestructures.
- Introduir un punt de vista ecològic. Boscs.
- No únicament estratègies de comunicació de foment de l'estalvi, sinó també Normativa referent a això.
- Informació i comunicació específica en relació a les aigües costaneres.
- No plantejar estudi de necessitat i viabilitat, ja hi ha 10 dessaladores.
- Recopilació de tota la informació en relació a la Directiva i les aigües costaneres, dispersa actualment en els diversos organismes, per a la seva consulta pública.
- Necessitat d'actualització contínua de plans, tal com disposa la revisió del PH.

Infraestructures

- Instal·lació de 22 estacions meteorològiques, són moltes, necessitarien control. No fan falta si es coordina o va a càrrec d'altres organismes que realitzen aquesta tasca.
- Les inversions per a la instal·lació de lisímetres, concentrar-les al principi en el primer sexenni, i en la resta menys.

- En relació als projectes pilots de recarrega artificial, incloure el projecte de Santa Eulàlia, a Eivissa.
- No estan valorades les canonades d'impulsió.
- Conduccions a Menorca no estan previstes (possibles excedents de la dessaladora de Ciutadella, i possible dessaladora futura a Maó en funció dels estudis de necessitat i viabilitat).
- Estudis en les xarxes de clavegueram, i fuites.
- Inversions en manteniment.
- Xarxes de sanejament i separatives: incrementar partides, arribar als 80 M € en el primer sexenni.
- Canviar la nomenclatura de Badia de Palma per Àrea Metropolitana de Palma.
- Subvencions per a dipòsits i femers per a residus orgànics produïts per les explotacions ramaderes. Tant en la pròpia explotació com en els distribuïdors de residu orgànic (emmagatzematge, distribució i abonament).
- Iniciar noves línies d'ajudes per a explotacions ramaderes que no siguin porcines i bovines, i ampliar aquestes últimes.
- Estudiar i avaluar la necessitat de la inversió enfocada a l'existència de demanda.
- Evitar situacions de no ús/abandonament de les instal·lacions.
- El programa és un disbarat. Reutilització in-situ. Impossible. Recàrrega.
- Per a la restauració de la vegetació de ribera es necessita un cabal ecològic, possibilitat amb aigua regenerada.
- Les inversions previstes en dessaladores no estan pressupostades, però sembla correcte ja que vàrem considerar que no haurien de preveure's més plantes dessaladores.
- La dotació pressupostària és molt ajustada.
- Incrementar el pressupost per 2 .
- Tasques de neteja de torrents: tècniques manuals si les lleres són petites i operaris formats.
- Incrementar les partides pressupostàries de les actuacions de protecció, restauració i rehabilitació de lleres i riberes, en detriment d'actuacions per a l'acondicionament de torrents i defensa contra inundacions.
- Gestió integrada de conques. Falta pressupost. Actuacions de restauració hidrològic-forestal per a:
 - o Recarrega d'aqüífers i embassaments (i colmatació).

- o Prevenció d'emergències en conques amb problemàtica civil (poblacions inundables).
- Relació amb els plans estatals d'Erosió i Restauració Hidrològic-Forestal. Possibilitat de declarar una forest com "forest protector" seguint la llei de Forests.
- Prevaler la realització de canalitzacions amb tècniques toves (geotèxtils, gavions...) enfront de les de formigó.
- Substituir les soleres contínues per la construcció de "rastells" que frenin la velocitat de l'aigua.
- Protocols de descontaminació per tipus d'accident.
- Actuacions puntuals en punts crítics.

ANÀLISI I OBSERVACIONS A L'ÍNDEX DE LA NORMATIVA

Normativa:

TÍTOL I. De les masses d'aigua

- Art 10. A quin es refereix els sistemes d'explotació, es proposa la denominació de sistemes insulars de gestió.
- Art. 13. Tipus de cursos fluvials, incloure'l en art. 6 de definicions.

TÍTOL II. Dels recursos hídrics i la seva gestió

- Art. 51. Recursos sobrants? Reserves estratègiques?
- Especificar els límits geogràfics de les zones sensibles.
- Capítol nou: Incloure temes de l'anàlisi econòmica financer i de recuperació de costos.
- Especificar quins es fa una gestió de la demanda.
- Aspectes de sensibilització de la població no apareixen en la normativa, incloure'ls.
- Art. 47 Previsions de dessalació, però hi ha previsions d'eliminació de potabilitzadores? Règim transitori.

TÍTOL III. De les normes relatives a l'ordenació dels aprofitaments

- Art. 74. Agrojardineria no lucrativa, és un colader, en aquest cas eliminar-lo. Altra opció és que ho sol·licitin els ajuntaments o institucions. Opció amb aljubs, que es podria estendre a habitatges aïllats (si no hi ha aljub, no hi ha pou). Altre grup convé que fa falta i és

necessari regular els usos no lucratius. Perímetres de protecció per als abonaments orgànics de 35 m és excessiu.

- Capítol setè:
 - o Especificar el títol: Normes generals per a concessions d'aigües subterrànies.
 - o Incloure les Instruccions Tècniques de pous i fosses sèptiques.
- Capítol vuitè. Altres concessions o autoritzacions. Eliminar Altres, gramaticalment no és molt correcte.
- Art. 70. Exigir al peticionari que no injecti en el clavegueram. Possibilitat de sol·licitar les 2 autoritzacions alhora (la d'extracció i la d'abocament).
- Art. 72. Diferenciar els diversos tipus d'injeccions. Desenvolupar bé la normativa. Demanar una depuració prèvia a instal·lacions (tenint en compte els hidrocarburs).
- Art. 61 a 63 Proveïments, concessions a urbanitzacions il·legals.

TÍTOL IV De les característiques bàsiques de qualitat de les aigües i d'ordenació d'abocaments

- Art 79. Límits clars per a abocaments en zones sensibles, de Nitrogen (N) i Fòsfor (P)
- Art. 82. Ordenació i control d'abocaments líquids puntuals:
 - o Litoral proposarà una síntesi per a regular els abocaments puntuals al mar. Inclouent les fosses sèptiques de primera línia i les piscines d'aigua salada.
 - o Homologació de fosses sèptiques. Homologació de sistemes de depuració autònoms (llacunatge).
- Art. 84. Ordenació d'abocaments de residus sòlids: Incloure els abocaments al mar de material de dragatges.
- Art. 77, 78,80 no parlar d'objectius de qualitat sinó de criteris o paràmetres bàsics.

TÍTOL V. De les millores en els regs y abastaments existents i la reutilització d'aigües regenerades

- Capítol novè. Afegir article d'aigües Costaneres.
- Capítol desè: concessions i autoritzacions?
- Art.88. mesures de control en àrees regades amb aigües regenerades. Quadres de qualitat. Diversitat de cultius. Unificar quadre de qualitat de concessió d'aigües depurades.
- Art. 91 El regadiu de camps de golf, amb aigües regenerades, és necessari, encara que ja tingui la seva llei específica?
- Article nou. Foment de la xerojardineria.
- Especificar Gestió de la demanda.

TÍTOL VI. De la protecció del recurs, recàrrega d'aqüífers i protecció mediambiental

- Introduir reserves estratègiques per a casos d'emergència.
- Art. 117-118. Referents a activitats i aprofitaments permesos i prohibits respectivament, només s'hauria d'especificar, els permesos, per definició la resta no estan permesos, en tot cas no usar el terme prohibides.
- Art.121. Activitats en aiguamolls en sòl urbà o urbanitzable. Canviar el títol, pot bloquejar-ho tot.

TÍTOL VII. De les infraestructures i actuacions bàsiques requerides

- Reiterar l'integrés general de les infraestructures i la possibilitat de exempció d'autoritzacions i llicències.
- ITP (inspecció Tècnica de pous).
- ITF (inspecció tècnica de fosses).

Altres aspectes

- No hi ha a cap capítol mesures per mitigar el canvi climàtic.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

directiva marc
d'AIGUA
Pla de Participació

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

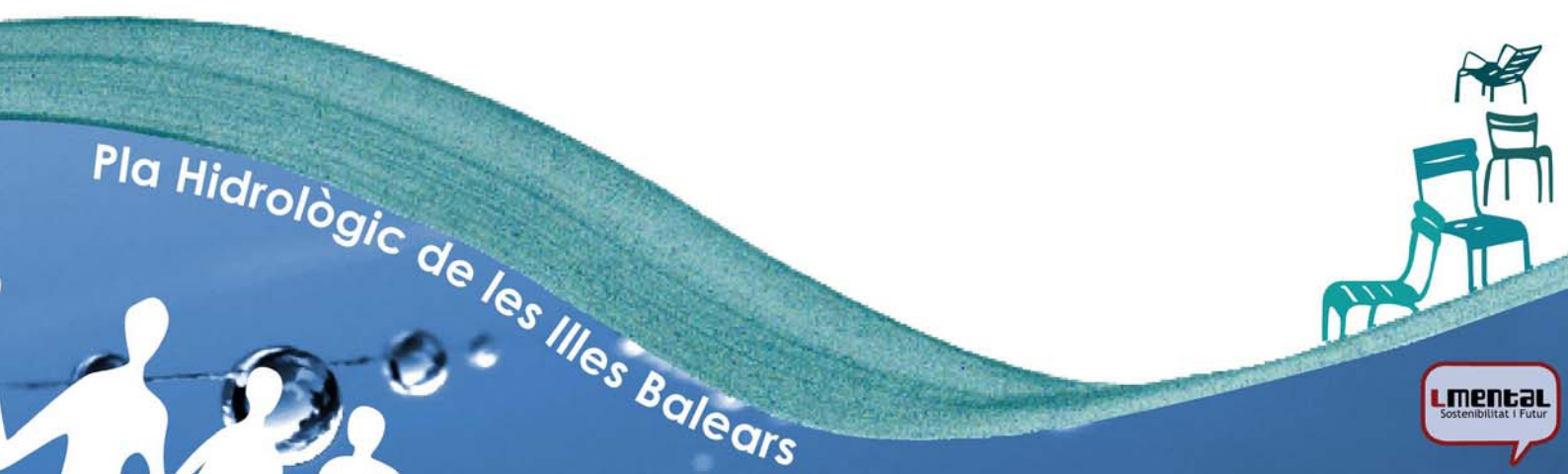
Taller El Pla Hidrològic de les Illes Balears - Taller Tècnic (Palma 15 de gener de 2008)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

Taller Participatiu Fase III el Pla Hidrològic de les Illes Balears zona Mallorca Nord-Est

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

TALLER PARTICIPATIU

DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS ZONA MALLORCA NORD-EST

Celebrat en Alcúdia, Mallorca

23 d'octubre de 9 a 18,30h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació
Direcció General de Recursos Hídrics
Conselleria de Medi Ambient
Govern de les Illes Balears

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Dinamitza

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)
Iván González Cancela (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Suport tècnic

Alfredo Barón Pérez (Direcció General de Recursos Hídrics)

Col·labora en la gestió d'espai

Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alcúdia

Índex

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS.....	4
ASSISTENTS.....	6
OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III.....	8
PROGRAMA I ORDRE DEL DIA	8
DESENVOLUPAMENT DEL TALLER.....	9
PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA	9
PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC	10
ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	12
ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES.....	16
RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MALLORCA	
ZONA NORDEST	20
APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	20
APORTACIONS I COMENTARIS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	21
GALERIA FOTOGRÀFICA.....	23

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

Amb caràcter general la convocatòria està oberta a tota la ciutadania i sectors interessats. La informació de celebració dels tallers és de caràcter públic, doncs la pàgina web, <http://dma.caib.es>, habilitada per al procés, ofereix la possibilitat d'inscriure's on-line als tallers participatius.

No obstant això, per garantir una major difusió, s'ha realitzat una convocatòria en funció de l'anàlisi d'involucrats i de la base de dades generada durant el procés en fases anteriors. En la present etapa, s'ha realitzat l'actualització i revisió exhaustiva del públic interessat i afectat, dirigint-nos específicament als següents agents socials de la zona Nord-est de Mallorca:

Administració municipal (polítics i tècnics), grups ecologistes i de defensa del medi ambient, agricultors, regants, empreses subministradores d'aigua, empreses de tractament de les aigües, envasadores, perforadors, golf, associació d'hotelers, ramaders, empreses agroalimentàries, Autoritat Portuària, ports de les Illes Balears, ports esportius, nàutica: associacions i empreses, Creu Roja, serveis portuaris, associació de navegants, grans mercants, Salvament Marítim, gestors d'espais naturals, comunitat educativa, Agència Balear de l'Aigua, grans empreses, Universitat, Col·legis i associacions professionals, jardineria, empreses d'anàlisis i laboratoris, activitats subaquàtiques, cofradies de pescadors, pesca esportiva, reserves marines, instituts d'estudi i investigació, usuaris, administració insular, autonòmica i estatal implicada.

El llistat exhaustiu de les entitats convocades es pot consultar a la pàgina web.

Per fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre el començament del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller zonal, enviat el 17 de setembre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa concret de la zona Mallorca Nord-est, enviat el 14 d'octubre.
- Cridades telefòniques per comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.
- Mailing recordatori: tercer mail enviat el 22 d'octubre, un dia abans de la realització de la jornada.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada, 34 agents socials van confirmar la seva assistència, participant finalment 24, la composició de la qual es detalla a continuació:

Nom	Cognoms	Entitat	Càrrec
Joan Miquel	Batle Vidal	ABADAS	President
Toni	Cerdà Cerdà	ACASA (Aguas Canalitzades Alcúdia SA)	President
Joan	Cantallops Socias	Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental	Supervisor Local Explotació EDAR
Dolores	Rios Rodriguez	Agrupació Hotelera d'Alcúdia	
Peter	Enge	Agua vida Artà	Gerent
Ana Maria	Palmer Caubet	Ajuntament d'Alcúdia	Tècnica de l'Àrea de Medi Ambient
Margalida	Jaume Villalonga	Ajuntament d'Alcúdia	Regidora de Medi Ambient, Patrimoni i Política lingüística
Pilar	Silvente González	Ajuntament d'Alcúdia - EMSA, SA	Biòloga
Bartomeu	Moragues Tauler	Ajuntament de Muro	Tècnic de Medi Ambient
Joan	Martorell Fuster	Ajuntament de Sa Pobla	Tècnic de Medi Ambient
Antoni	Nadal Luis	Ajuntament de Santa Margalida	Tècnic Medi Ambient
Alexandre	Fuster McAlpine	Ajuntament de Son Servera	Tècnic
Esperança	Mercadal i Trobat	Associació d'Empreses i Professionals de Sondejors i Perforacions	Vocal
Maria Antònia	Bennassar Carrillo	Associació d'Empreses i Professionals de Sondejors i Perforacions	Presidenta
Jose Ignacio	Arroyo Cabeza	Autoritat Portuària de Balears	Cap de divisió de planificació
Josep	Cerdà i Mulet	Carpeix Pollença S.A.T.	Director Tècnic Veterinari
Jaume	Ramón Nadal	Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica	Tècnic inspector
Marc	Ayats Plana	Creu Roja a les Illes Balears	Referent de Medi Ambient
Tomàs	Bosch Llull	Direcció General de Pesca	Biòleg
Alfredo	Barón Périz	Direcció General de Recursos Hídrics (Conselleria de Medi Ambient)	Cap del servei de estudis i planificació
Gabriel	Cantarellas Socías	FUSOSA (Fuente de Son San Juan S.A.)	Gerent
Margalida	Prats Ferrer	IES Berenguer d'Anoia	Coordinadora de la Comissió mediambiental
Martí	Amengual Mascaró	L'Eresta SL	Administrador
Wendy	Toneman	Mallorca Pro Dive	Gerent centre de busseig
Andreu	Amengual Herranz	Parc Natural de la Península de Llevant	Tècnic
Maria Antònia	Sastre	Parc Natural de la Península de Llevant	Directora
Manuel	Espinosa Galán	Particular	Llic. en Informàtica i en Geografia

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

Miquel	Fiol Moragues	Particular	Ingeniero Agrónomo
Maties	Rebassa Beltran	PN Albufera Mallorca	Director
Guim	Capllonch Ensenyat	Port Cala Rajada	Tècnic
Carolina	Encinas Redondo	Reserva Natural de S'Albufereta de Pollença	Directora
Damià	Mascaró Grimalt	Unió de Pagesos de Mallorca	Tècnic
Antoni Ramón	Calafell Freriks	Universitat de les Illes Balears	Investigador
Bàrbara	Sureda Caparrós	Universitat de les Illes Balears	Investigadora
Maria	Marquès Ferriol	Universitat de les Illes Balears	Investigadora

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

1. Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors, a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
2. Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit de les al·legacions i arguments plantejats pels altres.
3. Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència local per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una cultura de corresponsabilització per part dels diferents agents socials.

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en dos blocs d'anàlisi, precedit per una primera presentació, per part del tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial
 - o Presentació del Pla de Participació Pública
 - o Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Caracterització de la Demarcació i objectius ambientals.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

El taller es desenvolupa al llarg d'una jornada de treball de 9 hores i mitja (2 hores dedicades al menjar), per procurar, amb garanties, un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que els agents socials puguin detectar els principals punts d'interès, i continuar aprofundint en la seva anàlisi, posteriorment, durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

Presentació de la sessió i del Pla de Participació Pública

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la benvinguda i presentació, així com una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 5 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisi del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esberrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esberrany i enviar les observacions i al·legacions.

Presentació de l'esborrany del Pla Hidrològic

El Sr. Alfredo Barón, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH), realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- Actualment hi ha una sèrie d'estudis pendents i treballs en marxa, com l'**estimació de les superfícies de regadiu mitjançant teledetecció espacial**. La seva finalitat és l'estimació de les superfícies en regadiu, a fi de conèixer la demanda d'aigua del sector en el territori insular, els treballs en curs poden produir certes variacions d'assignació de recurs, però no afectarien a la filosofia del PHIB.
- Dels programes d'actuació i infraestructures, destaca a nivell d'inversió la **depuració**, que planteja un pla integral per millorar la capacitat i la qualitat de les aigües depurades, incorporant el llistat d'obres i infraestructures de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental, cofinançat pel ministeri i el cànon de sanejament. No obstant això existeix un debat interessant sobre la necessitat dels processos de tractament terciari en el 100% dels casos, quan el mar és capaç de rebre un bon secundari.
- També destaca per assignació pressupostària els projectes de **reutilització d'aigües regenerades per a regadiu**, projectes plantejats per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi ambient, Medi Marí i Rural, que tenen una orientació més pròpia de l'àmbit del Desenvolupament Rural i no de l'ambiental, doncs no planteja la substitució de recursos. Es tracta d'un projecte conflictiu que difícilment resisteixi l'anàlisi cost-eficàcia.
- La **Gestió de la Demanda** és el germà pobre, plantejant la millora de les xarxes en alta, i del sistema de distribució, comptadors i dispositius d'estalvi.
- Hi ha una sèrie d'aspectes que és convenient regular-los a través de **Normativa, especialment la contaminació dels aquífers per nitrats**, aquesta normativa, actualment en redacció, abastarà les tres fonts de contaminació i cada administració competent haurà d'assumir les seves responsabilitats, s'haurà de regular i controlar la contaminació difusa per les males pràctiques agrícoles i ramaderes (Conselleria d'Agricultura), les

pèrdues en les xarxes de clavegueram (entitats municipals) i el mal funcionament de les EDAR's (la DGRH i l'ABAQUA).

- A part de les aigües continentals, s'ha de procurar també pel bon estat ecològic de les aigües costaneres. Com novetat metodològica, la DGRH s'està plantejant la consideració de les **aigües costaneres com a recurs**, per tractar-se del mitjà que suporta una sèrie d'activitats en la franja litoral que incideixen en la qualitat d'aquestes masses d'aigua, i si això prosperés, es podria incloure en la normativa per a una major protecció. Hi ha estudis sobre el valor econòmic de l'aigua costanera desenvolupat per l'equip de Toni Riera, que poden ajudar en aquesta direcció.
- Els temes d'**educació i formació** són també considerats, en el programa de Conservació i estalvi d'aigua, es plantegen seminaris a Empreses i Ajuntaments, auditories en grans consumidors, campanyes per a sectors específics i en escoles. La DGRH va realitzar un material d'ecoauditories en els centres escolars.

Anàlisi i observacions a la caracterització de la demarcació

S'estableixen 4 grups de treball per a facilitar l'anàlisi de l'Esborrany del PHIB. Amb els agents socials vinculats al medi marí i franja litoral es conforma un grup específic per a l'anàlisi dels aspectes que afecten a les masses d'aigua costaneres.

Cada grup conta amb el següent material:

- 1 exemplar per grup de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar del programa d'actuacions i infraestructures.
- 2 exemplars per grup de la Guia de Divulgació del PHIB.
- 1 una fitxa guia per realitzar les observacions.

L'objectiu del treball de grups és millorar l'enteniment i comprensió de l'estructura i dels aspectes més significatius del PHIB. Durant la dinàmica i com fruit de la discussió entre els membres de cada grup, es comenten els punts de més interès, es detecten certes incorreccions, es resolen dubtes i se suggereixen unes primeres propostes.

Les observacions realitzades pels grups i la seva contestació motivada per part del tècnic responsable de la Direcció general de Recursos Hídrics es detallen a continuació:

Caracterització de las masses de agua de la Demarcació Hidrogràfica Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Masses d'Aigua Subterrànies (MAS)	- Concretar si les fonts de capçalera, deus i mines d'aigua en les zones de muntanya, són considerades com MAS.	- Les fonts de capçalera que alimenten un torrent formen part de la MAS, això ocorre en la part occidental de la illa de Mallorca, on les MAS probablement sofreixin una reagrupació. La delimitació per MAS cobreix tot el territori, excepte zones de no-massa que són zones impermeables.
Torrents	- Consideració dels torrents d'Estellencs i Banyalbufar, en els trams Font de s'Ull de S'aigua a Cala d'Estellencs (Estellencs) i el tram del Torrent de Banyalbufar a la Cala de Banyalbufar, ambdós trams duen	- La consideració dels torrents d'Estellencs i Banyalbufar, es passarà a revisar per l'equip d'Isabel Pardo. - Respecte a l'origen del Torrent de Sant Miquel, en primer lloc, es tracta d'un torrent que duu aigua una mitjana de 49

	aigua circulant procedent de font i més del 30% dels dies de l'any. - Taula pàg. 31, on apareix la condició del Torrent de Sant Miquel, figura origen depuradora, però també hauria de figurar natural (Fonts Ufanes).	dies a l'any, i per tant no hauria de ser considerat a l'efecte de DMA. El lloc d'aforament és el pont de ferro, segons la DGRH en aquest tram ja és Albufera i les analítiques surten malament, per tant a l'efecte de gestionar aquest tram, és vàlida la definició de l'origen com depuradora.
Zones humides	- Diferenciar i/o clarificar les zones de transició i zones humides.	- A l'efecte de DMA, les zones de transició serien els estuaris, en el cas de les Balears, només podria considerar-se el torrent de Santa Eulàlia. No obstant això s'han considerat les zones humides costaneres com zones de transició, amb el que totes les aigües de transició estan en el llistat de Zones Humides, però no totes les Zones Humides són aigües de transició.
Basses temporals	- Criteris seguits per catalogar les basses temporals.	- El catàleg ha estat realitzat per Vicenç Forteza, i els criteris considerats són la presència d'endemismes, espècies interessants, que permeti la vida d'altres elements, criteris científic-biològics.
Masses d'aigua costaneres	- Seria convenient considerar les aigües portuàries i la zona de la desembocadura de l'Albufera de Mallorca "L'Oberta" (Muro), com masses d'aigua independents de la massa Dt.-7/CW/M3, perquè es tracta d'aigües, que en determinats moments són aigües molt modificades, i per tant les actuacions i mesures que s'hagin d'adoptar seran diferents.	- Es realitzarà una subdivisió de les Masses d'aigua de Pollença i badia de Palma.
Zones sensibles	- En la pàg. 207 no figura el paratge natural de la Serra Tramuntana. - En la pàg. 209 no apareixen algunes zones humides com la Gola (Pt. de Pollença), tampoc el Prat del port d'Andratx. - En l'apartat 4.7, no fa cap esment del Monument Natural dels Font Ufanes, que és una font intermitent de capçalera.	- A revisar. - Es revisaran les zones humides. En concret, la d'Es Prat no es va incloure expressament, però a pesar d'això es podria incloure parcialment revisant-lo històricament i estudiant la viabilitat de la seva recuperació.

**Usos i pressions de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
Mallorca Nord-est**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Usos i demandes actuals	- La pressió antròpica és per tota la superfície insular sense excepció. - Realitzar una gran reforma en les depuradores, perquè depurin bé l'aigua abans de fer grans infraestructures de canalització d'aigües regenerades, ja que al final ningú la utilitzaria si no està bé depurada. - L'ús de 0,3 hm3 com consum d'aigua procedent d'aquífer per a reg de camps de golf, sembla infravalorat. En qualsevol cas és interessant conèixer com s'han realitzat els càlculs. - En les prioritats d'ús, en situació de sequera, la neteja de carrers hauria de ser amb aigua regenerada. - Contemplar les dessaladores d'hotels.	- Aparentment sembla que la pressió antròpica és general, però és cert que existeix un gradient i hi ha zones com la Serra Tramuntana que es troba amb índexs de pressió baixos. - La gran conducció, de 500 milions € infraestructures de regadiu per al reg amb aigües regenerades només tindria justificació des de la perspectiva de la DMA, en el cas de substitució de recursos i sempre que hagués superat l'anàlisi cost-eficàcia. - Respecte als camps de golf, la gran majoria tenen concessions d'aigües depurades, excepte els quals tenien concessions anteriors, per tant els càlculs s'han realitzat considerant que es compleixi la llei. - L'aigua depurada duu una càrrega de sediments, l'opció d'emprar les aigües per als diferents usos ha d'estar regulat per la llei. - Les depuradores privades no estan contemplades. Estan contemplades a través dels permisos, doncs per a la instal·lació de dessaladores privades, s'ha de demanar permís, i el control d'abocaments hauria de ser regulat per ordenances municipals.
Pressions sobre torrents	Torrents del pla i de muntanya també afectats per pressió orgànica puntual, per abocaments d'aigües residuals d'habitatges unifamiliars: - Pressions en el torrent d'Andratx: abocat depuradora, usos agrícoles i canalització. - Torrent N79. Estellencs, pressions per usos agrícoles (ramaderia, fertilització i pesticides). - Torrent Banyalbufar, pressions per usos agrícoles, canalitzacions i abocaments d'habitatges unifamiliars. - Torrent de Sant Jordi A089, pressions abocats de depuradora, usos agrícoles.	- Segons l'oficina del cadastre, hi ha al voltant d'uns 50.000 habitatges unifamiliars aïllades amb fosses sèptiques o pous negres. Aquesta pressió es tindrà en compte, sobretot com pressió per a les aigües subterrànies.

	- Torrent de Lluc, pressió per depuradora del monestir de Lluc.	
Pressions sobre zones humides	- En l'Albufera de Mallorca no figura com pressió: - o el turisme, - o la contaminació difusa - o i de la depuradora, - o ni la introducció d'animals al·lòctons, com ciprínids (carpa).	- A revisar.
Síntesis de pressions en aigües costaneres	- Sembla estrany que cap massa d'aigua costanera estigui afectada per "pressió per pesca". - Cap pressió recull la destrucció del fons marí. Seria interessant que hagués sistemes de detecció de l'impacte (un indicador encara que sigui de tipus qualitatiu).	- Respecte a la pressió per pesca, aquesta no ha estat inclòs per excedir de les competències de la Direcció general (igual que el tràfic marítim). Es podria incloure com recomanació per a l'administració competent. - Quant a la destrucció del fons, la pesca d'arrossegament és il·legal a menys de 50 m., per tant la recomanació és d'intensificar la vigilància i el control dels arrossegadors i ja està com objectiu.

**Estado de las masses d'aigua i xarxes de control de la Demarcació Hidrogràfica
Mallorca Nord-est**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
MAS	- Delimitar les zones sensibles.	
Masses d'aigua costaneres	- Resulta sorprenent que l'estat ecològic de la mas MA 14/CW-M3, que correspon a la Reserva Marina de Badia de Palma (entre Cap Enderrocat i Cap Regana), aparegui com deficient, es pot suposar que es deu a la proximitat amb la Massa MA 15/CW-M3, on hi ha molts abocaments de depuradores, etc.	- L'estat ecològic de la massa d'aigua ve determinat pel pitjor estat observat en els diferents estudis (biota bentònica, posidònia, físic-químic i clorofil·la a). Com es comenta en la Massa MA14/CW-M3 la clorofil·la a com indicador de la biomassa del fitoplàncton dona deficient. No obstant això es revisarà i estem a l'espera dels resultats d'una segona campanya per confirmar els resultats.

**Objectius ambientals per a les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
Mallorca Nord-est**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
MAS	No s'hauria de plantejar cap MAS com excepcional, donada la intercomunicació de tots els aqüífers i entenent aquestes zones com reservoris.	- Cal procurar tenir les menys zones excepcionables, no obstant això es donen casos on les condicions naturals impedeixen arribar als objectius ambientals o els costos per aconseguir-los serien desproporcionats, aquests casos han de ser justificats degudament, com són el cas de MAS Sa Pobla, que la contaminació per nitrats no permet arribar a els objectius per al 2027, o en MAS Sant Jordi, a causa dels clorurs. - Igualment s'estableixen mesures i objectius per a estabilitzar nivells i reduir la contaminació fonamentalment per nitrats.

Anàlisi i observacions al programa d'actuacions i infraestructures

**Programa d'actuació
Mallorca Nord-est**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Millora de la informació hidrogeològica	- Considerar un estudi per reduir a llarg termini la dependència energètica del PHIB (energia per a extracció d'aigua del subsòl, per a la dessalació, per a les bombes d'impulsió, etc.). - Es proposa la realització d'un estudi d'erosió de sòls i cabals de conques hidrogràfiques, disminució de la infiltració per pèrdua de sòls i risc d'augment de cabals.	- A nivell energètic, el consum de la dessalació és un 2-3%, i el consum de la dessalació ha anat baixant de 11 a 11 fins a 3,5 KW/m3 i podria arribar a 2,5 KW/m3. - Mitjançant els models matemàtics i els models de gestió, estem ja en un nivell alt d'intentar afinar el funcionament hidrològic.
Protecció i qualitat de las aigües	- No s'ha considerat la càrrega microbiològica com contaminant, (*coliformes fecals). - Es proposa l'estudi en la	La càrrega microbiana s'ha obviat perquè resulta un problema menor enfront del tema de nutrients.

	tecnologia de vàter sec, per a habitatges aïllats com sistema de sanejament amb cost zero d'aigua. - L'anàlisi de pressions podria ampliar-se al soterrament de cadàvers d'animals, o les pressions de les gasolineres. - Respecte als abocaments s'hauria de considerar també els incontrolats.	
Conservació i estalvi aigua	- Molt adequat que hagi una conscienciació i sensibilització. - Hi ha actuacions que estan subjectes a la voluntat dels usuaris, per això és convenient, però que també es reguli a través de legislació, per exemple en hotels establir obligatorietat d'usar vegetació mediterrània en les zones enjardinades. - Campanya de sensibilització específica per fomentar l'ús d'aigua regenerada per a regs de jardins i neteja de carrers. - Ampliació de les actuacions del "Manual d'Estratègia de Comunicació", en aspectes com la formació dels professionals que es dediquin a jardineria, neteja de carrers tant des del sector públic, com privat.	- Hi ha un estudi sobre un manual de xerojardineria que la DGRH havia encarregat i està pendent de lliurar. - El problema amb la normativa, que intenta desglossar els temes per sectors, serà el tema competencial. S'inclourà la prohibició del reg de gespa.
Emergència i sequera	- Els pobles que poden necessitar aquífers, com s'incorporen?	- Totes les poblacions de més de 20.000 habitants tenen l'obligació d'elaborar un pla de sequera, i en la normativa apareixeran els municipis que tenen aquesta obligació. - Actualment s'està definint un Pla de Sequera, perquè en situacions de sequera hidrològica, previ informe de l'administració Hidràulica, el Consell de Govern, pugui decretar la situació, i l'activació immediata de les mesures. S'establiran 3 estats d'emergència: prealerta, alerta i alarma.

Programa d'infraestructures Mallorca Nord-est		
	OBSERVACIONES DE LOS GRUPOS DE ANÁLISIS	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Interconnexió d'infraestructures	- Sembla excessiu el nombre i dimensió d'interconnexions. Seria més interessant la interconnexió de zones pròximes, en lloc d'una interconnexió a nivell d'illa, estalviant energia, aigua, costos i manteniment de les infraestructures.	
Sanejament i depuració	- Fosses sèptiques. Afegir altres sistemes a part de la digestió aeròbica (cost energètic), com podria ser la anaeròbica (el problema és la profunditat). - Depuradores que aboquen en zones sensibles, se suggereix que aboquin en una llacuna artificial, i del terciari a una zona humida filtradora. - A més de fer xarxes separatives, reutilització de pluvials. - Incloure el control exhaustiu de la xarxa de clavegueram (per part dels ajuntaments) i manteniment de tots els seus elements.	- En habitatges aïllats amb certes condicions i com alternativa es pot plantejar llacunes i digestió anaeròbia. - Per a la reutilització de pluvials són necessaris uns passos previs: tancs de tempesta, xarxes separatives de pluvials i residuals i finalment infraestructures per a la seva reutilització.
Reutilització	- S'hauria d'incentivar l'ús d'aigües grises en els establiments turístics. - Els projectes de noves actuacions en reutilització són excessius, els quatre eixos proposats, tant en la seva extensió, cost de les infraestructures, manteniment, no es justifiquen amb la demanda actual d'aigua per a reg, ni a les previsions de la futura. - A part s'ha de valorar l'impacte ambiental de les basses d'emmagatzematge. - Resulta més convenient donar prioritat a petites infraestructures d'àmbit local,	- La reutilització d'aigües grises planteja algun problema amb la Conselleria de Sanitat, a l'efecte d'assegurar la desinfecció per a l'ús de les aigües en blocs d'apartaments o sector hotelier. De moment no es pot plantejar. - En referència a les grans infraestructures per a reg amb aigües regenerades, plantejats per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi ambient, Medi Marí i Rural, que no proposen la substitució de recursos va a ser difícil que resisteixin l'anàlisi cost-eficàcia, ni l'avaluació ambiental estratègica. El pressupost ja està compromès, així que s'intentarà traspasar els diners a altres coses.

	sempre que fossin viables, en lloc d'infraestructures grans i costoses.	
Gestió de la demanda	- Mecanismes de penalització d'un ús abusiu de l'aigua, en funció d'uns valors prèviament establerts. - Augmentar el pressupost per a xarxes de distribució, de clavegueram, separació de xarxes i utilització de pluvials.	- Mecanisme de penalització: tarifes progressives, actualment hi ha en tramitació un Decret de Gestió de la Demanda, en el Consell Consultiu, que regularà aspectes de tarifes progressives, fontaneria de baix consum.
Protecció, restauració o rehabilitació de zones humides	- Rehabilitació de zones humides, com el Prat del Pla de Sant Jordi (no contemplat), pot ser perquè sembla inviable, no obstant això es considera que es poden recuperar certes zones (petites àrees).	- La recuperació del Pla de Sant Jordi està contemplat amb la recuperació de Ses Fontanelles. Encara així es podria estudiar la seva recuperació integral, a pesar que el Pla de Sant Jordi es rehabilitarà pel seu propi compte a mesura que s'abandoni el regadiu.

RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MALLORCA ZONA NORD-EST

Aportacions i comentaris a la caracterització de la demarcació

Torrents i zones humides:

- Consideració dels torrents d'Estellencs i Banyalbufar, en els trams Font de s'Ull de S'aigua a Cala d'Estellencs (Estellencs) i el tram del Torrent de Banyalbufar a la Cala de Banyalbufar, ambdós trams duen aigua circulant procedent de font i més del 30% dels dies de l'any.
- Torrents del pla i de muntanya també afectats per pressió orgànica puntual, per abocaments d'aigües residuals d'habitatges unifamiliars:
 - o Pressions en el torrent d'Andratx: abocat depuradora, usos agrícoles i canalització.
 - o Torrent N79. Estellencs, pressions per usos agrícoles (ramaderia, fertilització i pesticides).
 - o Torrent Banyalbufar, pressions per usos agrícoles, canalitzacions i abocaments d'habitatges unifamiliars.
 - o Torrent de Sant Jordi A089, pressions abocats de depuradora, usos agrícoles.
 - o Torrent de Lluc, pressió per depuradora del monestir de Lluc.
- A la Albufera de Mallorca no figura como pressió:
 - o el turisme,
 - o la contaminació difusa,
 - o i de la depuradora,
 - o ni la introducció d'animals al·lòctones, com ciprínids (carpa).

Usos i demandes:

- Revisar les dades del sector golf: l'ús de 0,3 hm³ com consum d'aigua procedent d'aquífer per a reg de camps de golf, sembla infravalorat.
- En les prioritats d'ús, en situació de sequera, la neteja de carrers hauria de ser amb aigua regenerada.
- Contemplar les dessaladores d'hotels.

Masses d'aigua costaneres

- Subdivisió de masses d'aigües costaneres: seria convenient considerar les aigües portuàries i la zona de la desembocadura de l'Albufera de Mallorca "L'Oberta" (Muro), com masses d'aigua independents de la massa MA-7/CW/M3, perquè es tracta d'aigües, que en determinats moments són aigües molt modificades, i per tant les actuacions i mesures que s'hagin d'adoptar seran diferents.
- Sembla estrany que cap massa d'aigua costanera estigui afectada per "pressió per pesca".
- Revisar l'estat ecològic de la mas MA 14/CW-M3, que correspon a la Reserva Marina de Badia de Palma (entre Cap Enderrocat i Cap Regana), que apareix com deficient.
- No s'hauria de plantejar cap MAS com excepcional, donada la intercomunicació de tots els aqüífers i entenent aquestes zones com a reservoris.

Aportacions i comentaris al Programa d'actuacions i infraestructures

Normativa, estudis i projectes:

- Considerar un estudi per reduir a llarg termini la dependència energètica del PHIB (energia per extracció d'aigua del subsòl, per a la dessalació, per a les bombes d'impulsió, etc.).
- Es proposa la realització d'un estudi d'erosió de sòls i cabals de conques hidrogràfiques, disminució de la infiltració per pèrdua de sòls i risc d'augment de cabals.
- No s'ha considerat la càrrega microbiològica com contaminant (coliformes fecals).
- Es proposa l'estudi en la tecnologia de vàter sec, per a habitatges aïllats com sistema de sanejament amb cost zero d'aigua.
- L'anàlisi de pressions podria ampliar-se al soterrament de cadàvers d'animals, o les pressions de les gasolineres.
- Legislació per establir obligatorietat en els hotels d'usar vegetació mediterrània en les zones enjardinades.
- Ampliació de les actuacions del "Manual d'Estratègia de Comunicació", en aspectes com la formació dels professionals que es dediquin a jardineria, neteja de carrers, tant des del sector públic, com privat Com s'incorporen aqüífers.

- Campanya de sensibilització específica per fomentar l'ús d'aigua regenerada per a reg de jardins i neteja de carrers.

Infraestructures:

- Sembla excessiu el nombre i dimensió d'interconnexions. Seria més interessant la interconnexió de zones pròximes, en lloc d'una interconnexió a nivell d'illa, estalviant energia, aigua, costos i manteniment de les infraestructures.
- Fosses sèptiques. Afegir altres sistemes a part de la digestió aeròbica (cost energètic), com podria ser la anaeròbica.
- Depuradores que aboquen en zones sensibles, se suggereix que aboquin en una llacuna artificial, i del terciari a una zona humida filtradora.
- A més de fer xarxes separatives, reutilització de pluvials.
- Incloure el control exhaustiu de la xarxa de clavegueram (per part dels ajuntaments) i manteniment de tots els seus elements.
- S'hauria d'incentivar l'ús d'aigües grises en els establiments turístics.
- Els projectes de noves actuacions en reutilització són excessius, els quatre eixos proposats, tant en la seva extensió, cost de les infraestructures, manteniment, no es justifiquen amb la demanda actual d'aigua per a reg, ni a les previsions de la futura. A part s'ha de valorar l'impacte ambiental de les basses d'emmagatzematge. Resulta més convenient donar prioritat a petites infraestructures d'àmbit local, sempre que fossin viables, en lloc d'infraestructures grans i costoses.
- Mecanismes de penalització d'un ús abusiu de l'aigua, en funció d'uns valors prèviament establerts.
- Augmentar el pressupost per a xarxes de distribució, de clavegueram, separació de xarxes i utilització de pluvials.
- Rehabilitació de zones humides, com el Prat del Pla de Sant Jordi (no contemplat), pot ser perquè sembla inviable, no obstant això es considera que es poden recuperar certes zones (petites àrees).

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

directiva marc
d'AIGUA
Pla de Participació

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc d'Aigua a les Illes Balears

Taller El Pla Hidrològic de les Illes Balears - Zona Mallorca Nord-Est (Aicúdia 23 d'octubre de 2008)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

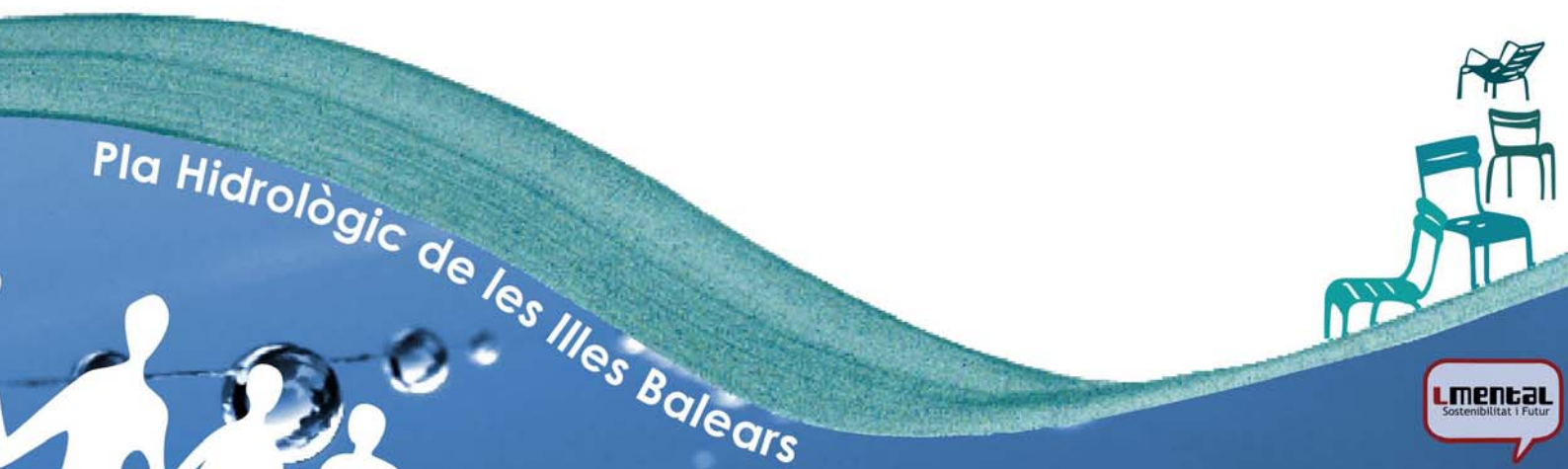

Reunió Participativa Fase III

El Pla Hidrològic de les Illes Balears

Reunió Interdepartamental

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en les Illes Balears

REUNIÓ PARTICIPATIVA

DEL PLAN HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS TALLER INTERDEPARTAMENTAL

Celebrada en la Direcció General de Recursos Hídrics, Mallorca

12 de desembre de 10 a 15h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació

Direcció General de Recursos Hídrics

Conselleria de Medi Ambient

Govern de les Illes Balears

Intervenció tècnica

Alfredo Barón Pérez (Direcció General de Recursos Hídrics)

Fernando Orozco (FOA Ambiental, SL)

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Iván González Cancela (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Índex

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS	4
ASSISTENTS	6
OBJECTIUS DE LA REUNIÓ INTERDEPARTAMENTAL DE LA FASE III	7
PROGRAMA I ORDRE DEL DIA.....	7
DESENVOLUPAMENT DE LA REUNIÓ.....	8
PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA	8
PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC	9
GALERIA FOTOGRÀFICA.....	19

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

La Conselleria de Medi Ambient a través de la seva Direcció general de Recursos Hídrics va realitzar una convocatòria extensiva a totes les administracions que presenten línies de treball i gestió que afecten i estan relacionades amb la Planificació Hidrològica i amb la implementació de la Directiva Marc d'Aigua en les Illes Balears. Van ser convocades diferents Conselleries del Govern de les Illes Balears, els Consells Insulars, a més d'administracions de caràcter estatal. A continuació es presenta el llistat complet de les administracions convocades:

ADMINISTRACIONS CONVOCADES
Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental
Autoritat Portuària de Balears. Divisió Seguretat i Medi Ambient
Consell Insular de Mallorca. Departament de Medi Ambient. Departament de Cooperació Local i Departament de Territori
Consell Insular de Menorca. Departament de Economia i Medi Ambient. Departament de Cooperació Local, Habitatge i Innovació.
Consell Insular d'Eivissa. Departament de Política Patrimonial i Agrícola. Departament de Política Territorial
Consell Insular Formentera. Conselleria Medi Ambient
Conselleria Agricultura i Pesca. DG d'Agricultura
Conselleria Agricultura i Pesca. DG de Pesca
Conselleria Agricultura i Pesca. DG Desenvolupament Rural
Conselleria Comerç, Indústria i Energia. DG d'Indústria
Conselleria de Salut i Consum. DG de Salut Pública i Participació. Servei de Protecció de la Salut
Conselleria de Turisme. DG d'Ordenació i Planificació
Conselleria d'Obres Pub., Hab. i Transp. DG d'Ordenació del Territori
Conselleria Economia Hisenda i Innovació. DG de R+D+I
Conselleria Economia Hisenda i Innovació. DG Hisenda
Conselleria Economia Hisenda i Innovació. DG Pressuposts i Finançament
Conselleria Interior. DG Emergències
Conselleria Medi Ambient. DG Biodiversitat. Espais de Natura
Conselleria Medi Ambient. DG Biodiversitat. Servei de Planificació
Conselleria Medi Ambient. DG de la Mar. Servei Litoral
Conselleria Medi Ambient. DG de l'Oficina del Canvi Climàtic i Educació Ambiental
Conselleria Medi Ambient. DG Medi Forestal i Protecció d'Espècies
Conselleria Medi Ambient. DG Qualitat Ambiental i Litoral.

ADMINISTRACIONS CONVOCADAS
Conselleria Medi Ambient. Ports de les Illes Balears.
Conselleria Medi Ambient. Serveis Jurídics
Demarcació de Costes Illes Balears.
Federació Entitats Locals de las Illes Balears.
Marina Mercant. Capitania Marítima Palma de Mallorca.

Per a fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre el començament del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller, enviat el 17 de setembre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa de la reunió interdepartamental, enviat el 14 de novembre.
- Enviament de cartes per correu postal, enviat el 14 de novembre.
- Cridades telefòniques per comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.
- Mailing recordatori: tercer mail enviat el 11 de desembre, un dia abans de la realització de la jornada.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada 31 administracions, assisteixen finalment 24, representants de 19 administracions, la composició de les quals es detalla a continuació:

Nom	Cognoms	Entitat	Càrrec
Josep	Aubareda i Figueras	Autoritat Portuària de Balears	Cap de Divisió
Josep Antoni	Aguiló Ribas	Consell Insular de Mallorca (Departament de Medi Ambient i Natura)	Cap de Servei de medi ambient
Eva	Cardona Pons	Consell Insular de Menorca	Tècnica de Medi Ambient
Joan	Juaneda Franco	Consell Insular de Menorca	Cap de secció de medi ambient
Miquel	Sabater Raga	Consell Insular de Menorca. Cooperació local	Enginyer tècnic industrial
Raül	Escandell Preto	Consell Insular de Menorca	Director Insular de Medi Ambient
Bosco	Gomila	Consell Insular de Menorca - Departament d'Agricultura	Director Insular de Promoció i Qualitat
Isidro	Ferrán Blanco	Consell Insular d'Eivissa	Tècnic Serveis Tècnics
Eva M ^a	Arguimbau Liras	Conselleria d'agricultura i Pesca (Ramaderia)	Veterinària
M ^a Antonia	Aguiló	Conselleria de Turisme	Cap de Secció del Servei Tècnic
Francisco	Sánchez	Demarcació de Costes (Ministeri Medi Ambient i Medi Rural i Marí)	Cap de secció tècnica del servei de gestió del domini públic
Pau	Llobera	DG de Desenvolupament Rural	Tècnic
Enric	Segura Aguiló	DG de Industria	Tècnic de seguretat industrial
Montserrat	Boqué Genovard	DG de la Mar i Litoral	Cap Secció I
Pere Antoni	Oliver Reus	DG de R+D+I (Conselleria Economia, Hisenda i Innovació)	Director General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació
Pedro	Rado Fiol	DG de Recursos Hídrics (Conselleria de medi ambient)	Servei d'aigües subterrànies
Mercedes	Alemaný Alemaný	DG de Salut Pública i Participació (C. de Salut i Consum)	Cap de Negociat de Protecció de la Salut
Eva	Gomis Hurtado	DG de Salut Pública i Participació (C. Salut i Consum)	Cap de Negociat de Protecció de la Salut
A. Catalina	Mariano Soler	DG de Salut Pública i Participació (Conselleria Salut i Consum)	Cap de Servei de Protecció de la salut
José María	González Ortea	DG del Mar i Litoral	Cap de Servei
Luis	Berbiela Mingot	DG Medi Forestal i Protecció d'Espècies	Cap de secció gestió forestal i protecció del sòl
Carlos	Alonso	DG Oficina Canvi Climàtic i Educació Ambiental (Conselleria de Medi Ambient)	Tècnic
Antoni M ^a	Grau Jofre	DG Pesca	Cap del Servei de Recursos Marins
Tomàs	Bosch Llull	Direcció General de Pesca	Biòleg
Alfredo	Barón Périz	Direcció General de Recursos Hídrics (Conselleria de Medi Ambient)	Cap del servei d'estudis i planificació
Fernando	Orozco Conti	FOA Ambiental	Gerent
Antònia	Iturbide Wipf	Ports de les Illes Balears	Cap de l'Àrea de qualitat i medi ambient
Natalie	Solà Herron	Ports de les Illes Balears	Responsable de medi ambient

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DE LA REUNIÓ INTERDEPARTAMENTAL DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

1. Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors, a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
2. Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit dels arguments plantejats per les altres administracions.
3. Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència de cada àrea per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una cultura de corresponsabilització dels diferents agents socials.
5. Específicament en el cas de la reunió interdepartamental, un dels objectius és la implicació de les diferents àrees, amb ànim d'establir una xarxa de persones responsables del seguiment de la implantació de la Directiva Marc d'Aigua en les Illes Balears, per al foment de la coordinació, el flux d'informació i l'optimització de recursos.

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en dos blocs d'anàlisis, precedit per una primera presentació per part del tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial
 - o Presentació del Pla de Participació Pública.
 - o Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Normativa.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions.
- Debat.

Als assistents se'ls lliura una carpeta de documentació:

- 1 exemplar de l'Esborrany del PHIB en suport digital, CD.
- 1 exemplar del diagnòstic de Divulgació de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar de l'índex de la normativa.
- 1 publicació divulgativa sobre els principis de la Directiva Marc d'Aigua.
- 1 exemplar personalitzat per a cada administració amb la informació sobre la percepció social dels programes necessaris a fi d'arribar a els objectius de la DMA, amb incidència en la planificació i gestió de cadascuna de les administracions (són les aportacions de la Fase II del procés participació).

DESENVOLUPAMENT DE LA REUNIÓ

El taller es desenvolupa en 5 hores, temps necessari per procurar un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que les diferents administracions puguin conèixer de primera mà les implicacions, detectar els principals punts d'interès, i continuar posteriorment aprofundint en la seva anàlisi durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.

- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 4 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisi del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esborrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esborrany i enviar les observacions i al·legacions.

PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC

El **Sr. Alfredo Barón**, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH), realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- En primer lloc destacar el pes de la participació activa, els agents socials han respost amb gran intensitat, no es pot dir el mateix del procés de consulta, les administracions no han reaccionat.
- El PHIB penja no només de la Llei d'Aigües, sinó de la Directiva Marc de l'Aigua, d'obligat compliment des de 2003, que presenta els principis generals per al desenvolupament de la planificació hidrològica. També queda regulat pel Reial Decret 907/2007, pel qual s'aprova el Reglament de Planificació Hidrològica. També es veu afectat parcialment a través del Reglament del Domini Públic Hidràulic.
- Les principals novetats que incorpora la Directiva Marc de l'Aigua:
 - o **Gestió ecosistèmica**, es planteja un enfocament holístic de la gestió dels recursos, que tingui en compte l'aigua com valor per a la vida i els ecosistemes. Té les seves conseqüències per a la valoració dels recursos disponibles.
 - o Incorporació del criteri de **Recuperació Integral de Costos**, de tots els costos, com eina de gran utilitat per possibilitar el compliment dels objectius de la DMA. En el 2015 han d'estar en vigor ja les tarifes que garanteixin la recuperació integral de costos. Aquesta Directiva estableix que s'han de recuperar:

- els costos dels serveis (la recuperació dels costos del servei de gestió d'aigua, ha d'incloure els costos no només de subministrament, depuració, sinó també costos d'amortització, reposició),
 - els costos ambientals,
 - i els costos del recurs.
- o Introdueix **competències sobre les aigües costaneres** en el sentit que l'administració que gestiona la Demarcació Hidrogràfica passa a ser responsable de la qualitat de les aigües costaneres.
- El PHIB és un document, un instrument per a la gestió dels recursos hídrics. No és un Pla d'Ordenació Territorial, ni un Pla de Gestió dels Regadius, etc., no obstant això intersecciona amb diferents àrees.
 - La funció de la present reunió és conèixer les línies de l'Esborrany, iniciar el treball que han de fer les àrees, i analitzar els diferents documents existents per a millorar-los.

Intervé la **Sra. Catalina Mariano**, Cap del Servei de Protecció de la Salut, per a comentar que ja estaria contenta si s'apliqués el vigent PHIB, el que ha faltat és la capacitat d'inspecció i sanció de l'administració.

El **Sr. Pere Antoni Oliver Reus**, Director General de la DG. de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació, explica com recentment s'ha desenvolupament un Sistema d'Indicadors per a la Gestió Integrada de la Zona Costanera. Que pretén ser un sistema d'indicadors de sostenibilitat de referència d'aplicació en la costa balear i que hauria d'encaixar amb la DMA.

El **Sr. Josep Aubareda**, Cap de la Divisió de Medi ambient de l'Autoritat Portuària de Balears, apunta que els 5 ports de l'estat són d'interès general i es consideren aigües molt modificades. Els ports treballen amb les Normes i protocols ROM Recomanacions per a Obres (Portuàries i) Marítimes. El PHIB recull que els ports són una pressió i des de l'Autoritat Portuària, es considera que es tracta dels receptors de pressions. Arriben abocats a través dels torrents i sobreixidors, ens passem la vida netejant fangs anòxics.

El **Sr. Alfredo Barón**, intervé per puntualitzar que dir que els ports no són pressions no és correcte, partint des del punt de vista del formigó en la costa, la influència i modificació dels

corrents marins litorals, a més són els ports que s'han situat en la desembocadura dels torrents. Sembla que la filosofia és passar la responsabilitat a un altre.

S'inclourà en el document el relatiu a la competència dels abocaments terra-mar, els abocaments mar-mar, la competència és de marina Mercant, competències en temes de pesca d'arrossegament, com en la Colònia de Sant Jordi, són de la Conselleria d'Agricultura i Pesca.

El **Sr. Josep Aubareda**, introdueix el Conveni de Barcelona i reconeix que a pesar de tractar-se d'un mar confinat, en les Balears no hi ha activitat transformativa i en els ports fins i tot hi ha bona pesca. Es comenta la informació històrica de qualitat dels ports de l'Estat per poder posar en la Memòria del Pla les quatre dades.

El **Sr. Alfredo Barón**, recorda que els resultats de la qualitat de les aigües costaneres reflecteixen un estat bo i molt bo. Excepte en Badia de Palma, Port Maó i Badia de Fornells, curiosament on baixa la categoria és a Menorca, a pesar que té menor pressió antròpica en la costa. Aquest tema es lliga directament amb el principi que qui contamina paga, perquè cal descontaminar. La reflexió és si els estudis i seguiment de l'estat de qualitat s'haurien de repercutir sobre la ciutadania.

El **Sr. Josep Aubareda**, comenta que s'han d'establir mecanismes de compensació per a pagar això, a través de mecanismes tarifaris. I respecte al cas de Maó exposa que tenen un col·lector unificat de pluvials i fecals.

El **Sr. Alfredo Barón**, explica que efectivament es requereix una separació de pluvials i fecals, en aquest sentit es nomena l'experiència de Tòquio, on s'han construït 5 tancs de tempesta de $\frac{1}{4}$ Hm³, més un central de 2,5 Hm³.

El **Sr. Francisco Sánchez**, Cap de Secció del Servei de Gestió del Domini Públic, de la Demarcació de Costes, planteja que en relació als abocaments de pluvials i de vessament superficial el PHIB podria arribar a definir què és un abocament contaminant, per passar-lo directament a litoral.

El **Sr. Alfredo Barón**, és partidari de normativitzar, si està inclòs en la norma el responsable és l'usuari, si no està inclòs en la norma, el responsable és l'administració. Es tracta d'una competència compartida amb Costes, ja que s'està intentant regular no realitzar abocaments. La problemàtica es canalitzaria amb xarxes separatives, si a més tinguessin tancs de tempesta amb assentament de sòlids. Molt probablement es podrien gestionar els abocaments accidentals. A veure si en aquests 3,5 – 4 mesos podeu fer arribar a la DG de Recursos Hídrics, mitja pàgina sobre el tema.

El **Sr. Jose María González Ortea**, Cap de Servei de la DG de Mar i Litoral, comenta que els pluvials són abocaments susceptibles de ser contaminants. Respecte a si la normativa hauria d'exigir als abocaments de pluvials urbans uns condicionaments, resulta molt complex perquè plantegen una casuística molt diferent.

El **Sr. Isidre Ferrán Blanco**, Tècnic dels Serveis Tècnics del Consell d'Eivissa, comenta la problemàtica referent a l'evacuació de pluvials de Dalt Vila, associada a la connexió de 2 col·lectors de pluvials a un altre de les mateixes característiques.

El **Sr. Alfredo Barón** comenta que una possible solució són els tancs de tempesta. Continua la seva presentació i detalla els continguts del PHIB.

- La definició de la Demarcació és competència estatal. En aquest sentit el decret 125/2007, que fixa l'àmbit territorial de les demarcacions hidrogràfiques, davant un contenciós, l'Estat va eliminar totes les conques internes. Per tant a efectes jurídics la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears no existeix. L'Estat Espanyol ja té una sanció per no haver delimitat les demarcacions.
- Al no ser conca intracomunitària, no hi ha obligació de conformar el Comitè d'Autoritats Competents, no obstant això hi ha un decret en marxa, aprofitant la reestructuració administrativa, i s'ha descrit un Comitè de Coordinació amb funcions anàlogues.
- La **memòria** que inclou un resum sobre el coneixement de la demarcació, la classificació de les masses d'aigua, les pressions antròpicas sobre les masses i l'estat ecològic.
 - o En relació a les **aigües de transició**, és un concepte més europeu, i a l'efecte de DMA, les zones de transició serien els estuaris, en el cas de les Balears, s'han

considerat les zones humides costaneres com zones de transició, amb el que totes les aigües de transició estan en el llistat de Zones Humides, però no totes les Zones Humides són aigües de transició.

- o Respecte a les zones sensibles, en el document no hi ha una delimitació clara, pendent la delimitació cartogràfica. Ara com ara es produeix un incompliment de la normativa d'abocaments.
- o S'inclou l'estat ecològic de les masses d'aigua subterrànies, superficials epicontinentals i costaneres.
- o En funció de les pressions, demandes, i estat ecològic, es fixen uns objectius ambientals. L'instrument per arribar a els objectius és la recuperació de costos. En principi els d'agricultura no es consideren. No obstant això és cert que hauria de repercutir-se en els agricultors com és el cost al tenir un aigua per sota de 50 mg/l, però s'hauria de conèixer el percentatge de contribució a la contaminació de l'agricultura, EDAR's, fosses sèptiques, ...
- o La memòria inclou també el **Programa de Mesures**, a manera de declaració de principis, s'han inclòs la pràctica totalitat de les Mesures aportades pel procés participatiu, llevat de la creació d'una administració hidràulica per a cada illa, qüestió del Parlament, o altres actuacions que no són competència del PHIB.
- Aquestes mesures es concreten en el **document Actuacions i Infraestructures**:
 - o El **Programa d'actuació** són bàsicament estudis, cartografia i projectes necessaris, hi ha alguns que ens són discutibles, són obligacions legals. Com per exemple la cartografia bentònica de sòls, els d'Eivissa, Formentera i Menorca ja estan. Escombrat amb sonar lateral. Destaquen els estudis de Monitoratge, en aquest sentit s'intercanvien motivacions sobre qui hauria d'assumir els costos, i el Sr. Alfredo baró, resol que el monitoratge general ho ha d'assumir l'administració.
 - o Les **Infraestructures** es concreten en diversos projectes:
 - Escometre actuacions en la xarxa meteorològica, en la xarxa hidromètrica, en la xarxa de piezòmetres Clar a l'entrar el concepte de MAS Massa d'aigua subterrània, cada massa ha de contar amb un punt de control. Hi ha un pressupost de 3 milions de para € més de 50 sondejos.
 - Estacions d'aforament.

- Pous de reserva, pous de garantia, pous de substitució. Actualment hi ha 10-12 ajuntaments amb un sol punt de captació, en aquests casos s'han de fer un pou de reserva per a garantir el subministrament si es produeix algun problema amb les bombes o altres eventualitats.
- Interconnexió d'infraestructures: no es pot dependre d'un sol punt de connexió, es tracta de mallar la xarxa, com en el cas del subministrament elèctric. Ja existeixen unes infraestructures connectades, 120.000 m³/dia de Sa Costanera, al principi era una prolongació de les xarxes d'interconnexió.
- Sanejament i depuració: Pla Director de Sanejament. Incorpora el llistat d'obres i infraestructures de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental, cofinançat pel ministeri i el cànon de sanejament.
- Reutilització, hi ha una sèrie de projectes de reutilització que estan plenament assumits pel PHIB, es tracta de projectes molt locals centrats en cada massa d'aigua. Però hi ha altres grans projectes, a Mallorca i a Eivissa, es planteja la reutilització d'aigües regenerades per a regadiu, projecte plantejat per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi ambient, Medi Marí i Rural, que tenen una orientació més pròpia de l'àmbit del Desenvolupament Rural i no de l'ambiental, doncs no planteja la substitució de recursos. Es tracta d'un projecte conflictiu que difícilment resisteixi l'anàlisi cost-eficàcia, i emparat en la recuperació de costos.

Intervé el **Sr. Jose María González Ortea**, per exposar que no ha observat en el PHIB especial esment als regadius, suggereix la transformació dels regadius actuals, en regadius localitzats. La societat ha d'assumir el cost.

A continuació el **Sr. Pau Llobera**, Tècnic de la DG de Desenvolupament Rural, explica que el Pla de Desenvolupament Rural planteja la modernització dels regadius, no nous regadius. Només canàries i Balears es lliuren i poden ampliar les zones de regadius.

El **Sr. Alfredo Barón**, manifesta que els nous regadius, no encaixen fàcilment amb la DMA, i reconeix que sí és interessant plantejar en les infraestructures el regadiu localitzat. Reprenent el programa d'Infraestructures:

- Gestió de la Demanda: millora de les xarxes en alta, i del sistema de distribució, comptadors i dispositius d'estalvi.
- Dessalació: es planteja estudis de viabilitat de 2 plantes.
- Prevenció i defensa d'avingudes. En aquest respecte hi ha un canvi de sensibilitat a nivell internacional, europeu i estatal. Resulta revolucionari per a l'administració hidràulica. Mesures associades són la regeneració de lleres de ribera. La Directiva sobre inundacions que planteja la recuperació de les planes d'inundació, amb viabilitat de les actuacions en les zones no urbanitzades. A l'empara d'una modificació del Reglament del Domini Públic Hidràulic, que estableix una franja de 5 metres d'ús públic per als vianants, es planteja la recuperació de la vegetació en 1.100 Km de trams de torrents de les illes.
- Protecció de zones humides: 4 Milions de €/ha, i es plantegen actuacions en les zones humides potencials.
- Uns altres dels continguts del PHIB serà la **documentació sobre el procés de participació**.
- Una gran part dels aspectes seran regulats a través de la **Normativa**, actualment en redacció, i suposarà el pes i la part substancial del PHIB, quan estigui disponible serà enviada. No obstant això avui comentarem alguns temes sobre la base de l'índex.
 - o Hi ha mesures normatives que no tenen discussió, com són la definició de les masses d'aigua.
 - o Títol I: de les definicions de masses.
 - o Títol II: Com aspecte nou s'ha introduït la consideració de les aigües costaneres com recurs (art.30), per tractar-se del medi que suporta una sèrie d'activitats en la franja litoral, que incideixen en la qualitat d'aquestes masses d'aigua, i si això prosperés, es podria incloure en la normativa per a la seva major protecció. No obstant això la DMA planteja les pressions que s'exerceixen de terra a mar.
 - o Títol III: normes per a l'ordenació dels aprofitaments. Es regulen les concessions, la captació d'aigües per a dessalació o altres usos, via sondejos, via captació directa i temes emergents com els sondejos geotèrmics, sondejos per a injecció de pluvials. Especial atenció als sondejos per a injecció de pluvials, són la via per

a noves urbanitzacions i s'han de regular doncs són una font potencial de contaminació, a més en el 99% dels casos no funcionen, no tenen capacitat d'absorció del cabal, a part que es colmata. Si ha d'haver pous d'injecció, prèviament tancs de tempesta.

- o Es comenta l'obligatorietat a través d'Ordenances Municipals d'un % mínim de paviment permeable, fonamentalment de cara a nous polígons.
- o Altre tema són els sondejors per a jubilats, també pot ser un pont per a sondejors de qualsevol tipus i que incompleixin les normes.
- o En relació a l'art. 75. Concessions i autoritzacions en aigües costaneres, diferenciar entre:
 - usos consuntius: extracció d'aigua.
 - usos no consuntius: que ho tramiti l'administració pertinent però tenint en consideració la DMA i que s'informi a la DGRH.
- o Títol IV: centrar tota la normativa d'abocaments en el PHIB no és fàcil, perquè no hi ha establerts límits permesos. Es va a incloure una ordenació dels abocaments.

La **Sra. Eva Gomis** de la Conselleria de Salut i Consum es comenta que en la Memòria parla de la Reglamentació Tècnica sanitària de les aigües potables de consum públic, 1138/90 que està derogat, i hauria d'incloure's el 140/2003 que és el vigent.

- o Títol V: Millora dels regadius i proveïments, ja s'ha fet una modificació de la Llei d'Aigües, a través de la Llei d'Acompanyament, perquè s'enviïn els comptes de l'aigua, les entitats locals tindran l'obligació d'informar dels comptes a través del SIACIB (sistema d'informació sobre aigua de consum de les illes Balears), es va a especificar també que es facin plans de gestió de la demanda, i que les ordenances estableixin mesures, per a la gestió correcta d'abocaments, del consum, etc. A la vista que no s'aprova el decret de gestió de la demanda, es va a incloure en el PHIB.

Des de la Conselleria de Salut Pública es pregunta que amb aquesta estructura, on encaixarien les fosses sèptiques.

El **Sr. Alfredo Barón**, contesta que és un tema d'abocaments, l'eliminació dels abocaments ha de ser a través de fosses sèptiques homologades, mai a través de pous d'infiltració, en tot cas a través de filtre verd. El filtre verd requereix extensió de terreny, si no és un habitatge aïllat, un hotel rural, o un nucli rural, no es pot plantejar perquè no tindrien suficient superfície. Actualment la tecnologia existent de depuradores compactes ofereix bons resultats, amb aireació perllongada, filtres. En les Illes Balears existeixen uns 55.000 punts d'habitatges aïllats, i dóna idea de la magnitud de les fosses sèptiques existents.

o Títol VI: de protecció del recurs.

- S'estan plantejant els perímetres de protecció en masses d'aigua costaneres, captacions directes hi ha poques, però es van a posar de manera que els pous subhorizontals no afectin a les aigües. Es tendeix a captació oberta, però els perímetres de protecció no són fàcils per la dinàmica litoral.
- És obligatori plantejar el tema de la recarrega artificial. Es planteja un estudi pilot d'emmagatzematge de recursos excedents d'aigua regenerada, el seu emmagatzematge a l'hivern i la seva posterior recuperació a l'estiu.
- Actualment s'està definint un Pla de Sequera, perquè en situacions de sequera hidrològica, previ informe de l'administració Hidràulica, el Consell de Govern, pugui decretar la situació, i l'activació immediata de les mesures. S'establiran 3 estats d'emergència: prealerta, alerta i alarma. Es desenvolupessin 6 articles, amb els indicadors, els estats i les mesures d'emergència.
- Els cabals ecològics: es poden plantejar en alguns torrents, en els quals hagi captacions en les fonts de capçalera, doncs la captació d'aigües en les fonts de capçalera, funciona com una regulació del cabal, per al que seria necessari inventariar les quals hi ha i iniciar processos de concertació, que poden dur un cert temps. Cada nova captació sí hauria de garantir el cabal ecològic. Per a calcular els cabals ecològics es necessiten sèries històriques de captacions, i a més les estacions d'aforament poden plantejar problemes ambientals en alguns punts, com ha passat en un espai protegit. El cabal ecològic quan no hi ha captacions és el circulant.

- La protecció de Zones Humides, el decret de protecció de zones humides no ha sortit.
- o Títol VII: recull les infraestructures bàsiques requerides, és un resum del document programa d'Actuacions i Infraestructures. Les actuacions bàsiques d'interès públic, la seva inclusió en la normativa pot facilitar aconseguir el finançament.
- o Títol VIII: Seguiment i revisió del Pla.
- A part s'està desenvolupat l'**anàlisi cost-eficàcia**, que podria fer modificar algunes de les qüestions del programa d'actuacions.
- S'inclourà una **síntesi del procés de participació**, una memòria que recollirà els aspectes integrats en el pla, amb la seva explicació motivada.

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc d'Aigua a les Illes Balears

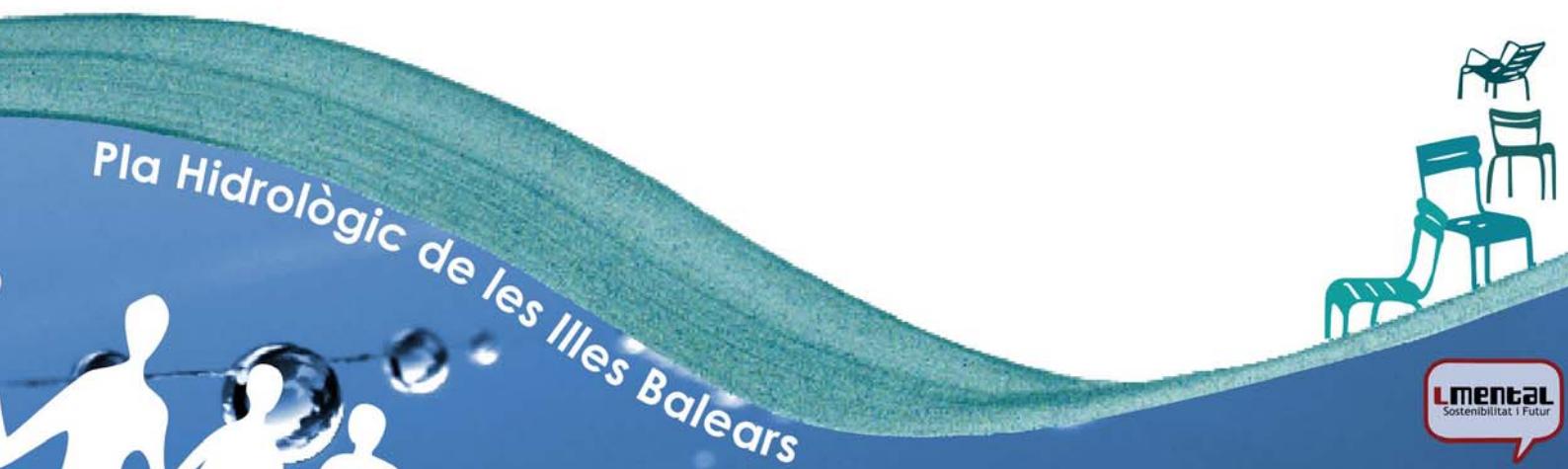
Reunió Interdepartamental El Pla Hidrològic de les Illes Balears (12 de desembre de 2008)

Taller Participatiu Fase III el Pla Hidrològic de les Illes Balears zona Menorca

5 de novembre de 2008, Maó

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

TALLER PARTICIPATIU

DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS ZONA MENORCA

Celebrat en el Consell Insular de Menorca, Maó

5 de novembre de 9 a 18,30h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació

Direcció General de Recursos Hídrics

Conselleria de Medi Ambient

Govern de les Illes Balears

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Dinamitza

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Iván González Cancela (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Suport tècnic

Alfredo Barón Pérez (Direcció General de Recursos Hídrics)

Fernando Orozco (FOA Ambiental)

Col·labora en l'organització

Àrea de Medi Ambient del Consell Insular de Menorca

Índex

CONVOCATORIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS	4
ASSISTENTS	6
OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III.....	8
PROGRAMA Y ORDRE DEL DIA	8
DESENVOLUPAMENT DEL TALLER	9
PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA	9
<i>PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC</i>	<i>10</i>
ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	12
ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	18
RECAPITULACIÓ DE LES PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MENORCA.....	22
APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ.....	22
APORTACIONS I COMENTARIS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	25
GALERIA FOTOGRÀFICA.....	28

CONVOCATORIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

Amb caràcter general la convocatòria està oberta a tota la ciutadania i sectors interessats. La informació de celebració dels tallers és de caràcter públic, doncs la pàgina web, <http://dma.caib.es>, habilitada per al procés, ofereix la possibilitat d'inscriure's on-line als tallers participatius.

No obstant això, per a garantir una major difusió, s'ha realitzat una convocatòria en funció de l'anàlisi d'involucrats i de la base de dades generada durant el procés en fases anteriors. En la present etapa, s'ha realitzat l'actualització i revisió exhaustiva del públic interessat i afectat, dirigint-nos específicament als següents agents socials de Menorca:

Administració municipal (polítics i tècnics), grups ecologistes i de defensa del medi ambient, agricultors, regants, empreses subministradores d'aigua, empreses de tractament de les aigües, envasadores, perforadores, golf, associació d'hotelers, ramaders, empreses agroalimentàries, Autoritat Portuària, ports de les Illes Balears, ports esportius, nàutica: associacions i empreses, Creu Vermella, serveis portuaris, associació de navegants, grans mercants, Salvament Marítim, gestors d'espais naturals, comunitat educativa, Agència Balear de l'Aigua, grans empreses, Universitat, Col·legis i associacions professionals, jardineria, empreses d'anàlisi i laboratoris, activitats subaquàtiques, cofradies de pescadors, pesca esportiva, reserves marines, instituts d'estudi i investigació, usuaris, administració insular, autonòmica i estatal implicada.

El llistat exhaustiu de les entitats convocades es pot consultar en la pàgina web.

Per a fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre l'inici del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller zonal, enviat el 17 de setembre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa de Menorca, enviat el 22 d'octubre.
- Cridades telefòniques per a comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada, 51 agents socials van confirmar la seva assistència, d'aquests no assisteixen 11 i s'incorporen 4 no inscrits, participant finalment 44, la composició dels quals es detalla a continuació:

Nom	Llinatges	Entitat	Càrrec
Alfredo	Barón Périz	Direcció General de Recursos Hídrics (Conselleria de Medi ambient)	Cap del Servei d'Estudis i Planificació
Anne	Godard	Son Parc de Menorca	Apoderada
Antoni	Roca Martínez	Col·legi Enginyers Agrònoms de Llevant	Representant a Menorca
Balma	González Pérez	Estudis i Projectes Agroambientals Menorca S.C.	Sòcia
Bàrbara	Sureda Caparrós	UIB	Investigadora
Begoña	Oquiñena Smith	Centre de Professorat de Menorca	Assessora àmbit científic-tecnològic
Constanza	Navarro Romero	Ajuntament Es Mercadal	Regidora
Damià	Moll Pons	Enginyeria i Arquitectura Menorca SL	Enginyer
David	Sintes Carreras	Aigües Sant Lluís (Ajuntament de Sant Lluís)	Cap de Serveis Tècnics
David	López Luna	Direcció General de Pesca (CAIB)	Patró - Coordinador Reserva Marina Menorca
David	Carreras Martí	Observatori Socioambiental de Menorca	Tècnic superior
Eulàlia	Truyol Moll	Ajuntament de Ferreries	Regidora de medi ambient
Eva	Cardona Pons	Consell Insular de Menorca	Tècnic de Medi ambient
Fernando	Orozco Conti	FOA Ambiental	Coordinador de la DMA
Fernando	Rita Larrucea	Societat Cooperativa COINGA	Gestor de qualitat
Gonçol	Seguí i Chinchilla	Associació Veïns AAVV Es Castell	
Guillermo	De Olives De Vidal	Associació d'Empresaris Agraris de Menorca (AGrame)	President
Irene	Coll Florit	Ajuntament des Castell	Alcaldesa
Irene	Estaún Clarisó	Consell Insular de Menorca	Tècnic de Medi ambient
Jaume	Pons Fuxà	Centre Tecnològic Pimelab	Director Tècnic
Jesús	Fernandez-Reyes Olivares	Autoritat Portuària de Balears	Cap de divisió port de Maó
Joan	Juaneda Franco	Consell Insular de Menorca	Cap de secció medi ambient
Joan	Mercadal Sarris	IES M ^o Àngels Cardona	Membre comissió de medi ambient
Jordi	Bosch Morlà	Assoc. Emp. Tractament i Subministre de Menorca	Secretari

José Antonio	Ezquerria Hernández	ANEFA de Balears	Gerent
José María	Ruiz Cabezos	Munditest	Director Tècnic
Josep	Carreres Coll	Ajuntament de Ferreries	Batlle
Josep	Suárez Roa	Consell Insular de Menorca	Director Insular de la Reserva de Biosfera
Josep	Orfila Orfila	Consell Insular de Menorca	Enginyer Tècnic d'Obres Públiques
Juan	Giménez Melià	Ajuntament de Maó	Arquitecte Tècnic Municipal
Juan Manuel	Delgado Díaz	Ajuntament de Maó	Servei d'Obra Pública
Justo	Saura Mercadal	ASMEN	President
Marga	Genestar Taltavull	Pimelab	Departament Microbiologia
Margarita	Petrus Melià	Ajuntament de Maó	Tinent de Batlle de ciutat i medi ambient
Maria del Mar	Mañas Molina	Ajuntament de Maó	Directora de ciutat i medi ambient
Marta	Sales	Institut Menorquí d'Estudis	Membre
Marta	Jori Massanas	Unió de Pagesos de Menorca	Responsable secció medi ambient
Martí	Escudero Portella	Parc Natural de s'Albufera des Grau	Direcció
Miquel	Truyol Olives		Autònom
Miquel	Sabater Raga	Consell Insular de Menorca	Enginyer Tècnic Industrial
Miquel	Camps Taltavull	GOB Menorca	Responsable Política Territorial
Montse	Bau Puig	GOB Menorca	Coordinador Servei d'Educació Ambiental del GOB Menorca
Nacho	Juanico Capella	SOREA, SA	Cap de distribució de Maó i Es Castell
Oriol	Baradad Baldoma		Particular
Oscar	García Febrero	Parc Natural de s'Albufera des Grau	Tècnic de Medi Ambient
Paco	Huguet Rotger	OHL MEDIO AMBIENTE, INIMA, S.A.U	Cap d'obres
Pedro	Marqués Moll	Cofradia de Pescadors de Ciutadella	Vicepatró
Pedro	Sáez Fernández	Estudis i Projectes Agroambientals Menorca S.C.	Soci
Pedro Jose	Lluch Prats	Aguas d'Artruix, SA	Gerent
Raül	Escandell Preto	Consell Insular de Menorca	Director Insular de Medi ambient
Samuel	Moll Bosch	Aigües Cala Blanca SL	Gerent
Sara	Ariza Peñato	Ajuntament de Sant Lluís	Auxiliar Administratiu
Sergi	Cruz Dalmau	Ajuntament de Sant Lluís	Regidor de Medi ambient
Sonia	Sans Astol	Ajuntament de Maó	Tècnic de medi ambient
Sonia	Estrade Niubó	Observatori SocioAmbiental de Menorca	Tècnic superior
Xavier	Cardona Capella	Ajuntament de Ciutadella de Menorca	Tècnic de Medi ambient
Yolanda	Pons Orfila	Ajuntament de Sant Lluís	Tècnic ambiental

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

- 1 Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
- 2 Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit de les al·legacions i arguments plantejats pels altres.
- 3 Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència local per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
- 4 Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una corresponsabilització dels agents socials.

PROGRAMA Y ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en dos blocs d'anàlisis, precedit per una primera presentació per part del tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial
 - o Presentació del Pla de Participació Pública.
 - o Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Caracterització de la Demarcació i objectius ambientals.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions.

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

El taller es desenvolupa al llarg d'una jornada de treball de 10 hores (2 hores dedicades al menjar) per a procurar, amb garanties, un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que els agents socials puguin detectar els principals punts d'interès i continuar aprofundint la seva anàlisi posterior, durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la benvinguda i presentació, així com una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per a fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 4 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisi del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esborrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esborrany i enviar les observacions i al·legacions.

PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC

El Sr. Alfredo Barón, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH), realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- En referència al **grau d'inclusió de les propostes realitzades en el procés de participació de les fases anteriors**, s'han inclòs la pràctica totalitat de les mesures, llevat de la creació d'una administració hidràulica en cada illa, atès que aquesta qüestió no pertoca a l'administració hidràulica, és qüestió del Parlament.
- **L'Administració Hidràulica és responsable de garantir el bon estat** químic i quantitatiu de les aigües subterrànies, i garantir el bon estat ecològic de les aigües superficials (torrents, zones humides i aigües costaneres), no obstant això no és responsable de la gestió d'aquelles activitats que poden comprometre dita estat i qualitat, com de les xarxes de clavegueram, la gestió agrícola i ramadera, pous negres, etc.
- A part de les aigües continentals, s'ha de procurar també pel bon estat ecològic de les aigües costaneres. Com novetat metodològica, la DGRH s'està plantejant la consideració de **les aigües costaneres com recurs**, per tractar-se del mitjà que suporta una sèrie d'activitats en la franja litoral, que incideixen en la qualitat d'aquestes masses d'aigua, i si això prosperés, es podria incloure en la normativa per a la seva major protecció. No obstant això la DMA planteja les pressions que s'exerceixen de terra a mar.
- Es parla poc dels **cabals ecològics**, perquè en règim mediterrani en teoria seria el qual passa habitualment.
- Falta la cartografia de delimitació de les zones protegides.
- Incorporació del criteri de **Recuperació Integral de Costos**, de tots els costos, com eina de gran utilitat per a possibilitar el compliment dels objectius de la DMA. En el 2015 han d'estar en vigor ja les tarifes que garanteixin la recuperació integral de costos. Aquesta Directiva estableix que s'han de recuperar:
 - o els costos dels serveis (la recuperació dels costos del servei de gestió d'aigua, ha d'incloure els costos no només de subministrament, depuració, sinó també costos d'amortització, reposició),

- o els costos ambientals,
 - o i els costos del recurs.
- El **programa d'actuació** són bàsicament estudis, cartografia i projectes necessaris:
 - o Quan es gestiona la transferència de competències també caldria sol·licitar la transferència del coneixement del Domini Públic Hidràulic.
 - o Estudis per a avaluar la viabilitat de **la recàrrega artificial d'aqüífers**, encara que la millor recarrega és la qual no s'ha de fer, la natural, quan es disminueix la pressió sobre els aqüífers.
 - o El PHIB inclou previsió d'actuacions per a millorar **els proveïments urbans**.
 - o Altre programa nou i sota el paraigua de la Directiva d'Inundacions és la **restauració de lleres i revegetació de bosc de ribera**, amb l'objectiu d'intentar recuperar els corredors biològics, i a l'empara d'una modificació del Reglament del Domini Públic Hidràulic, que estableix una franja de 5 metres d'ús públic per als vianants, franja en la qual es planteja la recuperació de la vegetació en 1.100 Km de trams de torrents de les illes.
 - o En les Balears hi ha un desfasament entre la sequera meteorològica i hidrològica. Actualment s'està definint un **Pla de Sequera**, perquè en situacions de sequera hidrològica, previ informe de l'administració Hidràulica, el Consell de Govern, pugui decretar la situació, i l'activació immediata de les mesures. S'establiran 3 estats d'emergència: prealerta, alerta i alarma.
- El **programa d'infraestructures** concreta diversos projectes:
 - o **Els d'interconnexió d'infraestructures** que afecten a Menorca
 - o **Reutilització d'aigües regenerades per a regadiu**, en la plataforma Maó-Es Castell i Mercadal, d'altra banda s'han plantejat projectes per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi ambient, Medi Marí i Rural, que tenen una orientació més pròpia de l'àmbit del Desenvolupament Rural i no de l'ambiental, doncs no planteja la substitució de recursos. Es tracta de projectes conflictius que difícilment resisteixi l'anàlisi cost-eficàcia. De moment no s'han presentat les propostes de Menorca.
 - o S'estableix també la possibilitat de **recuperar aigüamolls potencials**.

- o Destaca a nivell d'inversió **la depuració**, que planteja un pla integral per a millorar la capacitat i la qualitat de les aigües depurades, incorporant el llistat d'obres i infraestructures de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental.
- Hi ha una sèrie d'aspectes que és convenient regular-los a través de **Normativa, especialment la contaminació dels aquífers per nitrats**, aquesta normativa, actualment en redacció, i suposarà el pes i la part substancial del PHIB, quan estigui disponible serà enviada.

ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ

S'estableixen 5 grups de treball per a facilitar l'anàlisi de l'Esborrany del PHIB. Amb els agents socials vinculats al mitjà marí i franja litoral es conforma un grup específic per a l'anàlisi dels aspectes que afecten a les masses d'aigua costaneres.

Cada grup conta amb el següent material: -

- 1 exemplar per grup de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar del programa d'actuacions i infraestructures.
- 2 exemplars per grup de la Guia de Divulgació del PHIB.
- 1 fitxa guia per a realitzar les observacions.

L'objectiu del treball de grups és millorar l'enteniment i comprensió de l'estructura i dels aspectes més significatius del PHIB. Durant la dinàmica i com fruit de la discussió entre els membres de cada grup, es comenten els punts de més interès, es detecten certes incorreccions, es resolen dubtes i se suggereixen unes primeres propostes.

Les observacions realitzades pels grups i la seva contestació motivada per part del tècnic responsable de la Direcció general de Recursos Hídrics es detallen a continuació:

**Caracterització de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
Zona Menorca**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANALISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Masses d'Aigua Subterrània (MAS)	- No queden clars els criteris de divisió de les MAS de Migjorn. - Criteri de diferenciació de les MAS de Addaia i Tirant. - Incloure inventari de fonts actuals i històriques.	- La delimitació de les masses d'aigua subterrània realitzada obeeix fonamentalment a criteris de gestió. Per això, territorialment corresponen totes elles bé a unitats hidrogeològiques completes, bé a parts diferenciades d'elles. - Inventari de fonts de Migjorn ja es contempla en el projecte de decret de patrimoni geològic, totes les fonts reflecteixen el drenatge de l'aquífer.
Torrents	- Repassar la toponímia en general dels torrents (UIB) i la coincidència en les taules. - Considerar Torrents a la taula 2-14 pàg. 23: - o Cala Calderer. - o Barranc de Trebaluger. - o Son Boter. - o Sa Boval. - o Algendar. - o El Torrent de Son Biró, ningú el coneix (possible Sant Simó?). - o Errata en Cala Porter (pàg. 32). Id tram 485 Cala en Porter (Alaior a dalt). Id tram 500 Cala en Porter (Alaior a dalt).	- Es realitzarà una revisió de la toponímia, adequant-la a la realitat local, el document serà enviat a la UIB, al servei de normalització. - Cal diferenciar 2 coses, el torrent com massa d'aigua dintre de la DMA, i d'altra banda, els torrents com vehicles d'aigua, als quals se li poden vincular projectes de protecció, restauració i rehabilitació de la vegetació de ribera.
Zones humides	- Clarificació si Canutells, Salines de Fornells (2) i Cala Molí són una zona humida o zona de transició. - Clarificació si Prat de Morella és una zona humida o zona de transició. - 4.5 Zones sensibles: concreció i definició de les zones sensibles (les del decret). No estan delimitades. - 4.6 C) parcs naturals: modificar el nom <i>Parc Natural de s'Albufera des Grau, Illa d'en Colom i Cap de Favartx</i> per <i>Parc Natural de s'Albufera des Grau</i>. - Basses temporals n'hi ha 2 que estan artificialitzades (MEB036 Es Cos des Síndic i MEB028 Bassa de Sa Mesquida). El CIM està acabant un estudi LIFE a Menorca sobre Basses Temporals, i se podria completar la	- A l'efecte de DMA, les zones de transició serien els estuaris, en el cas de les Balears, només podria considerar-se el torrent de Santa Eulàlia. No obstant això s'han considerat les zones humides costaneres com zones de transició, amb el que totes les aigües de transició estan en el llistat de Zones Humides, però no totes les Zones Humides són aigües de transició. - S'han considerat les coves càrstiques que tenen aigua dolça, a través de les dades proporcionades per la Federació Balear d'Espeleologia. - Respecte a l'estudi de basses temporals no hi ha problema. En la Normativa es parlarà d'una banda de projectes de gestió i per un altre d'estudis de seguiment, si és legal que s'incorporin

	memòria del PHIB amb aquesta informació. - Taula 4.1 de la pàg. 209. Inventari de Zones Humides: Incorporar Inventari del Consell Insular de "LIFE-BASSES-ZONES LIC", que suposa un gran treball de caracterització. - Massa d'aigua càrstica: cova d'aigua de Son Botes. - Recents estudis han identificat més coves a Ciutadella, seria d'interès la seva inclusió per protegir-les. (Referència l'ajuntament de Ciutadella).	els resultats de seguiment sense esperar a la revisió del Pla, es farà.
Recursos naturals	- Pàg. 95. És necessari aclarir com s'han considerat els recursos mínims disponibles, i interessant aclarir perquè s'han pres com referència les extraccions de 2006. - Diferenciar entre reserves d'aigua i recursos. - Per a conèixer la disponibilitat d'aigua, els càlculs s'han basat en les extraccions? (20,3 Hm3).	- El balanç es realitza en funció de les entrades i les sortides (extraccions, regadius, sortides al mar i a zones humides...). - Actualment hi ha treballs en curs, sobre balanços, o estimació de les superfícies de regadiu amb teledetecció, que poden produir certes variacions d'assignació de recurs, però no afectarien a la filosofia del PHIB. - S'han pres com referència les extraccions de 2006 perquè ja estan tancats les dades. S'intentarà actualitzar amb els del 2007, si s'arriben a tancar. - Es parla de recursos disponibles. Els recursos disponibles actuals són els que s'estan usant. Les dades de 2007 reflectiran menys recursos disponibles. - Ens hem d'oblidar de les reserves. Des del punt de vista hidrogeològic podem consumir alguna reserva, però seria un avanç de la salinitat i això tindria les seves repercussions.
Recursos no convencionals	- A Sant Lluís hi ha recarrega artificial i no surt reflectit. - Dessalació: Es calcula excedents del 50% de la desaladora de Ciutadella a l'hivern. Nous usos: - o Possibilitat d'interconnexions. - o Tancament de pous a l'hivern per a la seva regeneració. - o Injecció en l'aquífer si encara hi ha excedents. - Aigües regenerades: A Menorca el percentatge d'aigua reutilitzada és 9%, menor a la mitjana de Balears (25%), i a més l'aigua de les 3	- La millor manera de regenerar és reduir les extraccions, però en relació als pous d'infiltració proposats per a regenerar l'aquífer amb els excedents de la desaladora de Ciutadella a l'hivern, seria prioritari parar els pous i abastir amb els excedents. - En relació a les aigües regenerades, no totes les aigües que es produeixen arriben a un tractament que permeti la reutilització sense restricció. Respecte a les dades del document, ha d'estar malament la suma, ni tan sols arriba al 9%, a Mallorca es reutilitza des del 73,

	depuradores no es destina tota per a reg com s'afirma en el document. - o o Totes les EDAR que no tenen tractament terciari o amb clorurs, no s'haurien d'utilitzar, ni injectar. - o o Oportunitat per a rescatar concessions (aigües depurades en canvi de l'aigua de pou). - o o Tractament d'aigües industrials previ a connexions. - o o Reutilització d'aigua: circuit d'aigües grises. - o o En el text posa aigües residuals per a nous regadius.	sempre substitució, a Menorca s'està començant. Hi ha prevista una inversió de 480 Milions de €, per a les illes. - Efectivament les aigües industrials han de tenir uns paràmetres de qualitat. Es fixaran requisits i recomanacions per a ser incorporats en les Ordenances Municipals, que afectessin al tractament de les aigües residuals industrials i als paràmetres d'abocament. - Els circuits per a reutilització d'aigües grises no són molt viables, presenten problemes amb sanitat. - Respecte a les aigües residuals per a nous regadius, s'ha colat, des del punt de vista del Pla Hidrològic la regeneració és per a substitució de recursos.
--	--	---

**Usos i pressions de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
Zona Menorca**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANALISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Usos i demandes actuals	- Revisió de les dades d'agricultura. Des de 1996 al 2006, s'han reduït de 12 a 9 Hm3 . - Revisió de les dades d'usos de l'aigua, segons taula pàg 109, eren 27,7 hm3 en 2003 i en 2006 en la taula 3-30 de la pàgina 135, 21,59 Hm3 . - Revisió de les dades del golf. - Incongruència entre les dades de la pàgina 105 i els de la pàgina 135 (taula 3-31 aigües regenerades). - En la taula 3.32 la disminució de l'aigua per a regadiu i ramaderia ha baixat molt en 10 anys.	- L'explicació és senzilla, es tracta d'un problema d'aplicació de dotacions. Sense diferenciar entre regs intensius i regs de suport. Està pendent l'estudi de teledetecció. - Es presentarà altre esborrany amb les dades corregides.
Impactes en les masses d'aigua subterrània	- Pèrdues del clavegueram s'han d'afegir com a pressió.	
Pressions sobre torrents	- Pressió: redefinir "la pressió d'agricultura i ramaderia", el que s'ha de reduir són les males pràctiques. L'agricultura en si, bé gestionada no és una pressió. - Definir els criteris de la pressió en referència als ànecs. - Incloure la pressió: font difusa en horts. - Pressió a Son Bou, colmatació de la	- Cens i inventari. Falta el document de pressions en aigües continentals. Els censos agraris no quadren. - La separació d'horts està bastant definida. - En el Torrent de Trebaluger, en un dels brancs si s'han fet sondejors.

	Zona Humida. - En el Prat de Bellavista, obres de canalització del torrent i ramaderia.	
Pressions sobre Zones humides	- Pressió en aigües de transició, en algunes zones someres a l'Albufera d'es Grau.	
Síntesi de pressions en aigües costaneres	- ME-1/CW-M2: incorporar la pressió PVRD de l'Emissari submarí de Ciutadella Nord. - ME-2/CW-M3: Anàlisi dels punts d'abocaments en Port de Fornells. Aigües residuals i pluja (comprovar si el sistema col·lector és unitari o separat). - ME-2/CW-M4: (La descripció de la massa sembla incorrecta) pressió per esculls artificials, entenen que hauria d'estar valorat per pressió física. - ME-3/CW-M3: pressió per Punts d'Abocament (PPV) d'Emissaris. L'Emissari de Maó pot afectar a la zona de Punta Primera. Analitzar la pressió en tots els ports, estudis de control en zones encallades. - ME-4/CW-M4: atenció amb la pressió d'emissaris submarí en relació als corrents. Incorporar pressió per espècies invasores (PEI) en la Illa de l'Aire (caulerpa racemosa). - ME-5/CW-M2: Pressió desaladora de Ciutadella (PVS) en un futur immediat.	- Respecte a la pressions en els ports, s'anava a enviar una circular als ports amb les analítiques. - Si definim els ports com masses d'aigua haurien de ser masses d'aigua molt modificades.
Prioritat d'usos, assignació i reserves de recursos	- Pàg. 197. Revisar Taula de recursos subterranis actualment utilitzats. L'abastament de MAS Ciutadella és de 2,18 Hm³, mentre que només la EDAR Sud depura més de 3 Hm³.	- Es tracta d'un problema de comptabilitat. La comptabilitat de la EDAR, és similar a la dels ajuntaments, però a mes si l'afluent és superior a l'aigua subministrada, en la EDAR se comptabilitzen les pluvials.

**Objectius ambientals per a les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
Zona Menorca**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANALISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
MAS	- Entenem que és necessari establir objectius intermedis per a aconseguir els objectius finals establerts per a l'any 2027 . - En general un plantejament sobre la capacitat de gestió de les inversions. Els terminis massa llargs no són pràctics.	- Els terminis són correctes. S'han de gestionar 2 mill milions. L'administració han de seguir uns procediments. Respecte a la inversió de 2.100 M de €, s'ha carregat en les primeres fases. El Ministeri està plantejant la excepcionalitat de diverses MAS, com la de Ciutadella.
Torrents	- En els objectius per als torrents falta tenir en compte el control de la contaminació per activitats industrials. - Un objectiu que es planteja és un Pla de neteja de torrents amb criteris mediambientals.	- La neteja de torrents amb criteris ambientals té dividits als tècnics de la mateixa administració. Es requereix un treball previ de conscienciació
Aguas costaneres	- Creació d'un grup de coordinació local per a les problemàtiques específiques del port de Maó, amb la participació d'entitats i agents socials amb responsabilitats i actuacions en el mateix. - Creació de grups de coordinació similars per a cada massa d'aigua.	- El Comitè d'Autoritats Competents (una figura per a fomentar la coordinació de les diferents administracions de la franja marítima) no és obligatòria en les conques intracomunitàries com és el cas de Balears. No obstant això fa un any que estan en marxa tant Ports, Costes, Marina Mercant i Govern amb previsió de crear aquesta figura. Respecte a un comitè d'àmbit més local de coordinació entre el Port i l'Ajuntament, es pot plantejar a Menorca, però no a través de la Normativa.

ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES

Programa d'actuació Zona Menorca		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANALISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Mesures bàsiques i complementàries	- Atès que en les mesures bàsiques intervenen diferents administracions competents, definir exactament les competències de cada administració. - Es troba a faltar major representació agrària-ramadera, atès que les mesures s'han de realitzar en col·laboració amb aquestes entitats. - Que les bones pràctiques en l'agricultura s'implantin en tot el territori insular. - Dotar d'un sistema de vigilància per a sancionar l'incompliment de les bones pràctiques agràries.	Comentari Post-Taller en relació a la representació del sector agrícola. - Els agents socials vinculats amb el sector agrícola han estat convocats. En el present taller es va contar amb 5 entitats vinculades i 6 representants. - o Col·legi d'Enginyers Agrònom de Llevant. - o Estudis i Projectes Agroambientals Menorca S.C . - o Associació d'Empresaris d'Explotacions Agràries de Menorca (AGRAME). - o Unió de Pagesos de Menorca. - L'administració insular va ser convocada expressament al taller interdepartamental.
Millora de la informació hidrogeològica	- Precisar la informació i els programes i infraestructures per illes. - Estacions d'aforament: Definir quins són, on estan i quants es preveuen instal·lar. - Millora de la informació hidrogeològica i millora de la informació sobre les aigües costaneres: - o 500 imatges mensuals mitjançant teledetecció per a la Clorofil·la com indicador de la biomassa del fitoplancton. 0,71 M € /any. - o Cens i Mapa d'abocaments: en els 3 primers anys 2010/2012: 1,5 M €. - o Substàncies contaminants prioritàries: 0,2 M €.	En relació a les estacions d'aforament hi ha un plànol, encara que la qualitat de la cartografia no és bona.
Cens d'aprofitaments	- Per realitzar l'inventari mirar en quin estat estan els comptadors. - 3 anys per a la realització del	- El cens de pous és possible en 2 anys, però s'amplia el període per seguretat. Si s'obté el pressupost, es pot fer

	cens d'aprofitaments és poc temps. És un tema urgent. Almenys és necessari una bona preparació prèvia per a la realització de l'inventari. Campanya informativa i pressupost.	perfectament, es requereix els diners i personal. Haurà uns 45.000 expedients en les Illes Balears, entrar en les finques no suposaria un problema legal.
Plans d'explotació d'aigües subterrànies	- En referència a les Comunitats de Regants si no estableix una obligació, no funcionarà. - Es preveu atorgar noves concessions? - Més coordinació administrativa, aplicar el Pla Territorial Insular (PTI) que és més restrictiu: - o Regadiu sol amb aigües depurades i l'ampliació de nous regadius no es permet: Prohibició de convertir cultius de secà en regadius, tret que es garanteixi la reutilització d'aigües depurades. - Incorporar la normativa del PTI en el PHIB.	- Les Comunitats de Regants, haurien de ser voluntàries, de fet s'establirà una primera fase voluntària. En les zones que siguin MES amb objectius prorrogables o excepcionables, s'ha d'anar a l'obligatorietat de les Comunitats d'Usuaris. - Reutilització: només en cas de substitució de recursos quan hagi un pla de reutilització. En aquest cas el rescat de concessions i la substitució total o parcial dels cabals està emparat per la Llei d'Aigües. - La Coordinació amb el Pla Territorial Insular seria desitjable, ara es demana informe del Consell Insular.
Pla de reutilització	- Incrementar els objectius de reutilització, hem de ser ambiciosos i reutilitzar el màxim d'aigua. - Considerar l'aigua residual com un recurs. Adaptada a cada ús. No hauria de ser més cara que l'aigua potable. - Implantar terciari en totes les depuradores. - Separar aigües industrials, amb tractament específic. - Separa pluvials de fecals. - Fangs de depuradora (control estricte de metalls pesats). - S'han de valorar els nous projectes, com és el cas del projecte és Grau-Favaritx, relació cost-eficàcia és negativa. - Control de la qualitat, barreres d'injecció per a evitar la intrusió d'aigua marina. - Rescatar concessions: en la línia substitució de regadius per aigües regenerades. No incentivar el regadiu. Parar les extraccions. Arguments: - o Interès general: la	- Comencem a parlar d'aigua regenerada, ja no es pot cridar residual. - L'aigua regenerada és un recurs estratègic. - Existeix un conveni que a través del Pla d'Obres i Serveis es financen Plans de Gestió de la Demanda. Com I fase es contracten anàlisi de la situació i de les xarxes ajuntament per ajuntament. Es començarà per Menorca. El Pla finança obres lligades a la gestió de l'aigua. - El terciari està plantejat per a una gran majoria de depuradores, salvo en programes de reutilització d'aigua per a reg. En tot cas s'ha d'estudiar cada cas. - Actualment els fangs de depuradora, així com el afluent de sortida de les EDAR's no estan donant valors rars, salvo en 3 EDAR's petites que hi ha traces de toluè i s'està fent la investigació i el seguiment. - Efectivament el primer projecte va ser el des Mercadal.

	reutilització ha de servir per a la regeneració d'aqüífers. - o Concessió és rendible. - o Aigua depurada arriba a peu de parcel·la en bon estat. - o Mesures de control, periodicitat d'analítiques. - L'EDAR a la qual fa referència a Alaïor, és la de Mercadal (pàg. 16).	
Quantificació consum agrícola	- En Menorca són poques les finques, el que fa més viable el càlcul directe. - Comptadors individuals en finques de regadiu. - Revisar concessions de canvi d'ús d'agrícola-urbà. - Millorar el control del consum d'aigua amb fotografia aèria a l'estiu compaginat amb el treball de camp. - Coordinar els treballs amb Agricultura i evitar solapar la informació.	- Respecte a la metodologia de teledetecció, en tot cas es pot complementar amb altres metodologies, a gràtiant que cap va a resultar totalment eficaç. - En Menorca es podria controlar individualment els comptadors. - Els 150 comptadors en zones representatives ens permeten fer una extrapolació. - S'inclou contrast amb els vols, i excepte vol digital (primavera) les fotos aèries es fan a l'estiu.
Protecció i qualitat de les aigües	- Programa 7: Anàlisi de Pressions amb referència als ports. - Incidència de fertilitzants i plaguicides. Grans extensions i també en petites. - Potser no serien necessaris tants estudis i prioritzar mesures de correcció.	
Millora abastiment urbà	- Afegir cisternes pluvials.	- En pobles o nuclis amb habitatges unifamiliars, es pot plantejar la recuperació de les cisternes. En les ciutats és molt difícil, sobretot en habitatges de diversos pisos. En les zones urbanes es poden plantejar els tancs de tempesta (com grans aljubs o dipòsits pluvials de ciutat), sobretot per a no carregar les xarxes pluvials, l'aigua es pot laminar i utilitzar per a usos com baldeo de carrers, etc. A Toqui hi ha una experiència en aquest sentit.
Manteniment de zones humides	- Important realitzar el deslinde del Domini Públic Hidràulic. - Recuperació de lleres i riberes efecte positiu reducció de nitrats.	

Programa d'infraestructures Zona Menorca		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANALISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
General	- Es desprèn de l'Esborrany del PHIB que es van realitzar poques inversions a Menorca.	- En relació a si a Menorca ja estan totes les infraestructures necessàries o es recullen poques, dir 2 coses: - En principi no es preveu cap desaladora a part de la de Ciutadella, només està contemplat l'estudi de viabilitat de la de Maó. - En referència als temes de depuració: separar les inversions per illes. - Ocorre 150 Milions de millora € de xarxes i clavegueram. - De totes maneres Menorca és la illa que està en millor situació i és més fàcil solucionar els problemes. - Potser faltaria més inversió en la gestió de residus ramaders. En negociació amb la Conselleria d'Agricultura.
Control i millora del coneixement del PH	- No hi ha xarxa meteorològica: aforament de torrents.	
Sanejament i depuració	- Clavegueram en urbanitzacions.	
Reutilització	- Projecte de Es Castell: 196 Ha.	
Gestió de la demanda	- Potabilitzadores de Menorca, on estan. No estem d'acord. - Estudi de viabilitat de Planta desaladora en Maó.	- S'ha comentat la instal·lació una planta d'osmosi, no és un objectiu prioritari del PHIB. El pressupost no està. - En tot cas seria per a baixar els nivells d'explotació dels aqüífers.

RECAPITULACIÓ DE LES PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MENORCA

Aportacions i comentaris a la caracterització de la demarcació

MAS

- Incloure inventari de fonts actuals i històriques.

Torrents

- Repassar la toponímia en general dels torrents (UIB) i la coincidència en les taules.
- Considerar Torrents a la taula 2-14 pàg. 23:
 - o Cala Calderer.
 - o Barranc de Trebaluger.
 - o Son Boter.
 - o Sa Boval.
 - o Algendar.
 - o El Torrent de Son Biró, ningú el coneix (possible Sant Simó?).
- Errata a Cala Porter (pàg. 32).
 - o Id tram 485 Cala en Porter (Alaior a dalt).
 - o Id tram 500 Cala en Porter (Alaior a dalt).

Zones humides, zones de transició i basses i coves

- Clarificació si Canutells, Salines de Fornells (2) i Cala Vaig Moldre són una zona humida o zona de transició.
- Clarificació si Prat de Morella és una zona humida o zona de transició.
- 4.5 Zones sensibles: concreció i definició de les zones sensibles (les del decret). No estan delimitades.
- 4.6 C) parcs naturals: modificar el nom Parc Natural de's Albufera donis Grau, Illa d'en Colom i Cap de Favaritx per Parc Natural de's Albufera donis Grau.

- Basses temporals, hi ha 2 que estan artificialitzades (MEB036 És Cos donis Síndic i MEB028 Bassa de Sa Mesquida). El CIM està acabant un estudi LIFE a Menorca sobre Basses Temporals, i es podria completar la memòria del PHIB amb aquesta informació.
- Taula 4.1 de la pàg. 209. Inventari de Zones Humides: Incorporar Inventari del Consell Insular de "LIFE-BASSES-ZONES LIC", que suposa un gran treball de caracterització.
- Massa d'aigua càrstica: cova d'aigua de Son Pots.
- Recents estudis han identificat més coves en Ciutadella, seria d'interès la seva inclusió per a la seva protecció (Referència l'ajuntament de Ciutadella).

Recursos naturals

- Pàg. 95. És necessari aclarir com s'han considerat els recursos mínims disponibles, i interessant aclarir perquè s'han pres com referència les extraccions de 2006 .
- Diferenciar entre reserves d'aigua i recursos.
- Per a conèixer la disponibilitat d'aigua, els càlculs s'han basat en les extraccions? (20,3 Hm3).

Recursos no convencionals

- A Sant Lluís hi ha recarrega artificial i no surt reflectit.
- Dessalació: Es calcula excedents del 50% de la desaladora de Ciutadella a l'hivern. Nous usos:
 - o Possibilitat d'interconnexions.
 - o Tancament de pous a l'hivern per a la seva regeneració. o Injecció en l'aquífer si encara hi ha excedents.
- Aigües regenerades: A Menorca el percentatge d'aigua reutilitzada és 9%, menor a la mitjana de Balears (25%), i a més l'aigua de les 3 depuradores no es destina tota per a reg com s'afirma en el document.
 - o Totes les EDAR que no tenen tractament terciari o amb clorurs, no s'haurien d'utilitzar, ni injectar.
 - o Oportunitat per a rescatar concessions (aigües depurades en canvi de l'aigua de pou).
 - o Tractament d'aigües industrials previ a connexions.
 - o Reutilització d'aigua: circuit d'aigües grises.
- En el text posa aigües residuals per a nous regadius.

Usos i demandes d'aigua

- Revisió de les dades d'agricultura. Des de 1996 al 2006, s'han reduït de 12 a 9 Hm3 .
- Revisió de les dades d'usos de l'aigua, segons taula pàg. 109, eren 27,7 hm3 en 2003 i en 2006 en la taula 3-30 de la pàgina 135, 21,59 Hm3 .
- Revisió de les dades del golf.
- Incongruència entre les dades de la pàgina 105 i els de la pàgina 135 (taula 3-31 aigües regenerades).
- En la taula 3.32 la disminució de l'aigua per a regadiu i ramaderia ha baixat molt en 10 anys.

Impactes i pressions

- Incloure les pèrdues del clavegueram s'ha d'afegir com pressió.
- Redefinir "la pressió d'agricultura i ramaderia", el que s'ha de reduir són les males pràctiques. L'agricultura en si, bé gestionada no és una pressió.
- Definir els criteris de la pressió en referència als ànecs.
- Incloure la pressió: font difusa en horts.
- Pressió a Son Bou, colmatació de la Zona Humida.
- En el Prat de Bellavista, obres de canalització del torrent i ramaderia.
- Pressió en aigües de transició, en algunes zones succintes en l'Albufera d'es Grau.
- Pressions en aigües costaneres:
 - o ME-1/CW-M2: incorporar la pressió PVRD de l'Emissari submarí de Ciutadella Nord.
 - o ME-2/CW-M3: Anàlisi dels punts d'abocaments en Port de Fornells. Aigües residuals i pluja (comprovar si el sistema col·lector és unitari o separat).
 - o ME-2/CW-M4: (La descripció de la massa sembla incorrecta) pressió per esculls artificials, entenen que hauria d'estar valorat per pressió física.
 - o ME-3/CW-M3: pressió per Punts d'Abocament (PPV) d'Emissaris. L'Emissari de Maó pot afectar a la zona de Punta Primera. Analitzar la pressió en tots els ports, estudis de control en zones encallades.
 - o ME-4/CW-M4: atenció amb la pressió d'emissaris submarí en relació als corrents. Incorporar pressió per espècies invasores (PEI) en la Illa de l'Aire (caulerpa racemosa).

- o ME-5/CW-M2: Pressió desaladora de Ciutadella (PVS) en un futur immediat.

Prioritat d'usos, assignació i reserva de recursos

- Pàg. 197. Revisar Taula de recursos subterranis actualment utilitzats. El proveïment de MAS Ciutadella és de 2,18 Hm3, mentre que només la EDAR Sud depura més de 3 Hm3.

Objectius ambientals

- Entenem que és necessari establir objectius intermedis per a aconseguir els objectius finals establerts per a l'any 2027 .
- En general un plantejament sobre la capacitat de gestió de les inversions. Els terminis massa llargs no són pràctics.
- En els objectius per als torrents falta tenir en compte el control de la contaminació per activitats industrials.
- Un objectiu que es planteja és un Pla de neteja de torrents amb criteris mediambientals.
- Com objectiu en referència a les aigües costaneres, creació d'un grup de coordinació local per a les problemàtiques específiques del port de Maó, amb la participació d'entitats i agents socials amb responsabilitats i actuacions en el mateix.
- Creació de grups de coordinació similars per a cada massa d'aigua.

Aportacions i comentaris al Programa d'actuacions i infraestructures

Normativa, estudis i projectes:

- Atès que en les mesures bàsiques intervenen diferents administracions competents, definir exactament les competències de cada administració.
- Es troba a faltar major representació agrària-ramadera, atès que les mesures s'han de realitzar en col·laboració amb aquestes entitats.
- Que les bones pràctiques en l'agricultura s'implantin en tot el territori insular.
- Dotar d'un sistema de vigilància per a sancionar l'incompliment de les bones pràctiques agràries.
- Precisar la informació i els programes i infraestructures per illes.
- Estacions d'aforament: Definir quins són, on estan i quants es preveuen instal·lar.

- Millora de la informació hidrogeològica i millora de la informació sobre les aigües costaneres.
- 500 imatges mensuals mitjançant teledetecció per a la Clorofil·la com indicador de la biomassa del fitoplancton. 0,71 M € /any.
- Cens i Mapa d'abocaments: en els 3 primers anys 2010/2012: 1,5 M €.
- Substàncies contaminants prioritàries: 0,2 M €.
- Per a realitzar l'inventari mirar en quin estat estan els comptadors.
- 3 anys per a la realització del cens d'aprofitaments és poc temps. És un tema urgent. Almenys és necessari una bona preparació prèvia per a la realització de l'inventari. Campaña informativa i pressupost.
- En referència a les Comunitats de Regants si no estableix una obligació, no funcionarà.
- Més coordinació administrativa, aplicar el Pla Territorial Insular (PTI) que és més restrictiu.
- Regadiu sol amb aigües depurades i l'ampliació de nous regadius no es permet: Prohibició de convertir cultius de secà en regadius, tret que es garanteixi la reutilització d'aigües depurades.
- Incorporar la normativa del PTI en el PHIB.
- Incrementar els objectius de reutilització, hem de ser ambiciosos i reutilitzar el màxim d'aigua.
- Considerar l'aigua residual com un recurs. Adaptada a cada ús. No hauria de ser més cara que l'aigua potable.
- Maó 2027, es podria reduir l'aigua de la urbanització un 50% (Iván tens més informació d'aquest comentari?, si no ho elimines).
- Implantar terciari en totes les depuradores.
- Separar aigües industrials, amb tractament específic.
- Separa pluvials de fecals.
- Fangs de depuradora: control estricte de metalls pesats.
- S'han de valorar els nous projectes, com és el cas del projecte és Grau-Favaritx, relació cost-eficàcia és negativa.
- Control de la qualitat, barreres d'injecció per a evitar la intrusió d'aigua marina.
- Rescatar concessions: en la línia substitució de regadius per aigües regenerades. No incentivar el regadiu. Parar les extraccions. Arguments:
- Interès general: la reutilització ha de servir per a la regeneració d'aqüífers.
- Concessió és rendible.

- Aigua depurada arriba a peu de parcel·la en bon estat.
- Mesures de control, periodicitat d'analítiques.
- La EDAR a la qual fa referència a Alaïor, és la de Mercadal (pàg. 16).
- Quant a l'estimació del consum agrícola.
- En Menorca són poques les finques, el que fa més viable el càlcul directe.
- Comptadors individuals en finques de regadiu.
- Revisar concessions de canvi d'ús d'agrícola-urbà.
- Millorar el control del consum d'aigua amb fotografia aèria a l'estiu compaginat amb el treball de camp.
- Coordinar els treballs amb Agricultura i evitar solapar la informació.
- Programa 7: Anàlisi de Pressions amb referència als ports.
- Incidència de fertilitzants i plaguicides. Grans extensions i també en petites.
- Potser no serien necessaris tants estudis i prioritzar mesures de correcció.
- Afegir estudis de cisternes pluvials.
- Important realitzar la partió del Domini Públic Hidràulic.
- Recuperació de lleres i riberes efecte positiu reducció de nitrats.

Infraestructures:

- Es desprèn de l'Esborrany del PHIB que es van realitzar poques inversions a Menorca.
- No hi ha xarxa meteorològica: aforament de torrents.
- Estendre el clavegueram en urbanitzacions de Menorca.
- Projecte des Castell: 196 Ha.
- Potabilitzadores de Menorca, no estem d'acord.
- Estudi de viabilitat de Planta desaladora en Maó.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

directiva marc
d'AIGUA
Pla de Participació

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc d'Aigua a les Illes Balears

Taller El Pla Hidrològic de les Illes Balears - Zona Menorca (Maó, 5 de novembre de 2008)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

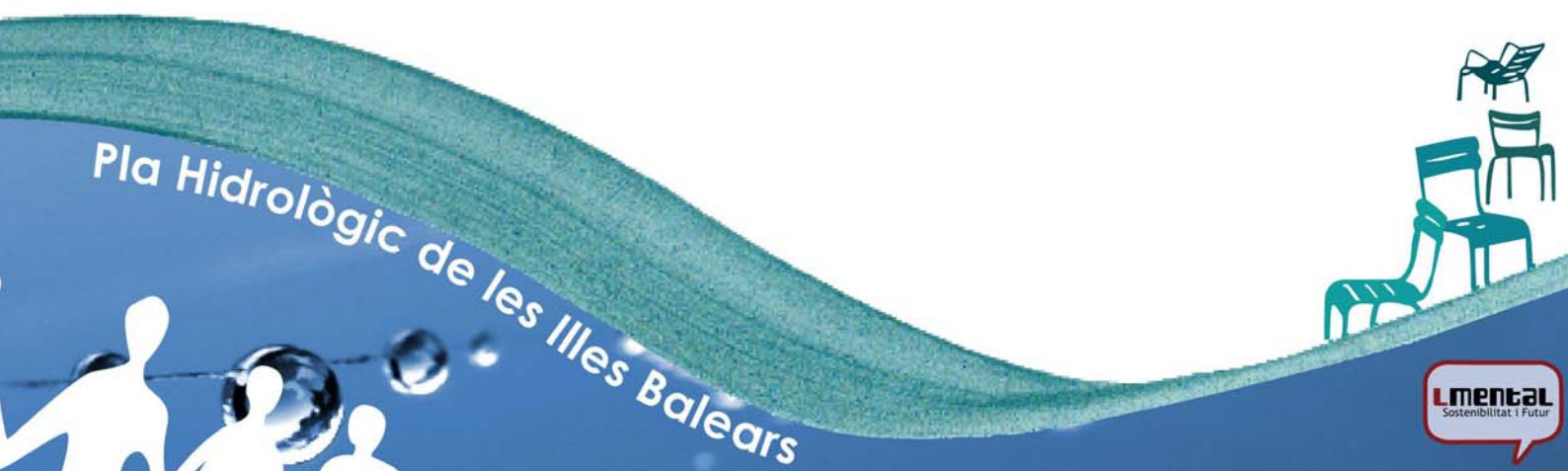
L.mental
Sostenibilitat i Futur

L.mental
Sostenibilitat i Futur

L.mental
Sostenibilitat i Futur

Taller Participatiu Fase III el Plan Hidrològic de les Illes Balears zona Mallorca Sud

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

TALLER PARTICIPATIU

DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS ZONA MALLORCA SUD

Celebrat en el Caixa Fòrum de Palma, Mallorca

20 de novembre de 9 a 18,30h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació

Direcció General de Recursos Hídrics

Conselleria de Medi Ambient

Govern de les Illes Balears

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Dinamitza

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Iván González Cancela (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Suport tècnic

Alfredo Barón Pérez (Direcció General de Recursos Hídrics)

Fernando Orozco (FOA Ambiental)

Col·labora en la gestió d'espai

Fundació La Caixa

Índex

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS.....	4
ASSISTENTS.....	6
OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III.....	8
PROGRAMA I ORDRE DEL DIA	8
DESENVOLUPAMENT DEL TALLER	9
PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA	9
<i>PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC.....</i>	<i>10</i>
ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	12
ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	16
RECAPITULACIÓ DE LES PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ MALLORCA SUD	20
APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	20
ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	22
GALERIA FOTOGRÀFICA.....	25

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

Amb caràcter general la convocatòria està oberta a tota la ciutadania i sectors interessats. La informació de celebració dels tallers és de caràcter públic, doncs la pàgina web, <http://dma.caib.es>, habilitada per al procés, ofereix la possibilitat d'inscriure's on-line als tallers participatius.

No obstant això, per a garantir una major difusió, s'ha realitzat una convocatòria en funció de l'anàlisi d'involucrats i de la base de dades generada durant el procés en fases anteriors. En la present etapa, s'ha realitzat l'actualització i revisió exhaustiva del públic interessat i afectat, dirigint-nos específicament als següents agents socials de Mallorca sud:

Administració municipal (polítics i tècnics), grups ecologistes i de defensa del medi ambient, agricultors, regants, empreses subministradores d'aigua, empreses de tractament de les aigües, envasadores, perforadores, golf, associació d'hotelers, ramaders, empreses agroalimentàries, Autoritat Portuària, ports de les Illes Balears, ports esportius, nàutica: associacions i empreses, Creu Vermella, serveis portuaris, associació de navegants, grans mercants, Salvament Marítim, gestors d'espais naturals, comunitat educativa, Agència Balear de l'Aigua, grans empreses, Universitat, Col·legis i associacions professionals, jardineria, empreses d'anàlisi i laboratoris, activitats subaquàtiques, cofradies de pescadors, pesca esportiva, reserves marines, instituts d'estudi i investigació, usuaris, administració insular, autonòmica i estatal implicada.

El llistat exhaustiu de les entitats convocades es pot consultar en la pàgina web.

Per a fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre l'inici del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller zonal, enviat el 17 de setembre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa de Mallorca Sud, enviat el 7 de novembre.
- Cridades telefòniques per a comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada, 42 agents socials van confirmar la seva assistència, d'ells, 10 no assisteixen, i s'incorporen 5 participants no inscrits, participant finalment 37, la composició dels quals es detalla a continuació:

Nom	Llinatges	Entitat	Càrrec
Bartolomé	Binimelis Gornals	AFA de Balears	President
José Antonio	Ezquerro Hernández	AFA de Balears	Gerent
Sara	Ortiz Rous	Agència Balear de l'Aigua	Tècnic supervisor de sanejament
Peter	Enge	Agua vida Artà	Gerent
Ana Maria	Piña Murillo	Aguas Son Tovell, SA	Secretària
Maria Antonia	Julia Vidal	Aigües de Consolació	Gerent
Alexandre	Pujol Enrich	Ajuntament d'Andratx	Tècnic
Gabriel	Puigserver i Gil de Sola	Ajuntament d'Andratx	Regidor àrea medi ambient i sostenibilitat
María Fca.	Sánchez Font	Ajuntament de Calvià	Tècnic Medi Ambient
Rafel	Vidal Ginard	Ajuntament de Campos	Regidor de l'àrea del servei de aigua
Mateu	Ginard Puigserver	Ajuntament de Lluçmajor	Enginyer tècnic industrial
Jesús	Plaza Sola	Ajuntament de Palma -Àrea de Medi Ambient	Tècnic ambiental
Gabriel	Company Bauzá	ASAJA Balears	President
Juan	Company Bauzá	ASAJA Balears	
Juan	Poyatos	Associació de Navegants del Mediterrani	President
Jesús	Salas Vidal	Associació Estacions de Servei de Balears	President
Josep	Aubareda i Figueras	Autoritat Portuària de Balears	Cap de Divisió
M ^a Estrella	Rodríguez Gómez	CAEB	Responsable Dept. Medi Ambient
Jaume	Femenias Blanch	Calvià 2000	Cap departament xarxes
Miguel	Moyá Rosselló	Calvià 2000	Enginyer de Projectes
Ignacio	Miranda Larrucea	Cemex España, S.A.	Director de fàbrica
Mario	Roman García	Cemex España, S.A.	Cap de medi ambient
Miguel Felix	Chicón Rodríguez	Centre de Coordinació Salvament Marítim Palma	Cap de Centre
Ángel	López	Cofradia de pescadors San Pedro de Palma	Secretari
Miquel Àngel	Vives Lliteras	Comunitat de Regants de Sa Marina de Lluçmajor	President
Francisco	Serra Verd	Comunitat de Regants del Pla Sant Jordi	Vicepresident
Jaume	Ramon Nadal	Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica	Tècnic Inspector
Ana Maria	Bistuer Gimenez	Consell Insular de Mallorca	Tècnic

Fernando	Ruano de Oleza	Consell Insular de Mallorca	Cap de servei Gestió de residus
Martí	Mayol Serra	Consell Insular de Mallorca Departament de Medi Ambient	Director-Conservador P.N. Sa Dragonera
Angela	Mayol Artigues	Costera d'aigües i serveis S.A.	Gerent
Maria	Martorell	Degremont S.A.	
Gabi	Coll	Direcció General de Pesca	Vigilant de la Reserva Marina del Toro
Irene	Maggiulli	Direcció General de Pesca	Vigilant de la Reserva Marina Badia de Palma
Jaume	Calafat Cortés	Direcció General de Pesca	Vigilant de la Reserva Marina del Toro
Isabel	Caldic Alcober	EMAYA	Cap secció àrees mediambientals
Magín	Terrasa Díaz	EMAYA	Cap Departament de Depuració
Damià	Crespí	Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB)	
M ^a Luisa	Mayrata parietti	IES Llucmajor	Membre de la Comissió d'ambientalització
Maria Magdalena	Deya Serra	IES Ses Estacions	Coordinadora ambiental
Mateu	Picornello Cladera	Institut d'Estudis Ecològics (INESE)	Vicepresident
Catalina Irene	Ramis Cirer	Institut d'Estudis Ecològics (INESE)	Membre de la Junta Directiva
Iñaki	Miniño Arbilla	Marexi tecnologia Marina	Director Balears
Julià Cosme	Jaume Salvà	Ports de les Illes Balears	Guarda molls
Maria Esperança	Nicolau Martínez	Ports de les Illes Balears	Coordinadora de caps de port
Damià	Mascaró Grimalt	Unió de Pagesos Mallorca	Tècnic de medi ambient
Arnau	Amengual Pou	Universitat de las Illes Balears (UIB)	Investigador contractat - Grup de meteorologia

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

1. Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors, a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
2. Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit de les al·legacions i arguments plantejats pels altres.
3. Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència local per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una cultura de corresponsabilització dels diferents agents socials.

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en dos blocs d'anàlisi, precedit per una primera presentació per part del tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial:
 - o Presentació del Pla de Participació Pública.
 - o Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Caracterització de la Demarcació i objectius ambientals.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions.

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

El taller es desenvolupa al llarg d'una jornada de treball de 9 hores i mitja (2 hores dedicades al menjar) per a procurar, amb garanties, un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que els agents socials puguin detectar els principals punts d'interès i continuar aprofundint en la seva anàlisi, posteriorment, durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la benvinguda i presentació, així com una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per a fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 4 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisi del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esborrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esborrany i enviar les observacions i al·legacions.

PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC

El Sr. Alfredo Barón, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH), realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- Incorporació del criteri de **Recuperació Integral de Costs**, de tots els costos, com eina de gran utilitat per a possibilitar el compliment dels objectius de la DMA. Aquesta Directiva estableix que s'han de recuperar:
 - o els costos dels serveis (la recuperació dels costos del servei de gestió d'aigua, ha d'incloure els costos no només de subministrament, depuració, sinó també costos d'amortització, reposició),
 - o els costos ambientals,
 - o i els costos del recurs.
- En el 2015 han d'estar en vigor ja les **tarifes** que garanteixin la recuperació integral de costos, i és en aquest punt on les entitats locals tenen una important tasca i oportunitat.
- El programa 6, preveu estudis de viabilitat per a projectes de **Storage/Recovery** o emmagatzematge/recuperació, concretament es tracta de l'emmagatzematge d'aigua en aqüífers per a la seva posterior recuperació, es preveu la seva realització en aqüífers salinitzats.
- **El programa d'actuació** són bàsicament estudis, cartografia i projectes necessaris, en referència a les aigües costaneres, destaca la cartografia bentònica de sòls, en el cas d'Eivissa, Formentera, Menorca, ja està contractat pel ministeri, encara pendent Mallorca.
- Del PHIB anterior s'ha gastat únicament el 10% del pressupost assignat, en aquest sentit és molt fàcil desvirtuar la racionalitat del PHIB.
- **El programa d'infraestructures** concreta diversos projectes:
 - o **Reutilització d'aigües regenerades per a regadiu**, projecte plantejat per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi ambient, Mitjà Marí i Rural, que tenen una orientació més pròpia de l'àmbit del Desenvolupament Rural i no de l'ambiental, doncs no planteja la substitució de recursos. Es tracta d'un projecte conflictiu que difícilment resisteixi l'anàlisi cost-eficàcia.

- o Altre programa més nou és **la restauració de lleres i revegetació de bosc de ribera**, amb l'objectiu d'intentar recuperar els corredors biològics, i a l'empara d'una modificació del Reglament del Domini Públic Hidràulic, que estableix una franja de 5 metres d'ús públic per als vianants, franja en la qual es planteja la recuperació de la vegetació en 1.100 Km de trams de torrents de les illes.
 - o En referència a Aiguamolls el plantejament no és molt ambiciós, es preveu la **recuperació, en tot cas dels aiguamolls potencials**.
- L'administració Hidràulica és responsable de garantir el bon estat químic i quantitatiu de les aigües subterrànies, i garantir el bon estat ecològic de les aigües superficials (torrents, zones humides i aigües costaneres), no obstant això no té la gestió d'aquelles activitats que poden comprometre aquesta qualitat. És necessari per tant una màxima regulació normativa, el que comporta una intersecció amb altres camps competencials, pels quals el text normatiu es retardarà, a pesar d'això haurà temes que s'enfocaran com recomanacions a altres àrees com per exemple abocats vaixell-mar. En referència la **Normativa**, es preveu, entre uns altres:
 - o un decret de gestió de la demanda, que reguli el tema tarifari,
 - o establir normes mediambientals i de protecció del recurs: normes de qualitat de les aigües subterrànies i superficials,
 - o ordenació dels abocaments en les aigües costaneres,
 - o regulació dels regadius, de la gestió ramadera, ...
 - o A la normativa s'afegirà el procés participatiu, que intervenen per llei en el procés planificador, a manera de comprovar i seguiment del compliment.

ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ

S'estableixen 5 grups de treball per a facilitar l'anàlisi de l'Esborrany del PHIB. Amb els agents socials vinculats al mitjà marí i franja litoral es va conformar un grup específic per a l'anàlisi dels aspectes que afecten a les masses d'aigua costaneres.

Cada grup conta amb el següent material:

- 1 exemplar per grup de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar del programa d'actuacions i infraestructures.
- Quadres resums de síntesis per grup.
- 2 exemplars del Document de divulgació per grup.
- 1 fitxa guia per a realitzar les observacions.

L'objectiu del treball de grups és millorar l'enteniment i comprensió de l'estructura i dels aspectes més significatius del PHIB. Durant la dinàmica i com fruit de la discussió entre els membres de cada grup, es comenten els punts de més interès, es detecten certes incorreccions, es resolen dubtes i se suggereixen unes primeres propostes.

Les observacions realitzades pels grups d'anàlisi i la seva contestació motivada per part del tècnic responsable de la Direcció general de Recursos Hídrics es detallen a continuació:

Caracterització de las masses d'aigua de la demarcació hidrogràfica Mallorca Sud		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Masses d'Aigua Subterrànies (MAS)	- Masses d'aigua subterrànies, definir el criteri de caracterització, afegir els paràmetres de salinització, nitrificació o altres. - Llistat de MAS amb la correlació dels Municipis.	- La delimitació de les masses d'aigua subterrània realitzada obeeix fonamentalment a criteris de gestió. Per això, territorialment corresponen totes elles bé a unitats hidrogeològiques completes, bé a parts diferenciades d'elles. Aquesta caracterització està contemplada en el document de l'art.5, que considera les masses en risc, amb 1 fitxa per a cada MAS amb dades de salinització i nitrificació (document disponible en la pàgina web).

Torrents	- Revisar la toponímia, per exemple en el municipi de Llucmajor: Coccons.	- Es realitzarà una revisió de la toponímia, adequant-la a la realitat local, el document serà enviat a la UIB, al servei de normalització.
Coves	- Masses d'aigua càrstica: l'inventari podria ser revisable en el futur.	- S'han incorporat les que havia inventariades. - Com tot inventari és revisable. - El Pla Hidrològic s'ha de revisar cada període de 6 anys. - Tots els estudis que es vagin realitzant, seria interessant que s'incloguessin i s'incorporessin al PHIB, però potser planteja algun problema legal.
Zones de transició	- Algunes masses indicades en la taula 2.16 no surten en el mapa corresponent, com és el cas del Estany de Cala Magraner. - Hi ha zones de transició que falten com el camp de Mar i el Prat donis Port d'Andratx, que són zones humides usades per a l'agricultura.	- En el document tècnic no s'ha considerat, serà difícil incloure en aquest PH els que no hi són, però és previsible, atès que s'està recuperant, la seva revisió en el futur.
Masses d'aigua costaneres	- Una proposta de redefinició de les masses d'aigua costaneres, partint de la divisió actual: - o Mantenir la primera àrea fins a l'illa del Toro. - o La segona des de Santa Ponça al Port d'Andratx. - o La tercera de punta Galinda al Port de Sóller.	- La revisió de les masses d'aigua a estudiar.
Recursos hídrics naturals	- Inventari de recursos naturals: No s'entén perquè en algunes MAS el recurs disponible és superior al recurs potencial (Sa Pobla, Son Mesquida, Son Talent, Son Servera, Petra, Algaida, Montuiri, Porreres, Son Reus, Port d'Inca, Sant Jordi, La Vileta, Crestatx, Inca, Penyaflor, Esporles).	- S'aclariran els conceptes.
Recursos no convencionals	- En Recursos no convencionals falten plantes depuradores, per exemple la de Lloseta.	

Usos i pressions de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica Mallorca Sud		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Usos i demandes actuals	- Revisió del tema estadístic en matèria agrària. Les hectàrees ocupades que apareixen en les taules no són reals (pàg. 121). Greus discrepàncies. - El consum agrícola és excessiu; revisió de les dades de la taula 3-30. - En usos i pressions, una gran part de les extraccions són per a usos agrícoles, i els abocaments són a través de les depuradores, per tant adquireix gran rellevància connectar aquests dos sectors, i aprofitar els abocaments d'aigües residuals per a regadiu.	
Pressions sobre aigües subterrànies	- El sector agropecuari requereix un Pla Estratègic a llarg termini per a reduir la contaminació i procurar un estalvi d'aigua, que podria ser un gran alliberament de recursos. Definir els horitzons i involucrar al sector perquè si no no s'executarà. - Contaminació orgànica en MAS revisar les dades de la Memòria (pàg. 175). Estranyen només 3 casos (Port de Pollença, Port de Sóller i Inca). - Detallar més en profunditat les diferents pressions: - o Que figurin les depuradores dels diferents termes municipals. - o Quan es parla d'abocaments sòlids que s'expliqui amb més detall. - En relació als residus de fusta, millorar la gestió de residus, com la possible valorització per a biomassa.	- En relació a les aigües depurades, i separació de pluvials, potser s'hauria d'insistir més en la Memòria. - La contaminació de substàncies orgàniques a matisar
Síntesi de pressions en aigües costaneres	Revisió de les pressions: - MA-01/CW: afegir pressió per punt d'abocament i pressió per port esportiu (trànsit). - MA-11/CW: pressions per punts d'abocament i pressió per port esportiu (trànsit i fondejo). - MA-14/CW: Revisió de l'existència del PRC (rigidificació de la costa). - MA-15/CW: punts d'abocament. - MA-16/CW: punts d'abocament.	- A pesar que el mar és el gran col·lector, cal destacar que la qualitat de les aigües costaneres de les Illes Balears és de luxe. Els 1428 km de costa suporten la pressió de poc més de 1 milió d'habitants, per tant el ràtio de pressió és baix comparat amb altres zones costaneres, com per exemple la costa catalana, que els seus 600 km rep la pressió de 6 milions d'habitants i del

	- Cada vegada que hi ha un episodi de pluges fortes, es detecten restes d'hidrocarburs en el mar. - La OMI (Organització Marítima Internacional) va aprovar en el 2004 un Conveni Internacional per al control i la gestió de l'aigua de llast i els sediments dels bucs. Fins a la data ho han ratificat molt pocs països, i fins que no ho ratifiquin 60 no serà obligatori.	teixit industrial. - En referència a la pressió del trànsit dels ports esportius, són una pressió per se, en el futur podrien ser classificades com masses d'aigua molt modificades, el que implicarà altre tipus de seguiment. - Els abocaments és un tema de conscienciació i vigilància. S'està elaborant un protocol d'actuació, davant abocaments.
Prioritat d'usos	- Prioritat i compatibilitat d'usos en circumstàncies normals, punt 3.3.1 (pàg. 178), falta concreció estalvi en el punt b, d'usos agropecuaris. - Possible unificació de punt b (usos agropecuaris) i c (regadius i agrojardineria). - Canvi de punt i, f, g per i, g f, que prioritzaria la aqüicultura a la recarrega artificial d'aqüífers. - Proveïments urbans (pàg. 183): hauria de prioritzar-se el reg de jardins (punt 4) sobre la neteja de carrers (punt 3) - Usos agrícoles (pàg. 183): el punt 1, hauria de ser l'agricultura que tingui sortida de mercat directe o indirectament. Prioritzar els usos productivistes, com és el cas hortícola, que permeti un resultat més flexible. - Es proposa reconsiderar la neteja de carrers en situació de sequera.	- Priorització de les aigües regenerades: l'opció és utilitzar l'aigua regenerada per a regar. Primer l'ús lúdic: com és el cas del golf, (és preferible el reg en el sector golf que en sector agrícola per exemple de cítrics, ja que es pot exigir més). La recarrega amb aigua regenerada, no es pot realitzar en zones on hi ha pous de proveïment. Quant a prioritats, la recarrega és l'última prioritat. - En relació a passar el baldeo de carrers a últim lloc, s'estudiarà per a incloure en la Memòria. - Actualment s'està definint un Pla de Sequera, perquè en situacions de sequera hidrològica, previ informe de l'administració Hidràulica, el Consell de Govern, pugui decretar la situació, i l'activació immediata de les mesures. S'establiran 3 estats d'emergència: prealerta, alerta i alarma. - El GOB insisteix que es rega en hores de sol, es pot estudiar que en situació de prealerta, no es pot regar entre "x" franja horària.

Estat de las masses d'aigua i xarxes de control i objectius ambientals de la Demarcació Hidrogràfica Mallorca Sud

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Zones humides	- Pàg. 267. Salobrar de Campos, revisar dades referents a la contaminació per bestiar. (Encara n'hi ha?). - En relació a la Zona humida de l'Albufera, no està contemplada l'EDAR Muro-Can Picafort.	

ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES

Programa d'actuació Mallorca Sud		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Millora de la informació hidrogeològica	- Millorar el coneixement dels aquífers. En relació a les aigües costaneres: - Creació d'un òrgan col·legiat, format per les administracions i organismes amb alguna competència que afecti als aspectes de qualitat de les aigües litorals (Costes, marina Mercants, Conselleria de Medi Ambient, Consells, municipis?, etc.). - Un Comitè de seguiment (determinació de problemes) que informi i enviï proposades a la Comissió de Coordinació. - Assumir el fet que la qualitat de l'aigua litoral, és en gran part conseqüència de les accions continentals (abocaments). Els organismes responsables de la qualitat de l'aigua dels aquífers, també han d'assumir part del seguiment de l'aigua litoral. - La dispersió competencial en la costa i el mar suposen una important dificultat per a l'aplicació de protocols de seguiment i aplicació de normatives concretes. Justificant la creació de l'òrgan de coordinació.	- El coneixement dels aquífers en les Illes Balears és un tema que es coneix molt bé, ja que han estat i són el recurs bàsic, per tant es duen estudiant des de fa molt temps. No obstant això cal millorar-lo perquè estem al límit de l'explotació. - En relació a les aigües costaneres, el Comitè d'Autoritats Competents (una figura per a fomentar la coordinació de les diferents administracions de la franja marítima) no és obligatòria en les conques intracomunitàries com és el cas de Balears. No obstant això fa un any que estan en marxa tant Ports, Costes, Marina Mercant i Govern amb previsió de crear una figura anàloga. - Des del punt de vista del PHIB es van a recollir els criteris i normativa a l'efecte de protecció de la qualitat de les aigües i sense perjudici de l'administració competent, per als temes d'abocaments terra-mar fonamentalment, així com també recomanacions de bones pràctiques i seguiments de la qualitat de les aigües en ports.
Cens d'aprofitaments	- Inventari de sondejors no declarats: Quina importància té l'inventari de pous no declarats.	- L'inventari d'explotacions no declarades, en el muntant total és poc, no obstant això són una via de contaminació.
Plans d'explotació d'aigües subterrànies	- Revisió de concessions. - Control de consums.	- S'han de revisar perquè els balanços quadri. Conèixer en primer lloc quina aigua tenen concedida i que ús fan, poden tenir excedents, intentar adequar d'ofici la concessió. - Després de diversos anys del

		programa Aryca, ara el Ministeri de Medi ambient, Mitjà Marí i Rural té el programa Safareig, que pretén donar un impuls definitiu a l'actualització dels Registres d'Aigües. - La normativa regula les extraccions dels pous, les extraccions importants s'estan controlant pels permisos de GESA.
Pla de reutilització	- Aprofitament de l'aigua regenerada no només per a ús agrícola, sinó també per a ús de jardineria pública i privada. Donar-li més alternatives.	
Quantificació del consum agrícola	- Va lligat al Pla de Reutilització. - En concordança amb les observacions realitzades en la Memòria, el consum agrícola és excessiu; revisió de les dades. - Revisar dades, segons cens agrari de la memòria, hi ha 18.000 hectàrees de regadiu.	- En relació al consum agrícola, les xifres poden estar sobredimensionades, el consum oscil·la en la forqueta 52-48%, més prop del quaranta. Les dades d'hectàrees de regadiu s'intentaran ajustar a la realitat actual. - Actualment hi ha una sèrie d'estudis pendents i treballs en marxa, com l'estimació de les superfícies de regadiu mitjançant teledetecció espacial. La seva finalitat és l'estimació de les superfícies en regadiu, a fi de conèixer la demanda d'aigua del sector en el territori insular, els treballs en curs poden produir certes variacions d'assignació de recurs, però no afectarien a la filosofia del PHIB. - S'inclourà la informació que passin de ASAJA..
Recàrrega artificial d'aqüífers	- Recàrregues d'aqüífers amb aigua dessalada: només usar els excedents d'aigua.	- Recàrrega amb aigua salada, només si sobra, però amb especial atenció.
Protecció i qualitat de les aigües	- Fer estudi més exhaustiu sobre la contaminació orgànica en MAS. Tal com reflecteix la Memòria (pàg. 175), resulta estrany que només s'hagin detectat 3 casos (Port de Pollença, Port de Sóller i Inca).	
Manteniment d'aiguamolls	- Falta un Pla de Gestió de Zones Humides.	
Previsió i defensa de avingudes	- Monitorització dels torrents amb cursos d'aigua important gran part dels dies de l'any, mitjançant la	

	instal·lació d'estacions d'aforament.	
Conservació i estalvi d'aigua	- No esperar a la sequera per a intensificar les campanyes de conscienciació sobre els usos d'aigua, començar ja.	- Es desenvoluparà un programa de conscienciació i també s'espera contar amb el Decret de Gestió de la Demanda. - El tema de conscienciació, efectivament ha de començar en l'escola, passar pels gestors i acabar pel president del Govern.
Emergència i sequera	Inundacions i canvi climàtic: - Implementar un sistema de previsió d'inundacions per pluges torrencials. - Interacció amb els sistemes de Protecció Civil. - Tenir en compte els escenaris del canvi climàtic.	A l'espera del Pla de seguiment, el PHIIB preveu uns escenaris de Canvi Climàtic. La UIB ha realitzat un treball amb la Direcció general de Canvi Climàtic, s'ha considerat un escenari de disminució de la pluviometria, i disminució per tant de la recarrega, no és una relació directa. Es va a suposar el pitjor escenari aplicant el principi de precaució.

**Programa d'infraestructures
Zona Mallorca Sud**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Sanejament i depuració	- Acompanyar les actuacions amb ordenances d'abocaments. - Assegurar-se del bon funcionament de les depuradores. - Eliminar abocaments a lleres naturals. - Realitzar inversions en infraestructures. - Separació de pluvials i depurades. - D'igual manera que s'ha interconnectat la xarxa de proveïment, seria interessant la interconnexió entre grans EDAR's, amb les seves estacions de bombament, en lloc de tantes depuradores petites.	- Aquestes mesures són el pla de Sanejament, i quan s'aprovi es reflectirà. - Els abocaments il·legals d'aigües residuals, és un tema preocupant. - Per a minimitzar abocaments, les aigües regenerades, es poden reutilitzar per a reg i regenerar bosc de ribera. - Les depuradores demanen autorització d'abocament, seria més interessant la distribució longitudinalment, per a evitar la concentració en un focus. - La disjuntiva entre EDAR's més grans o més petites és un tema de l'anàlisi cost-eficàcia. - Les xarxes separatives de sanejament i pluvials, estan pressupostades en les infraestructures, però cada ajuntament haurà de desenvolupar-lo. - És cert, que amb una xarxa

		separativa, l'aigua dels tancs de tempesta, es poden utilitzar per al reg de jardins. Els tancs de tempesta, emmagatzemen l'aigua, eviten inundacions i fan que les xarxes de sanejament funcionin bé. Per als nous desenvolupaments urbans serà obligatori en la normativa.
Reutilització	- Aigües tractades per a reg de jardins d'hotels, el cost han d'assumir-lo els hotelers? - Utilització d'aigües tractades per a jardineria d'urbanitzacions (doble xarxa). - A Calvià és obligatòria per a noves obres. - Utilització d'aigües grises: l'aigua de dutxa per al vàter, l'aigua del WC per a regar jardins. - Implantació de doble circuit, per a hotelers hauria de ser obligatori.	- Des del punt de vista de la Memòria, la doble xarxa d'aigües grises és viable en Hotels. No obstant això Sanitat planteja moltes traves. - Experiència en hotels en l'Arenal, es va abandonar perquè era un problema sanitari, a part de l'elevat cost. - En la EDAR's de Sant Lluís s'utilitza en els jardins dels hotels, s'està treballant en aquest sentit a Menorca. - En zones turístiques intentar donar-li l'alternativa.
Gestió de la demanda	- Comptadors individuals per a comptabilitzar el consum d'aigua de cada habitatge en edificis col·lectius. - Revisió de les canalitzacions existents per a evitar pèrdues o possibles barreges de diferents qualitats. - Optimitzar les hores de reg. - Fomentar infraestructures d'aprofitament d'aigües pluvials. - Minimitzar les pèrdues en la xarxa d'aigua potable (actualment 20-30%). - Xarxa separativa aigües pluvials i clavegueram. - Tanc de tempesta: aigües recuperables a nivell de carrer i no només en les cases individuals.	- Actualment hi ha en tramitació un Decret de Gestió de la Demanda, en el Consell Consultiu, que regularà aspectes de tarifes progressives, fontaneria de baix consum, i el tema de comptadors. Aquest decret haurà de ser aplicat i compliment per les entitats locals. - Xerojardineria aplicada a Balears, en la normativa es podrà indicar la substitució del jardí àrab, pel jardí mediterrani.

RECAPITULACIÓ DE LES PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ MALLORCA SUD

APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ

Masses d'aigua subterrànies

- Masses d'aigua subterrànies, definir el criteri de caracterització, afegir els paràmetres de salinització, nitrificació o altres.
- Llistat de MAS amb la correlació dels Municipis.
- El sector agropecuari requereix un Pla Estratègic a llarg termini per a reduir la contaminació i procurar un estalvi d'aigua, que podria ser un gran alliberament de recursos. Definir els horitzons i involucrar al sector perquè si no no s'executarà.
- Contaminació orgànica en MAS revisar les dades de la Memòria (pàg. 175). Estranyen només 3 casos (Port de Pollença, Port de Sóller i Inca).
- Detallar més en profunditat les diferents pressions:
 - o Que figurin les depuradores dels diferents termes municipals.
 - o Quan es parla d'abocaments sòlids que s'expliqui amb més detall.

En relació als residus de fusta, millorar la gestió de residus, com la possible valorització per a biomassa.

Torrents i coves:

- Revisar la toponímia, per exemple en el municipi de Lluçmajor: Cocons.
- Masses d'aigua càrstica: l'inventari podria ser revisable en el futur.

Zones Humides i zones de transició:

- - Algunes masses indicades en la taula 2.16 no surten en el mapa corresponent, com és el cas de l'Estany de Cala Magraner.
- Hi ha zones de transició que falten com el camp de Mar i el Prat des Port d'Andratx, que són zones humides usades per a l'agricultura.
- Pàg. 267. Salobrar de Campos, revisar dades referents a la contaminació per bestiar. (Encara n'hi ha?).
- En relació a la Zona humida de l'Albufera, no està contemplada la EDAR Muro-Ca'n Picafort.

Aigües costaneres

- Una proposta de redefinició de les masses d'aigua costaneres, partint de la divisió actual:
 - o Mantenir la primera àrea fins a l'illa del Toro.
 - o La segona des de Santa Ponça al Port d'Andratx.
 - o La tercera de punta Galinda al Port de Sóller.
- Revisió de les pressions:
 - o MA-01/CW: afegir pressió per punt d'abocament i pressió per port esportiu (trànsit).
 - o MA-11/CW: pressions per punts d'abocament i pressió per port esportiu (trànsit i fondejo).
 - o MA-14/CW: Revisió de l'existència del PRC (rigidificació de la costa).
 - o MA-15/CW: punts d'abocament.
 - o MA-16/CW: punts d'abocament.
 - o Cada vegada que hi ha un episodi de pluges fortes, es detecten restes d'hidrocarburs en el mar.
- La OMI (Organització Marítima Internacional) va aprovar en el 2004 un Conveni Internacional per al control i la gestió de l'aigua de llast i els sediments dels bucs. Fins a la data ho han ratificat molt pocs països, i fins que no ho ratifiquin 60 no serà obligatori.

Recursos naturals

- No s'entén perquè en algunes MES el recurs disponible és superior al recurs potencial (Sa Pobla, Son Mesquida, Son Talent, Son Servera, Petra, Algaida, Montuïri, Porreres, Son Reus, Port d'Inca, Sant Jordi, La Vileta, Crestax, Inca, Penyaflor, Esporles).

Recursos no convencionals

- En Recursos no convencionals falten plantes depuradores, per exemple la de Lloseta.

Usos i demandes

- Revisió del tema estadístic en matèria agrària. Les hectàrees ocupades que apareixen en les taules no són reals (pàg. 121). Greus discrepàncies.
- El consum agrícola és excessiu; revisió de les dades de la taula 3-30 .

- En usos i pressions, una gran part de les extraccions són per a usos agrícoles, i els abocaments són a través de les depuradores, per tant adquireix gran rellevància connectar aquests dos sectors, i aprofitar els abocaments d'aigües residuals per a regadiu.

Prioritats d'ús

- Prioritat i compatibilitat d'usos en circumstàncies normals, punt 3.3.1 (pàg. 178), falta concreció estalvi en el punt b, d'usos agropecuaris.
- Possible unificació de punt b (usos agropecuaris) i c (regadius i agrojardineria).
- Canvi de punt i, f, g per i, g f, que prioritzaria la aqüicultura a la recarrega artificial d'aqüífers.
- Proveïments urbans (pàg. 183): hauria de prioritzar-se el reg de jardins (punt 4) sobre la neteja de carrers (punt 3).
- Usos agrícoles (pàg. 183): el punt 1, hauria de ser l'agricultura que tingui sortida de mercat directe o indirectament. Prioritzar els usos productivistes, com és el cas hortícola, que permeti un resultat més flexible.
- Es proposa reconsiderar la neteja de carrers en situació de sequera.

ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES

Normativa, estudis i projectes:

- Millorar el coneixement dels aqüífers.

En relació a les aigües costaneres:

- Creació d'un òrgan col·legiat, format per les administracions i organismes amb alguna competència que afecti als aspectes de qualitat de les aigües litorals (Costes, marina Mercants, Conselleria de Medi Ambient, Consells, municipis?), etc.
- Un Comitè de seguiment (determinació de problemes) que informi i envii proposades a la Comissió de Coordinació.
- Assumir el fet que la qualitat de l'aigua litoral, és en gran part conseqüència de les accions continentals (abocaments). Els organismes responsables de la qualitat de l'aigua dels aqüífers, també han d'assumir part del seguiment de l'aigua litoral.

- La dispersió competencial en la costa i el mar suposen una important dificultat per a l'aplicació de protocols de seguiment i aplicació de normatives concretes. Justificant la creació de l'òrgan de coordinació.
- Inventari de sondejors no declarats: Quina importància té l'inventari de pous no declarats.
- Revisió de concessions.
- Control de consums.
- Falta un Pla de Gestió de Zones Humides.
- Aprofitament de l'aigua regenerada no només per a ús agrícola, sinó també per a ús de jardineria pública i privada. Donar-li més alternatives.
- Acompanyar les actuacions amb ordenances d'abocaments.
- En concordança amb les observacions realitzades en la Memòria, el consum agrícola és excessiu; revisió de les dades.
- Revisar dades, segons cens agrari de la memòria, hi ha 18.000 hectàrees de regadiu.
- Recarregues d'aqüífers amb aigua dessalada: només utilitzar els excedents d'aigua.
- Fer estudi més exhaustiu sobre la contaminació orgànica en MAS. Tal com reflecteix la Memòria (pàg. 175), resulta estrany que només s'hagin detectat 3 casos (Port de Pollença, Port de Sóller i Inca).
- Monitoratge dels torrents amb cursos d'aigua important gran part dels dies de l'any, mitjançant la instal·lació d'estacions d'aforament.
- No esperar a la sequera per a intensificar les campanyes de conscienciació sobre els usos d'aigua, començar ja.
- Inundacions i canvi Climàtic:
 - o Implementar un sistema de previsió d'inundacions per pluges torrencials.
 - o Interacció amb els sistemes de Protecció Civil.
 - o Tenir en compte els escenaris del canvi climàtic.

Infraestructures:

- Assegurar-se del bon funcionament de les depuradores.
- Eliminar abocaments a lleres naturals.
- Realitzar inversions en infraestructures.
- Separació de pluvials i depurades.

- D'igual manera que s'ha interconnectat la xarxa de proveïment, seria interessant la interconnexió entre grans EDAR's, amb les seves estacions de bombament, en lloc de tantes depuradores petites.
- Aigües tractades per a reg de jardins d'hotels, el cost ha de ser assumit pels hotelers?
- Utilització d'aigües tractades per a jardineria d'urbanitzacions (doble xarxa).
- Utilització d'aigües grises: l'aigua de dutxa per al vàter, l'aigua del WC per a regar jardins.
- Implantació de doble circuit, per a hotelers hauria de ser obligatori.
- Comptadors individuals per a comptabilitzar el consum d'aigua de cada habitatge en edificis col·lectius.
- Revisió de les canalitzacions existents per a evitar pèrdues o possibles barreges de diferents qualitats.
- Optimitzar les hores de reg.
- Fomentar infraestructures d'aprofitament d'aigües pluvials.
- Minimitzar les pèrdues en la xarxa d'aigua potable (actualment 20-30%).
- Xarxa separativa aigües pluvials i clavegueram.
- Tanc de tempesta: aigües recuperables a nivell de carrer i no només en les cases individuals.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

directiva marc
d'AIGUA
Pla de Participació

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

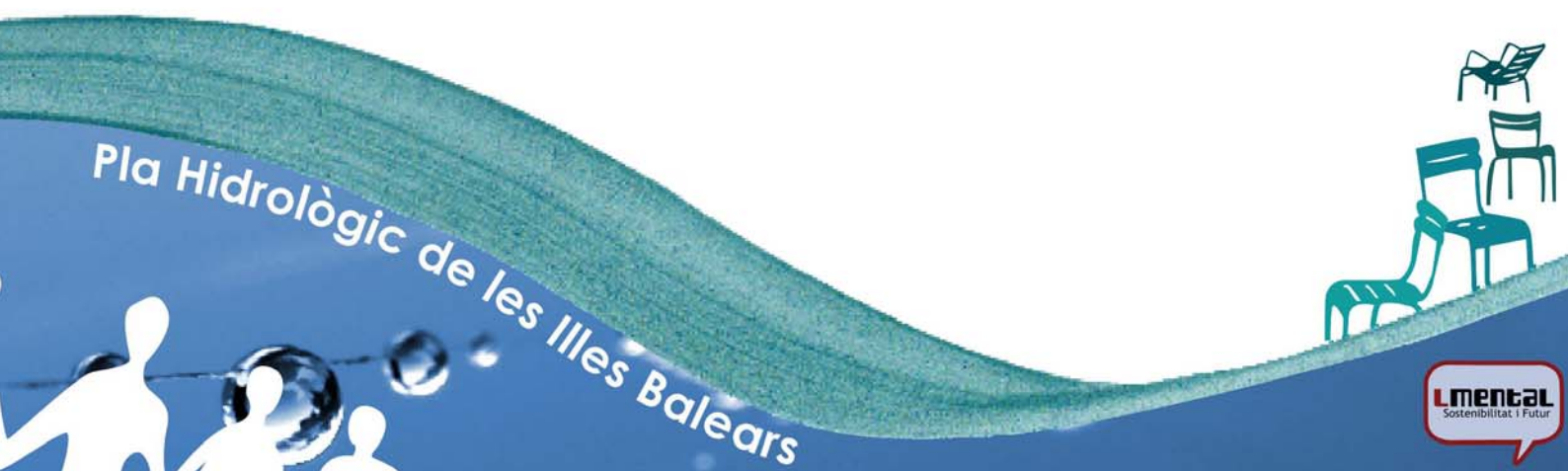
Taller El Pla Hidrològic de les Illes Balears - Zona Mallorca Sud (Palma 20 de novembre de 2008)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

Taller Participatiu Fase III el Pla Hidrològic de les Illes Balears zona Pitiüses

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

TALLER PARTICIPATIU DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS ZONA PITIÜSES

Celebrat en el Consell Insular d'Eivissa, Eivissa
9 d'octubre de 9 a 18,30h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació
Direcció General de Recursos Hídrics
Conselleria de Medi Ambient
Govern de les Illes Balears

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Dinamitza

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)
Iván González Cancela (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Suport tècnic

Alfredo Barón Pérez (Direcció General de Recursos Hídrics)

Col·labora en la gestió d'espai

Àrea de Medi Ambient del Consell Insular d'Eivissa

Índex0

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS	4
ASSISTENTS	6
OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III.....	8
PROGRAMA I ORDRE DEL DIA.....	8
DESENVOLUPAMENT DEL TALLER	9
PRESENTACIÓ DE LA SESIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA	9
<i>PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC</i>	10
ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	13
ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	17
RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE PITIÜSES.	20
APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ.....	20
ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	21
GALERIA FOTOGRÀFICA.....	24

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

Amb caràcter general la convocatòria està oberta a tota la ciutadania i sectors interessats. La informació de celebració dels tallers és de caràcter públic, doncs la pàgina web, <http://dma.caib.es>, habilitada per al procés, ofereix la possibilitat d'inscriure's on-line als tallers participatius.

No obstant això, per garantir una major difusió, s'ha realitzat una convocatòria en funció de l'anàlisi d'involucrats i de la base de dades generada durant el procés en fases anteriors. En la present etapa, s'ha realitzat l'actualització i revisió exhaustiva del públic interessat i afectat, dirigint-nos específicament als següents agents socials d'Eivissa i Formentera:

Administració municipal (polítics i tècnics), grups ecologistes i de defensa del Medi Ambient, agricultors, regants, empreses subministradores d'aigua, empreses de tractament de les aigües, envasadores, perforadors, golf, associació d'hotelers, ramaders, empreses agroalimentàries, Autoritat Portuària, ports de les Illes Balears, ports esportius, nàutica: associacions i empreses, Creu Vermella, serveis portuaris, associació de navegants, grans mercants, Salvament Marítim, gestors d'espais naturals, comunitat educativa, Agència Balear de l'Aigua, grans empreses, Universitat, Col·legis i associacions professionals, jardineria, empreses d'anàlisis i laboratoris, activitats subaquàtiques, cofradies de pescadors, pesca esportiva, reserves marines, instituts d'estudi i investigació, usuaris, administració *insular, autonòmica i estatal implicada.

El llistat exhaustiu de les entitats convocades es pot consultar en la pàgina web.

Per fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre el començament del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller zonal, enviat el 17 de setembre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa de Pitiüses, enviat el 2 d'octubre.
- Cridades telefòniques per comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada, 28 agents socials van confirmar la seva assistència, d'ells, 7 no assisteixen, i s'incorporen 10 participants no inscrits, participant finalment 31, la composició dels quals es detalla a continuació:

Nom	Cognoms	Entitat	Càrrec
Carlos	de las Heras Garcia	Assoc. Permacultura de les Illes Pitiüses	President
Carlos	Escribano	Perforaciones ibicencas	Apoderat
Crescenciano	Huerta Bahillo	CESPA, S.A.	Gerent
Cristina	Marí Mecklenburg	P.D. Marina Botafoch / ANADE	Gerent / Vicepresidenta 2 ^a
Cristina	Requena	GEN-GOB Eivissa	
Diego	Ponce Costa	Ajuntament de Sant Antoni de Portmany	Tècnic de Medi Ambient
Ela	Costa Ferrer	Topocad	Enginyer
Francesc	Castellá Virgili	Consell Insular d'Eivissa (Dept. Agricultura)	Enginyer agrònom
Francisco Javier	Marí Marí	Consell Insular d'Eivissa (Dept. Agricultura)	Tècnic Agrícola
Hazel	Morgan	Amics de la Terra Eivissa	Presidenta
Isabel	Lladó de Lara	Agència Balear de l'Aigua	Supervisora local de sanejament
Isidro	Ferrán Blanco	Consell Insular d'Eivissa	Tècnic Servicios Tècnics
Iván	Del Alcázar Armada	Aguas del Torrente des Furnas SA	Administrador
Jaume	Torres	Federació Balear Activitats Subaquàtiques (FBDAS)	
Javier	Pablos Rodríguez	Consell Insular d'Eivissa	Cap de Secció de Agricultura
Joan	Mayans Willocquet	Consell Insular d'Eivissa	
Joan	Ferrer Ferrer	Consell Insular d'Eivissa	Cap de Secció
Jose	Mayans Mari	AgroEivissa SCL	Polígon Industrial Blancadona
Jose A.	Domínguez Sánchez	Consell Insular d'Eivissa (Dept. Agricultura)	Tècnic Agrícola
José Antonio	Ezquerria Hernández	ANEFA	Gerent AFA de Balears (Delegació Nord-est i Illes Balears)
Josep Antoni	Prats Prats	Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia	Regidor de Medi Ambient
Juan	Rubio Córdoba	Ajuntament d'Eivissa	Regidor de Medi Ambient
Juan José	Cerdán Pujalte	Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia	Enginyer Tècnic
Lidia	Marí Marí	Ajuntament de Sant Joan de Labritja	Regidora
Luis Alberto	Tostón De la calle	Govern Balear (Conselleria d'Educació)	Professor de ensenyança secundària
Marcos	Tur Witt	Assoc. Permacultura de les Illes Pitiüses	Vocal

M ^a Soledad	Torres	Consell Insular d'Eivissa	Directora Insular de Medi Ambient
Narciso	Cabanellas Becerra	COETI (Col·legi Oficial de Perits i Enginyers Tècnics Industrials Illes Balears)	Especialista
Pilar	Alarcón Ribas	Consell Insular d'Eivissa	Inspectora de pesca
Rocío	García Calvo	Conselleria de Medi Ambient	Agent de Medi Ambient
Rosalina	Marí Ribas	Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Eivissa i Fomentera	Tresorera i tècnica
Salvador	Morillo	Creu Roja	Coordinador Platges - Referent Medi Ambient
Sarah	Rodríguez Navarro	Aqualia	Tècnica Aqualia
Toni	Saez	Aqualia	
Vicent	Planells Guasch	Topocad	Enginyer
Vicent	Forteza Pons	DG de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient	Cap de Negociat
Víctor Manuel	Griñán García	IES Sa Blanca Dona	
Virginia	Marí Rennesson	Consell Insular d'Eivissa	Inspectora de pesca

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

1. Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors, a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
2. Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit de les al·legacions i arguments plantejats pels altres.
3. Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència local per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una cultura de corresponsabilització dels diferents agents socials.

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en dos blocs d'anàlisi, precedit per una primera presentació per part del Tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial:
 - o Presentació del Pla de Participació Pública.
 - o Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Caracterització de la Demarcació i objectius ambientals.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions.

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

El taller es desenvolupa al llarg d'una jornada de treball de 9 hores i mitja (2 hores dedicades al menjar), per a procurar, amb garanties, un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que els agents socials puguin detectar els principals punts d'interès i continuar aprofundint en la seva anàlisi posteriorment, durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

PRESENTACIÓ DE LA SESIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la benvinguda i presentació, així com una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per a fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 4 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisi del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esberrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esberrany i enviar les observacions i al·legacions.

PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC

El Sr. Alfredo Barón, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH) realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- El **Pla Hidrològic no és un pla de planificació territorial**, l'Administració Hidràulica no és l'encarregada de definir el model territorial, social i econòmic, es limita a planificar els recursos hídrics en funció del model. Per tant hi ha molts aspectes que depenen d'altres administracions.
- El **PHIB s'estructura en tres parts**, la memòria, el Programa d'actuacions i infraestructures i la Normativa. La Normativa contemplarà un resum del document del programa d'actuacions i infraestructures.
- El **PHIB s'aprovarà a Madrid** pel consell de Ministres, per tant és interessant que s'adapti al màxim a les instruccions de planificació, prèviament es remetrà a partir d'abril, a les Juntes Insulars i al Consell Balear de l'Aigua.
- Actualment hi ha una sèrie d'estudis pendents que poden produir certes variacions d'assignació de recurs, però no afectarien a la filosofia del PHIB. Com és el cas de l'estimació de les superfícies de regadiu mitjançant teledetecció espacial. La seva finalitat és l'**estimació de les superfícies en regadiu**, a fi de conèixer la demanda d'aigua del sector en el territori insular.
- S'inclou un **inventari de Zones protegides**, inclou les quals estan declarades per l'autoritat competent, així com un **llistat de les zones humides**, basat en un estudi previ realitzat per a un decret de protecció autonòmic previst. Atès que aquest decret no ha prosperat, de moment s'inclou l'inventari en l'Esborrany del PHIB. Respecte a les **aigües de transició**, és un concepte més europeu, que considera fonamentalment els estuaris. En la Demarcació s'han considerat les zones humides costaneres.
- Incorporació del criteri de **Recuperació Integral de Costos**, de tots els costos, com eina de gran utilitat per a possibilitar el compliment dels objectius de la DMA.
- En el 2015 han d'estar en vigor ja les **tarifes** que garanteixin la recuperació integral de costos. Aquesta Directiva estableix que s'han de recuperar:

- o els costos dels serveis (la recuperació dels costos del servei de gestió d'aigua, ha d'incloure els costos no només de subministrament, depuració, sinó també costos d'amortització, reposició),
 - o els costos ambientals,
 - o i els costos del recurs.
- **El programa de mesures** té un plantejament general, a nivell filosòfic, s'han inclòs la pràctica totalitat de les Mesures aportades pel procés participatiu, llevat de la creació d'un comitè Tècnic amb capacitat normativa, atès que aquesta qüestió no pertoca a l'administració hidràulica, és qüestió del Parlament.
- **El programa d'actuació** són bàsicament estudis, cartografia i projectes necessaris.
- **El programa d'infraestructures** concreta diversos projectes:
 - o **Reutilització d'aigües regenerades per a regadiu**, projecte plantejat per la Conselleria d'Agricultura i el Ministeri de Medi Ambient, Medi Marí i Rural, que tenen una orientació més pròpia de l'àmbit del Desenvolupament Rural i no de l'ambiental, doncs no planteja la substitució de recursos. Es tracta d'un projecte conflictiu que difícilment resisteixi l'anàlisi cost-eficàcia.
 - o Un altre programa més nou és la **restauració de lleres i revegetació de bosc de ribera**, amb l'objectiu d'intentar recuperar els corredors biològics, i a l'empara d'una modificació del Reglament del Domini Públic Hidràulic, que estableix una franja de 5 metres d'ús públic per als vianants, franja en la qual es planteja la recuperació de la vegetació en 1.100 Km de trams de torrents de les illes.
 - o S'estableix també la possibilitat de **recuperar zones humides potencials**.
 - o Destaca a nivell d'inversió **la depuració**, que planteja un pla integral per millorar la capacitat i la qualitat de les aigües depurades, incorporant el llistat d'obres i infraestructures de l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental.
- L'Administració Hidràulica és responsable de garantir el bon estat químic i quantitatiu de les aigües subterrànies, i garantir el bon estat ecològic de les aigües superficials (torrents, zones humides i aigües costaneres), no obstant això no té la gestió d'aquelles activitats que poden comprometre aquesta qualitat. És necessari per tant una màxima regulació normativa, el que comporta una intersecció amb altres camps competencials, pels quals el text normatiu es retardarà, a pesar d'això haurà temes que s'enfocaran com

recomanacions a altres àrees com per exemple abocats vaixell-mar. En referència la **Normativa**, es preveu, entre uns altres:

- o un decret de gestió de la demanda, que reguli el tema tarifari,
- o establir normes mediambientals i de protecció del recurs: normes de qualitat de les aigües subterrànies i superficials,
- o ordenació dels abocaments en les aigües costaneres,
- o regulació dels regadius, de la gestió ramadera...,
- o A la normativa s'afegirà el procés participatiu, que intervenen per llei en el procés planificador, a manera de comprovar i seguiment del compliment.

ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ

S'estableixen 4 grups de treball per a facilitar l'anàlisi de l'Esborrany del PHIB.

Cada grup conta amb el següent material:

- 1 exemplar per grup de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar del programa d'actuacions i infraestructures.
- Quadres resums de síntesis per grup.
- 1 fitxa guia per realitzar les observacions.

L'objectiu del treball de grups és millorar l'enteniment i comprensió de l'estructura i dels aspectes més significatius del PHIB. Durant la dinàmica i com fruit de la discussió entre els membres de cada grup, es comenten els punts de més interès, es detecten certes incorreccions, es resolen dubtes i se suggereixen unes primeres propostes.

Les observacions realitzades pels grups d'anàlisi i la seva contestació motivada per part del Tècnic responsable de la Direcció general de Recursos Hídrics es detallen a continuació:

Caracterització de les masses d'aigua de la demarcació hidrogràfica Zona Pitiüses		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Masses d'Aigua Subterrànies (MAS)	- Mapa en el qual visualitzar les diferents MAS, per exemple la ubicació exacta de la MAS Serra Grossa. - Especificar el criteri de límit per salinitat. - S'observen línies rectes en els límits entre MAS. - Massa de salina-Eivissa-Talamanca massa heterogènia.	- Divisòria recta entre MAS és a causa del desconeixement de la relació entre les masses d'aigua. - Massa de salina-Eivissa-Talamanca és un aquífer quaternari, al·luvial, a l'efecte de gestió no és essencial les isopeces detallades, els pous no són massa profunds.
Torrents	- Revisió del toponíma en general, per exemple ningú reconeix el topònim de San José. - Millorar el catàleg de rius i torrents d'Eivissa, ampliar els criteris de 100 dies amb característiques que defineixin la realitat local. - Consideració dels torrents de:	- Es tracta d'una primera caracterització dels ecosistemes, han de dur aigua circulant almenys un 30% dels dies d'any, temps que podria garantir el desenvolupament d'una comunitat ecològica. Altre criteri és que existeixi vegetació de ribera, i en aquest cas s'intenta incorporar en el llistat de

	- o Santa Eulalia - o Torrent de Sant Miquel - o Broll Buscastell - o Es Figueral - Consideració de les desembocadures de torrent (per comparança amb Menorca): - o Es Jonsdal - o S'Estanyol - o Sa cala - o Cala Vadella - o Benirrás - No hi ha cap deu assenyalada: - o Carretera cala Vadella - o Es Hortets (enfront Islas Margaritas) - o Sa font des Verger -San José	zones protegides - Cal diferenciar 2 coses, el torrent com massa d'aigua, i els projectes vinculats a la conservació i protecció de la vegetació de ribera. - La consideració dels torrents, es passarà a revisar per l'equip d'Isabel Pardo. - Es realitzarà una revisió de la toponímia, adequant-la a la realitat local, el document serà enviat a la UIB al servei de normalització. - Les desembocadures de torrents, es consideren quan hi ha instal·lat una zona humida, o zona humida potencial.
Zones humides	- Excloure Sa Rota com a zona humida ja que es tracta d'una bassa d'aigües depurades (incloure com massa d'aigua artificial). - Revisar el mapa 2.15 de zones humides, certes localitats incorrectes i tampoc tenen sentit. - Manca informació sobre zones humides d'Eivissa. - Manca informació sobre basses temporals d'Eivissa (2.35). - Coves càrstiques: San Miquel, Es Vedrà.	- Efectivament Sa Rota està malament tipificat, és una bassa artificial. Al document Tècnic de caracterització, s'han considerat zones humides, basses temporals d'interès científic, basses càrstiques, basses artificials. - S'han considerat les coves càrstiques que tenen aigua dolça, a través de les dades proporcionades per la Federació Balear d'Espeleologia. - A revisar.
Zones de transició	- Considerar com zones de transició les zones portuàries (Eivissa, Sant Antoni, Santa Eulalia) o bé crear una categoria específica de masses d'aigua molt modificades. - Considerar com aigua de transició la desembocadura del riu Santa Eulalia. - Estany des Peix com a zona de transició. - Taula 2-28 Divideix les salines en 2, no queda clar.	- Respecte als ports, efectivament es considera que es tracta de masses d'aigua molt modificades, amb l'objectiu d'aconseguir el millor potencial ecològic. Respecte al Port d'Eivissa i La Savina, l'Autoritat Portuària és la competent en la matèria. - A l'efecte de DMA, les zones de transició serien els estuaris, en el cas de les Balears, només podria considerar-se el torrent de Santa Eulalia. No obstant això s'han considerat les zones humides costaneres com zones de transició, amb el que totes les aigües de transició estan en el llistat de Zones Humides, però no totes les Zones Humides són aigües de transició. - En la memòria Santa Eulalia està tipificada com zona humida, en realitat és com un petit estuari, al final no hi ha

		aigua, possiblement pels sediments i per un factor de descens de nivells a causa de la sobreexplotació. - Estany des Peix presenta aigua de mar, caracteritzat com aigua costanera o aigua de transició. La UE decideix, si fos aigües costaneres s'haurien de mostrejar peixos i tindria altres implicacions. - Respecte a la divisió de les salines, s'ha de confirmar amb els codis, en principi sembla que respon als dos punts de mostreig.
Masses d'aigua costaneres	- Com s'han valorat els criteris per a delimitar les tipologies de costa de les Pitiüses (mapa 2.18). - Revisió de les tipologies de la costa nord, com la massa IB 3/CW-M4, catalogada com sedimentària profunda, que és més aviat de tipus rocós.	- La caracterització de la costa s'ha realitzat seguint els criteris de DMA, criteris geomorfològics de profunditat i tipus de substrat, a través de fotografia aèria i mapes batimètrics, considerant l'element predominant del tram. - I efectivament es revisarà la costa nord, sembla que pot haver un error.
Balanços	- Taula 2.51 en referència a les precipitacions, criteris de càlcul i com es tracta el tema de la irregularitat d'un any a un altre.	- Els balanços hidrològics es calculen amb les entrades naturals i les sortides, per conèixer la disponibilitat de recursos s'han d'incorporar els recursos no convencionals. - Per calcular la infiltració manca precisió en les dades, el mètode d'avaluació és empíric basat en sòls agrícoles, partint de gramínies amb ple desenvolupament de la planta. De moment s'ha de gestionar amb la millor informació que es tingui. - Falta delimitar les zones inundables que tenen en compte els cabals de màxima avinguda. La zona inundable és aquella que es cobreix d'aigua en un període de 500 anys, són les planes geomorfològiques d'inundació. I es pot incloure un tema de variabilitat.
Recursos hídrics no convencionals	- Error tipogràfic, al referir-se a la ubicació de les dessaladores previstes, en la pàg. 101 canviar Santa Guayilla per Santa Eulalia. - Considerar les dessaladores privades per la seva gran presència i recurs complementari. - En referència l'aigua residual utilitzada a Eivissa, depuradora Cala Tarida o Cala Llonga (pàg. 133).	

**Usos i pressions de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
Zona Pitiüses**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Usos i demandes actuals	- Distingir entre tipologies de regadiu (tradicional) usant el tema de teledetecció.	- En Ses Feixes és possible, ens basta amb distingir el secà de regadiu. Vam usar LandSat (resolució espacial de 30 m) en comptes de Spot (la resolució arriba a 60 cm) per preu, es pot agafar SPOT en punts concrets.
Pressions sobre zones humides	- Pressions sobre Ses Feixes Talamanca Vila d'explotació salinera no és correcte (taula 3-39) pàg. 147.	- Efectivament no es correcta la pressió.
Síntesis de pressions en aigües costaneres	- Pressió barques d'arrossegament en la isòbara de 50m. - No es reflexa la pressió per espècies invasores (PEI).	- Espècies invasores, es tracta d'una pressió que no procedeix de terra, i resulta complex realitzar un seguiment.

**Estat de les masses d'aigua i xarxes de control de la Demarcació Hidrogràfica
Zona Pitiüses**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Zones humides	- Sorpren l'estat bo de les salines, doncs estan subjectes a una gran pressió turística.	- A revisar.

ANÀLISI I OBSERVACIONS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES

Programa d'actuació Zona Pitiüses		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Millora de la informació hidrogeològica	- Incorporar el catàleg de Fonts i Pous. Es pot utilitzar el catàleg de Patrimoni Hidràulic editat pel Consell d'Eivissa. - Respecte als estudis Hidrogeològics bàsics plantejats per fases, seria més convenient incloure Serra Grossa en la primera fase.	
Cens aprofitaments	- Increment de personal per a la vigilància i control de les extraccions. - Moratòria i legalització de pous: dotar de mitjans a nivell administratiu, mitjançant oficines d'informació que facilitin els tràmits, terminis... - Major control de les companyies perforadores.	- Actualment existeix un control més ferri sobre les empreses perforadores, al 3er expedient sancionador es precinta la màquina. La Llei d'Aigües ja estableix un règim sancionador que prohibeix l'extracció i l'enllumenament d'aigües sense permís, s'ha de modificar el text legal per "es prohibeix l'extracció o l'enllumenament".
Plans explotació aigües subterrànies	- Millorar la informació que arriba als Ajuntaments.	
Pla de reutilització	- La reutilització amb aigua regenerada, no només en regadius, també en neteja de carrers. - Instal·lació de cisternes de reutilització en urbanitzacions noves.	- A través de la normativa es va a regular que és obligatori els projectes de reutilització d'aigües grises en zones turístiques.
Recàrrega artificial d'aqüífers	- Especial atenció a l'asfaltat de camins rurals que redueixen recàrrega i preveure la lixiviació. - Sistema de recollida d'aigües superficials.	
Protecció i qualitat de les aigües	- Xarxes de Control de qualitat de les deus.	- Hi ha un apartat per equipar estacions d'aforament, el problema de les deus i el seguiment de la qualitat, és que molts estan en finques privades.
Previsió i defensa d'avingudes	- Inventari d'obres en lleres, s'inclou el patrimoni hidràulic?	

Conservació i estalvi aigua	- Intensificar les campanyes de conscienciació sobre l'estalvi i l'aigua en tots els sectors.	
------------------------------------	---	--

Programa d'infraestructures Zona Pitiüses		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISI	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Control i millora del coneixement del PH	- Revisar el text en referència als aforaments, doncs no se mencionen els de Pitiüses, no obstant això en el plànol apareixen 3.	
Noves captacions i substitucions	- Estudis per a viabilitat de recollida de pluvials de les carreteres (aplicació de tècniques per a descontaminació dels hidrocarburs).	
Interconnexió d'infraestructures	- Falta reflectir interconnexió amb Sant Josep. - Falta pressuposts xarxa de connexions d'abastiments i dipòsits.	- Pensava que estaven adjudicades, si no ho estiguessin s'haurà d'incloure en el pressupost.
Sanejament i depuració	- Fosses sèptiques homologades o plantes modulars per a noves construccions o per a les ja existents. - Incloure tractament terciari en totes les depuradores amb l'horitzó 2027. - Separar les inversions per illes.	
Reutilització	- Incloure inventari de Comunitats de Regants tradicionals, associades a torrents per vincular-les amb les possibles zones de regadiu amb aigües regenerades. Estudi referent a això. - Contemplar els projectes de reg, incloent distribució, impulsó, filtratges...fins a cada usuari (en comunitats).	
Gestió de la demanda	- Invertir en tècniques de reg agrícola eficient. - Pujada de tarifes. - Major control en l'ús de l'aigua, piscines o propietats amb grans zones enjardinades.	

Prevençió i defensa d'avingudes	- Millorar les xarxes de pluvials. - Invertir en el manteniment de les xarxes de pluvials.	
Protecció, restauració o rehabilitació de zones humides	- Recuperació del Prat de Ses Monges, amb aigües regenerades i/o amb desviament d'aigües pluvials canalitzades pel perímetre exterior de Vila. - Rehabilitar sèquies que existien.	

RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE PITIÜSES

Aportacions i comentaris a la caracterització de la demarcació

Torrents i Zones Humides:

- Revisió del toponímia en general, per exemple ningú reconeix el topònim de San José.
- Millorar el catàleg de rius i torrents d'Eivissa, ampliar els criteris de 100 dies amb característiques que defineixin la realitat local.
- Consideració dels torrents de:
 - o Santa Eulàlia
 - o Torrent de Sant Miquel
 - o Broil Buscastell
 - o Es Figuerà
- Consideració de les desembocadures de torrent (per comparança amb Menorca):
 - o Es Jonsdal
 - o S'Estanyol
 - o Sa cala
 - o Cala Vadella
 - o Benirrás
- No hi ha cap deu assenyalada:
 - o Carretera cala Vadella
 - o Es Hortets (enfrent Islas Margaritas)
 - o Sa font des Verger –San José

Zones Humides i zones de transició:

- Excloure Sa Rota com a zona humida ja que es tracta d'una bassa d'aigües depurades (incloure com a massa d'aigua artificial).
- Revisar el mapa 2.15 de zones humides, certes localitats incorrectes i tampoc tenen sentit.
- Manca informació sobre zones humides d'Eivissa.
- Manca informació sobre basses temporals d'Eivissa (2.35).
- Coves càrstiques: San Miguel, Es Vedrà.

- Considerar com zones de transició les zones portuàries (Eivissa, Sant Antoni, Santa Eulalia) o bé crear una categoria específica de masses d'aigua molt modificades.
- Considerar com aigua de transició la desembocadura del riu Santa Eulalia.
- Estany des Peix com zona de transició.
- Error tipogràfic, al referir-se a la ubicació de les dessaladores previstes, en la pàg. 101. canviar Santa Guayilla per santa Eulalia.
- Taula 2-28 Divideix les salines en 2, no queda clar.
- Pressions sobre Ses Feixes Talamanca Vila d'explotació salinera no és correcte (taula 3-39) pàg. 147 Pressió barques d'arrossegament en la isòbara de 50m.

Recursos no convencionals

- Considerar les dessaladores privades per la seva gran presència i recurs complementari.
- En referència l'aigua residual utilitzada a Eivissa, depuradora Cala Tarida o Cala Llonga (pàg. 133).

Aigües costaneres

- Revisió de les tipologies de la costa nord, com la massa IB 3/CW-M4, catalogada com sedimentària profunda, que és més aviat de tipus rocós.
- No es reflecteix la pressió per espècies invasores (PEI).

Anàlisi i observacions al programa d'actuacions i infraestructures

Normativa, estudis i projectes:

- Incorporar el catàleg de Fonts i Pous. Es pot utilitzar el catàleg de Patrimoni Hidràulic editat pel Consell d'Eivissa.
- Respecte als estudis Hidrogeològics bàsics plantejats per fases, seria més convenient incloure Serra Grossa en la primera fase.
- Increment de personal per a la vigilància i control de les extraccions.
- Moratòria i legalització de pous: dotar de mitjans a nivell administratiu, mitjançant oficines d'informació que facilitin els tràmits, terminis...
- Major control de les companyies perforadores.

- Millorar la informació que arriba als Ajuntaments.
- Intensificar les campanyes de conscienciació sobre l'estalvi i l'aigua en tots els sectors.

Infraestructures:

- La reutilització amb aigua regenerada, no només en regadius, també en neteja de carrers.
- Instal·lació de cisternes de reutilització en urbanitzacions noves.
- Especial atenció a l'asfaltat de camins rurals que redueixen recarrega i preveure la lixiviació.
- Sistema de recollida d'aigües superficials.
- Xarxes de Control de qualitat de les deus.
- Inventari d'obres en lleres, s'inclou el patrimoni hidràulic?
- En referència als aforaments, revisar el text, doncs no s'esmenten els de Pitiüses, no obstant això en el plànol apareixen 3.
- Estudis per a viabilitat de recollida de pluvials de les carreteres (aplicació de tècniques per a descontaminació dels hidrocarburs).
- Falta reflectir interconnexió amb Sant Josep.
- Falta pressuposats xarxa de connexions de proveïments i dipòsits.
- Fosses sèptiques homologades o plantes modulars per a noves construccions o per a les ja existents.
- Incloure tractament terciari en totes les depuradores amb l'horitzó 2027.
- Separar les inversions per illes.
- Incloure inventari de Comunitats de Regants tradicionals, associades a torrents per a vincular-les amb les possibles zones de regadiu amb aigües regenerades. Estudi referent a això.
- Contemplar els projectes de reg, incloent distribució, impulsó, filtratges...fins a cada usuari (en comunitats).
- Invertir en tècniques de reg agrícola eficient.
- Pujada de tarifes.
- Major control en l'ús de l'aigua, piscines o propietats amb grans zones enjardinades.
- Millorar les xarxes de pluvials.
- Invertir en el manteniment de les xarxes de pluvials.
- Recuperació del Prat de Ses Monges, amb aigües regenerades i/o amb desviament d'aigües pluvials canalitzades pel perímetre exterior de Vila.

- Rehabilitar sèquies que existien.

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

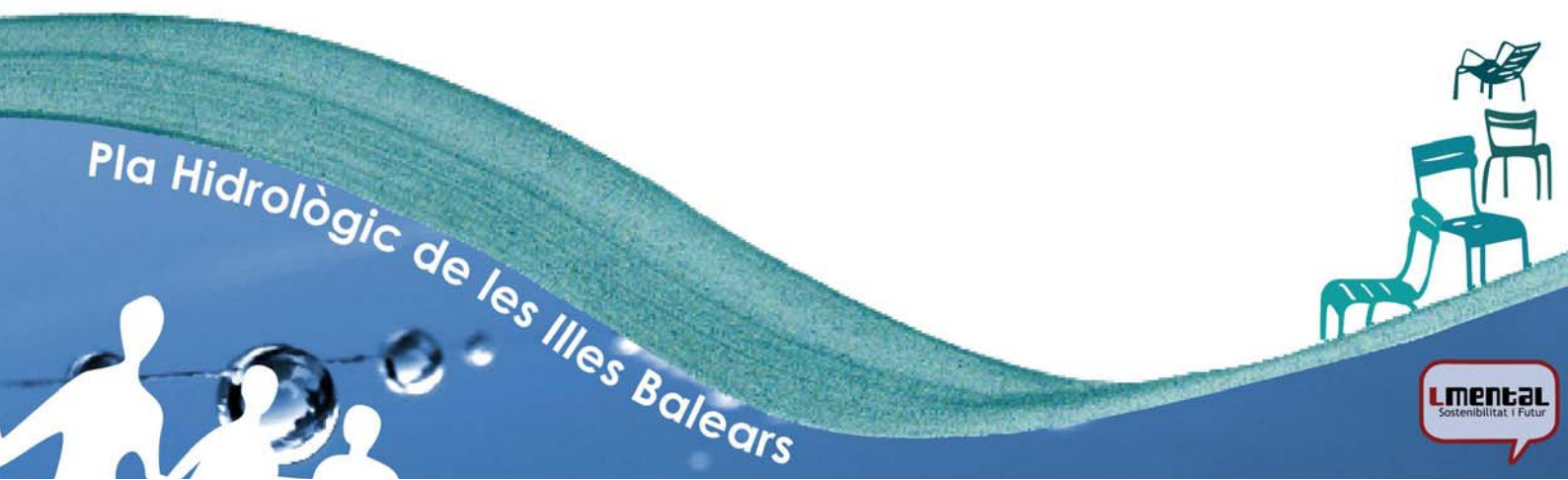
de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc d'Aigua a les Illes Balears

Taller El Pla Hidrològic de les Illes Balears - Zona Pitiüses (9 d'octubre de 2008)

Taller Participatiu Fase III el Pla Hidrològic de les Illes Balears zona Mallorca Tramuntana i Es Raiguer

Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en les Illes Balears

TALLER PARTICIPATIU

DEL PLA HIDROLÒGIC DE LES ILLES BALEARS ZONA MALLORCA TRAMUNTANA I ÉS RAIGUER

Celebrat en el Museu Balear de Ciències Naturals

4 de desembre de 9 a 18,30h

Promou

Servei d'Estudis i Planificació

Direcció general de Recursos Hídrics

Conselleria de Medi Ambient

Govern de les Illes Balears

Coordina i organitza

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.

Dinamitza

Nívola Uyá Martín (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Iván González Cancel·la (Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop.)

Suport tècnic

Alfredo Baró Périz (Direcció general de Recursos Hídrics)

Col·labora en l'organització

Àrea de Medi ambient de l'Ajuntament de Sóller

Museu Balear de Ciències Naturals

Índex

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS	4
ASSISTENTS	6
OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III.....	7
PROGRAMA I ORDRE DEL DIA.....	7
DESENVOLUPAMENT DEL TALLER	8
PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA	8
<i>PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC</i>	<i>9</i>
<i>PRECS I PREGUNTES</i>	<i>10</i>
ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	13
ANÁLISIS Y OBSERVACIONES AL PROGRAMA DE ACTUACIONES E INFRAESTRUCTURAS.....	18
RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MALLORCA	
ZONA TRAMUNTANA I ES RAIGUER.....	21
APORTACIONS I COMENTARIS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ	21
APORTACIONS I COMENTARIS AL PROGRAMA D'ACTUACIONS I INFRAESTRUCTURES	22
GALERIA FOTOGRÀFICA.....	23

CONVOCATÒRIA I GESTIÓ DE PARTICIPANTS

Amb caràcter general la convocatòria està oberta a tota la ciutadania i sectors interessats. La informació de celebració dels tallers és de caràcter públic, doncs la pàgina web, <http://dma.caib.es>, habilitada per al procés, ofereix la possibilitat d'inscriure's on-line als tallers participatius.

No obstant això, per garantir una major difusió, s'ha realitzat una convocatòria en funció de l'anàlisi d'involucrats i de la base de dades generada durant el procés en fases anteriors. En la present etapa, s'ha realitzat l'actualització i revisió exhaustiva del públic interessat i afectat, dirigint-nos específicament als següents agents socials de Mallorca zona Tramuntana i Es Raiguer:

Administració municipal (polítics i tècnics), grups ecologistes i de defensa del medi ambient, agricultors, regants, empreses subministradores d'aigua, empreses de tractament de les aigües, envasadores, perforadores, golf, associació d'hotelers, ramaders, empreses agroalimentàries, Autoritat Portuària, ports de les Illes Balears, ports esportius, nàutica: associacions i empreses, Creu Vermella, serveis portuaris, associació de navegants, grans mercants, Salvament Marítim, gestors d'espais naturals, comunitat educativa, Agència Balear de l'Aigua, grans empreses, Universitat, Col·legis i associacions professionals, jardineria, empreses d'anàlisis i laboratoris, activitats subaquàtiques, cofradies de pescadors, pesca esportiva, reserves marines, instituts d'estudi i investigació, usuaris, administració insular, autonòmica i estatal implicada.

El llistat exhaustiu de les entitats convocades es pot consultar en la pàgina web.

Per fer efectiva la convocatòria s'estableixen unes rutines de comunicació, de tal forma que garanteixin en temps i en forma la difusió i possibilitin l'assistència als interessats:

- Mailing general: primer mail informatiu sobre el començament del procés de participació, amb informació general i data de celebració del taller zonal, enviat el 14 d'octubre.
- Mailing específic: segon mail específic amb el programa de Mallorca zona Tramuntana i Es Raiguer, enviat el 24 de novembre.
- Cridades telefòniques per comprovar la recepció correcta de la convocatòria durant la setmana prèvia a la celebració del taller, aclarir dubtes sobre la convocatòria i motivar a la participació.
- Comunicat de premsa per fer difusió de la jornada a través de La Veu de Sóller i el Setmanari de Sóller durant la setmana prèvia a la seva realització.

ASSISTENTS

De la convocatòria realitzada, 21 agents socials confirmaren la seva assistència, participant finalment 18, la composició del qual es detalla a continuació:

Nom	Cognoms	Entitat	Càrrec
Tomàs	Vilaire Batle	Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental	Supervisor local d'EDAR's
Joan	Albertí Sastre	Ajuntament de Fornalutx	Batle
Catalina	Esteva Jofre	Ajuntament de Sóller	Regidora Medi Ambient
Borja	Sintes Salom	Ajuntament de Sóller	Funcionari regidoria de medi ambient
Fermín	Miró	Ajuntament de Sóller	Enginyer municipal
Gabriel	Parpal Munar	Ajuntament de Sóller	AODL
Jaume	Vila Mulet	Ajuntament de Valldemossa	Batle
Nadal	Torres Bujosa	Ajuntament de Valldemossa	Regidor
Bartomeu	Jover Sánchez	Ajuntament d'Estellencs	Batle
Rosa Maria	Tarragó Llobera	Ajuntament d'Inca	Regidora de Serveis
Carlos	Zayas Mariátegui	Amics de la Terra	President d'Amics de la Terra Balears
Francesc	Martorell Mas	Aqualia gestión integral del agua S.A.	Cap de servei
Miquel	Gual Pons	Associació Balear d'envasadors d'aigua	President
Angel	Fernández Monserrat	Comunitat d'usuaris de la Font d'Es Molí	Vicepresident
Bartolome	Homar Solivellas	Comunitat de regants Font de les Artigues Alaró	President
Gabriel	Alemaný Bauza	Comunitat de regants S'UII de S'aigua	Vicepresident
Nofre	Bisbal Palou	Creu Roja Sóller	Vocal
Ana M^a	Casas Noriega	IES Guillem Colom Casanovas	Cap d'estudis
Carolina	Constantino de la Peña	Museu Balear de Ciències Naturals	Directora
Miquel	Soler Deià	Síndic Regants de Sóller	President
Francesc	López Raja	Sóller on ets?	Representant

Gris: confirmació realitzada, sense assistència final

OBJECTIUS DEL TALLER PARTICIPATIU DE LA FASE III

La realització dels tallers presencials, en aquesta tercera fase, es plantegen per a la consecució dels següents objectius:

1. Facilitar la comprensió i enteniment de l'Esborrany del PHIB, que ja recull les aportacions realitzades per les unitats de participació en les fases anteriors, a través de l'apartat 8. Programa d'actuacions de la Memòria del PHIB.
2. Afavorir l'intercanvi d'idees i compartir el sentit de les al·legacions i arguments plantejats pels altres.
3. Formulació d'observacions i propostes concretes sobre la base de l'experiència local per a la millora de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Contribuir amb els anteriors objectius a millorar la governabilitat de la gestió de l'aigua, dotant-la de major solidesa i suport social, encaminant-nos a llarg termini, cap a una cultura de corresponsabilització per part dels diferents agents socials.

PROGRAMA I ORDRE DEL DIA

El programa de treball s'estructura en dos blocs d'anàlisi, precedit per una primera presentació per part del tècnic responsable de la planificació hidrològica:

- Presentació inicial:
 - o Presentació del Pla de Participació Pública.
 - o Presentació de l'Esborrany del Pla Hidrològic i la Directiva 2000/60/CE Marc de l'Aigua (DMA) en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
- Anàlisi I: Caracterització de la Demarcació i objectius ambientals.
- Anàlisi II: Programa de Mesures, actuacions i inversions.

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

El taller es desenvolupa al llarg d'una jornada de treball de 9 hores i mitja, (2 hores dedicades al menjar), per procurar, amb garanties, un primer acostament a l'esborrany del Pla Hidrològic i facilitar el seu enteniment, de manera que els agents socials puguin detectar els principals punts d'interès, i continuar aprofundint en la seva anàlisi, posteriorment, durant el període de consulta vigent fins al 31 de març.

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ I DEL PLA DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Lmental Sostenibilitat i Futur, S. Coop., responsables de la coordinació del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, realitza la benvinguda i presentació, així com una breu exposició del Pla de Participació i dels mecanismes i canals per a fer-lo efectiu:

- Context la DMA i la participació, principi de gestió participada entre uns altres i referència a l'art. 14 de la Directiva.
- Canals habilitats de participació: informació, consulta i participació activa.
- Respecte a informació disposició de la pàgina web <http://dma.caib.es>, que recull tots els documents tècnics i de divulgació disponibles.
- Consulta, per a la qual s'ha habilitat un període de 6 mesos (quedant 4 en aquest moment).
- Participació activa: calendari, objectius i anàlisi del grau d'inclusió de les propostes formulades en fases anteriors i discussió de l'Esberrany del PHIB.
- S'anima als agents socials a continuar aprofundint en l'Esberrany i enviar les observacions i al·legacions.

PRESENTACIÓ DE L'ESBORRANY DEL PLA HIDROLÒGIC

El Sr. Alfredo Baró, Cap del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció general de Recursos Hídrics (DGRH), realitza una primera intervenció comentant les novetats i els aspectes més significatius de l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB):

- El Pla Hidrològic que es presenta a l'empara de la Directiva Marc de l'Aigua, es basa en l'anomenada nova cultura de l'aigua, que en realitat és la tradicional cultura mediterrània d'estalvi i eficiència.
- A part de les aigües continentals, s'ha de procurar també pel bon estat ecològic de les aigües costaneres. Com novetat metodològica, la DGRH s'està plantejant la consideració de les aigües costaneres com recurs, per tractar-se del mitjà que suporta una sèrie d'activitats en la franja litoral, que incideixen en la qualitat d'aquestes masses d'aigua, i si això prosperés, es podria incloure en la normativa per a la seva major protecció.
- S'inclou un inventari de Zones Humides, basat en un estudi previ realitzat per a un decret de protecció autonòmic previst. Atès que aquest decret no ha prosperat, de moment, s'inclou l'inventari en l'Esborrany del PHIB, l'aprovació final del qual seria pel consell de Ministres a Madrid.
- Incorporació del criteri de Recuperació Integral de Costos, de tots els costos, com a eina de gran utilitat per possibilitar el compliment dels objectius de la DMA. En el 2015 han d'estar en vigor ja les tarifes que garanteixin la recuperació integral de costos. Aquesta Directiva estableix que s'han de recuperar:
 - o els costos dels serveis (la recuperació dels costos del servei de gestió d'aigua, ha d'incloure els costos no només de subministrament, depuració, sinó també costos d'amortització, reposició)
 - o els costos ambientals
 - o i els costos del recurs
- Un fort impuls a la reutilització: En l'any 73 ja es plantejava l'aigua depurada com un recurs. En la proposta actual del PHIB suposa el 25% del pressupost. No es planteja la recuperació integral de costos de la reutilització (l'agricultura no va a pagar tots els costos).
- El PHIB inclou previsió d'actuacions per millorar la xarxa de proveïment.

- Altre programa més nou és la restauració de lleres i revegetació de bosc de ribera, amb l'objectiu d'intentar recuperar els corredors biològics, i a l'empara d'una modificació del Reglament del Domini Públic Hidràulic, que estableix una franja de 5 metres d'ús públic per als vianants, franja en la qual es planteja la recuperació de la vegetació en 1.100 Km de trams de torrents de les illes.

PRECS I PREGUNTES

El Sr. Miquel Soler de la Comunitat del Síndic de Regants, intervé comentant que la recuperació de costos aplicat a l'agricultura, funcionaria com una taxa que gravaria l'activitat, i que un enfocament necessari és veure a l'agricultor com un col·laborador final.

El Sr. Alfredo Barón torna a declarar que efectivament, la recuperació integral de costos no es planteja de moment en l'agricultura, ja que seria inviable.

El Sr. Bartolomé Homar, president de la Comunitat de Regants Font de les Artigues d'Alaró, presenta la trajectòria i els vuit segles d'història de la seva Comunitat, en la qual acaben d'adaptar uns estatuts que tenien més de 100 anys, encara així manifesta la seva preocupació per clarificar la situació de l'aigua, atès que sempre ha existit interès per part de l'Ajuntament.

El Sr. Alfredo Barón contextualitza que és freqüent el fenomen de l'aigua com a arma política, i que els drets històrics que tenen certes comunitats de regants o d'usuaris, és un aspecte que el PHIB no va a regular, com tampoc el tema de les fonts. Es pot incidir indirectament en les fonts de capçalera que alimenten torrents, a través del plantejament de cabals ecològics, doncs la captació d'aigües en les fonts de capçalera, funciona com una regulació del cabal, per al que seria necessari inventariar les que hi ha i iniciar processos de concertació. Cada nova captació sí hauria de garantir el cabal ecològic.

La Sra. Catalina Esteve, Regidora de Medi Ambient de l'Ajuntament de Sóller, explica el cas de les sèquies de Sóller, sèquies obertes, en les quals el pas de l'aigua representa un valor patrimonial, i des del punt de vista ecològic, és imprescindible per a la conservació de la flora i

fauna, i per tant el cabal d'aigua circulant, representa el cabal ecològic. La política d'entovat dels trams de les sèquies desenvolupada en els últims anys, posava en perill aquests valors.

El Sr. Alfredo Barón, destaca que precisament l'equip redactor dels estudis de Torrents, dirigit per Isabel Pardo, ha assenyalat la problemàtica de l'entovat de fonts en capçalera, que des del punt vista ambiental, suposen un refugi ecològic per a la fauna, que en època de sequera o reducció de cabals es protegeixen en la capçalera. L'equip redactor proposa mantenir aquestes zones de capçalera obertes, i que es respecti un àrea de captació que permeti la protecció. Altre tema són les sèquies, reconeixent que actuacions passades, impulsades per Agricultura i TRAGSA, van ser agressives.

La Sra. Catalina Esteve, apunta que finalment s'ha arribat a acords amb els diferents implicats per recuperar alguns dels trams canalitzats, per considerar-los d'elevat valor paisatgístic, ambiental i turístic.

El Sr. Joan Albertí Sastre, Alcalde del Ajuntament de Fornalutx i President de la Comunitat de Regants de Fornalutx, vol deixar de manifest que TRAGSA ho va fer francament bé en la vall de Fornalutx, i que gràcies a l'entovat en finques privades, es conta amb el sistema d'horts actual. Així mateix planteja que seria d'interès pagar una quantitat anual per al manteniment de les sèquies i aplicar sentit comú.

El Sr. Miquel Soler recorda que en les reunions de presidents de la Vall es busca una solució abans d'acabar les obres. I pregunta com es va a gestionar els 5 metres de servitud d'ús públic per als vianants, en el cas de terrenys de propietat privada.

El Sr. Alfredo Barón, respon que la titularitat dels terrenys és particular, es tracta de propietat privada, no obstant això l'ús, és públic i per als vianants, i el manteniment dels bancals ha de ser del propietari, del que ostenta la titularitat.

El Sr. Fermín Miró, Enginyer municipal de l'Ajuntament de Sóller, pregunta si el PHIB defineix quan es tracta d'un torrent o d'una sèquia.

El Sr. Alfredo Barón, respon que actualment, es proposa sobre el plànol de la xarxa hidrogràfica, la partió d'una sèrie de trams de les xarxes principals. El criteri és 5 metres des de la paret del torrent, no obstant això la Llei d'Aigües no arriba a aquests extrems. És interessant recordar que la Llei d'Aigües de 1879, ja establia, que aquesta franja, hauria d'estar lliure i l'administració hidràulica hauria de poder passar sempre, per tant les parets són il·legals.

El Sr. Bartolomé Homar, explica la situació de la seva comunitat de regants a Alaró, en la qual l'aigua discorre des de la deu a l'embassament, el problema és l'oscil·lació de recursos i els diferents interessos, fins i tot s'ha arribat a interposar denúncies de construcció.

El Sr. Alfredo comenta que si es tracta d'una sèquia de reg és un tema de veïns.

ANÀLISI I OBSERVACIONS A LA CARACTERITZACIÓ DE LA DEMARCACIÓ

S'estableixen tres grups de treball per a facilitar l'anàlisi de l'Esborrany del PHIB.

Cada grup conta amb el següent material:

- 1 exemplar per grup de l'Esborrany del PHIB.
- 1 exemplar per a cada participant de la Guia de Divulgació del PHIB.
- 1 document amb detall de les inversions previstes per a la zona Tramuntana i Es Raiguer.
- 1 una fitxa guia per a realitzar les observacions.

L'objectiu del treball de grups és millorar l'enteniment i comprensió de l'estructura i dels aspectes més significatius del PHIB. Durant la dinàmica i com a fruit de la discussió entre els membres de cada grup, es comenten els punts de més interès, es detecten certes incorreccions, es resolen dubtes i se suggereixen unes primeres propostes.

Les observacions realitzades pels grups d'anàlisis i la seva contestació motivada per part del tècnic responsable de la Direcció general de Recursos Hídrics es detallen a continuació:

Caracterització de les masses d'aigua de la demarcació hidrogràfica zona Mallorca Tramuntana		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISIS	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Masses d'Aigua Subterrànies (MAS)	- Es proposa solapar les MAS i els termes municipals (TM). Seria aclaridora la informació sobre TM de cada MAS i delimitació de la proporció, a l'efecte de possibles ajudes econòmiques. - Mapa 13.1 Els noms emprats creen confusió, per exemple en el cas de la MAS de s'Olla (podria ser Fornalutx). - MAS de Galatzó comprèn els 4 municipis que limiten amb la muntanya.	- Es mirarà però l'aigua no és d'un TM, és pública, les Unitats Hidrogeològiques i les MAS no entenen de límits administratius.
Torrents	- Error toponímic: Bianiaraix i Camí de l'Ofre. - Per al Torrent d'Estellencs se suggereix el popular Torrent d'en Biel o Gros. - Incorporar el torrent Solleric per la	- Es realitzarà una revisió de la toponímia, adequant-la a la realitat local, el document serà enviat a la UIB al servei de normalització. - Cal diferenciar 2 coses, el torrent com massa d'aigua, i els projectes vinculats a

	qualitat de la vegetació que hi ha al voltant del torrent, la seva llera és molt estret i si hi ha pluges es desborda. - Denominació del torrent K3100 (pàg. 142) Torrent Font de S'Olla. - Mapa 11. Dolenta definició i hi ha torrents que duen aigua tot l'any i no figuren (torrent Major de Sóller). - Falten Font de S'Ullet (Sóller), Font d'en Mas (Valldemossa), i Fonts d'Alqueria, Sant Vicens i Ca Sastre (Fornalutx).	la conservació i protecció de la vegetació de ribera. - Actualment hi ha un contenciós amb la neteja dels torrents, s'està treballant en un protocol de neteja de torrents que hauria de combinar la capacitat de desguàs i el manteniment de l'ecosistema. - La Directiva d'inundacions va en la línia de recuperar les planes d'inundació (el seu compliment rigorós és inviable, s'hauria de tirar mitja Palma, per exemple).
Zones humides	- Les Zones humides identificades en el plànol (pàg. 38) no tenen translació aparent en la llista.	- A revisar.
Masses d'aigua costaneres	- La longitud de la costa de la massa d'aigua de la Badia de Sóller, de 16,2 Km pareix exagerada.	- A revisar mitjançant el Sistema d'Informació geogràfica.

**Usos i pressions de les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
zona Mallorca Tramuntana**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISIS	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Usos i demandes actuals	- Es considera que la proporció d'origen de l'aigua en camps de golf, hauria de reflectir una major aportació dels aquífers (possibles sondejos il·legals)	- A revisar. No obstant això arran de l'aprovació del Reial decret, es van fer negociacions amb els camps de golf que tenien drets per substituir els cabals.
Pressions sobre torrents	- (Pàg. 142) K23. Sóller poble: pressió per l'abocament d'aigües residuals al torrent per l'antiga depuradora, provocat per l'estrangulació d'una canonada de 90 cm a una de 30 cm. - Respecte als residus sòlids en T. Estellencs, no s'està d'acord perquè es manca de constància. - Els abocaments de la EDAR de Valldemosa s'han solucionat amb la canalització al golf Son Termes. - Torrent de Deià, abocats d'aigües residuals de EDAR i esporàdic de gasoli (de 1 hotel que havia passat les inspeccions d'Indústria). - Torrent K26 Biniaraix, tipus 5 (no tipus 2).	- Denunciar o informar - Respecte als abocaments en el torrent de Deià, l'Hotel es va responsabilitzar, actualment els dipòsits estan externs. El tema dels dipòsits enterrats es va a intentar regular. - A revisar.
Impactes en les masses d'aigua subterrània	- (Pàg. 175) Afegir Contaminació de fecals en MAS 18.06-M4. - Afegir contaminació per nitrats en MAS 18.06-M3. - No coincideixen els llistats de MAS (pàg. 75) amb el llistat de pressions en les MAS (pàg. 175). - MAS Port de Sóller intrusió marina puntual i contaminació orgànica.	- La Comissió Europea havia dit que s'havia de declarar Sóller zona vulnerable a la contaminació per nitrats, des de la Comunitat autònoma s'ha dit que si a totes les propostes excepte a Sóller. - La presència de nitrats no es pot atribuir a l'agricultura, és més aviat un tema de pous negres. - A més el nivell no és tan alarmant, dels més de 30 punts de mostreig, el 50% del territori està per sota de 20mg/l. Altre paràmetre és la <i>Escherichia Coli</i>, cal vigilar els pous oberts.
Síntesi de pressions en aigües costaneres	- Revisió dels paràmetres per a una millor anàlisi. - La pressió per fondeig en la Badia de Sóller no queda reflectida, el nº de barques fondejant és altíssim, i per això ja ens han venut el port esportiu.	- Se recomanarà limitar el fondeig.
Prioritat d'usos	- (Pàg. 178) 3.3.1 punt d) obviar l'existència de recursos hídrics de "reserva" posats en evidència per Alfredo Barón.	

**Estat de les masses d'aigua i xarxes de control de la Demarcació Hidrogràfica
zona Mallorca Tramuntana**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISIS	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
MAS	- 18.06.M3 Port de Sóller hauria de ser MAS en risc (pàg. 243). - 18.06.M4 Sóller ja està com MAS en risc.	
Torrents	- J.13 Na Mora condició "dep" no sembla correcta. - K23 Sóller poble condició "rural nat" no sembla correcta se suggereix canviar per "dep". (semblen invertits). - Y289 Valldemossa, ja ha millorat els abocaments de la depuradora.	- Torrent de Na Mora i Sóller poble segurament hi ha una inversió, a revisar.
Masses d'aigua costaneres	- (Pàg. 236) La valoració de l'estat de la massa d'aigua costanera de Badia de Sóller com bo, hauria de ser acceptable o regular.	- La terminologia acceptable no existeix, en tot cas moderat. S'han realitzat amb diferents paràmetres. Es revisaran els resultats. En el cas de la badia de Sóller la Posidònia està sense avaluar, que podria fer baixar l'estat de qualitat, per acabar de determinar l'estat ecològic, s'està realitzant una segona campanya que ratifiqui el resultat.

**Objectius ambientals per a les masses d'aigua de la Demarcació Hidrogràfica
zona Mallorca Tramuntana**

	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISIS	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
MAS	- Respecte a la MAS 18.06. M4, vist que l'objectiu de bon estat és per al 2021, podria ser possible per al 2015 si se subvencionen part de les actuacions, fonamentalment la substitució de pous negres per fosses sèptiques. - Incidir en la regulació del sector de la construcció. Actualment es realitza un excés de consum en el procés de construcció, es planteja l'ús d'aigua reutilitzada en el sector, mitjançant regulació normativa. - Millorar l'aprofitament dels recursos hídrics, incidir en la revisió de les pèrdues en la xarxa de proveïment. - Evitar la sobreexplotació. - Vigilància i fer els pous amb permisos (s'autoritzen pous en els olivars que posteriorment es	- En Balears hi ha 55.000 habitatges en sòl rústic, la gran majoria amb pous negres, es planteja un programa d'actuació per a les noves, i respecte a actuar en les 55.000 consolidades x 3.000 € d'una fossa sèptica, suposaria 165 M de €, però no es pot actuar, la majoria són il·legals urbanísticament. No obstant això en la Normativa del PH, figurarà que sense perjudici de la situació de l'habitatge, i a l'efecte de protecció del domini públic hidràulic, s'estableix un termini per a la substitució. - Els projectes de reutilització d'aigües depurades tindran prioritat. - L'ABAQUA presenta un 50% de recuperació de costos, s'hauria de fer un plantejament de pujar el cànon, doncs la ciutadania i els sectors han de saber ho costa la depuració.

	transformen en xalets). - Control dels cabals que s'autoritzen. - En sòl rústic: obligatorietat de recollir les aigües pluvials mitjançant aljubs. - Sostenibilitat positiva en l'aprofitament del recurs.	- Respecte a les autoritzacions de pous la picardia no té límits, es demanen pous per infiltració d'aigua de vessament de pluja, o per interès geològic. - Respecte als controls dels cabals autoritzats, es treballa amb l'objectiu que es compleixi la llei, però una vegada s'ha realitzat la visita, igualment poden canviar de bomba. La vigilància dels 45.000 pous és inviable, ni amb equips automàtics, ja que actualment es conta amb 36 limnífgrafs, per als quals hi ha 2 persones amb dedicació gairebé exclusiva.
Torrents	- Marges de torrents tradicionals i no de formigó.	
Aguas costaneres	- Insistir en les boies ecològiques en el fondeig. - Necessitat de depuradora en el Port de Valldemossa. - Qüestionament dels espigons en cas que desviïn els corrents.	- Problemes de competències del PHIB, s'establiran alguns suggeriments i recomanacions per arribar al bon estat ecològic.

ANÁLISIS Y OBSERVACIONES AL PROGRAMA DE ACTUACIONES E INFRAESTRUCTURAS

Programa d'actuació zona Mallorca Tramuntana y Es Raiguer		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISIS	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Millora de la informació hidrogeològica	- Cost excessiu per al primer lustre d'inversions.	
Pla de reutilització	- a) Sembla poca inversió en estudis de les EDAR's. - b) Millora de la gestió de depuradores amb adscripció de personal adequat per realitzar les funcions. - c) No afecta en la vall de Sóller. - d) Ús agrícola de fangs d'EDAR: assumir la responsabilitat per emprar un recurs, actualment infrautilitzat, com adob, i que s'ha de traduir en recursos monetaris. - i) Sembla escàs per a totes les Illes Balears.	- a) La relativa baixa inversió en els estudis es deu al fet que es tracta de passar en net la informació. - b) En la resolució de concursos per a l'adjudicació de la gestió de les EDAR's s'aplica el mètode de subhasta al més barat, sembla que la tendència és a incrementar els períodes de contractació, perquè les empreses explotadores puguin realitzar inversió i tinguin temps d'amortitzar-la. - d) La problemàtica dels fangs de depuradora és que poden presentar certa toxicitat si acumulen metalls pesats. No presenten cates de seguiment.
Protecció i qualitat de les aigües	- Augmentar els perímetres de protecció, de 100 a 250 m. - Un % del pressupost de l'administració que sigui de lliure disposició per facilitar la realització d'anàlisi de contrast a petició de les entitats locals.	- Actualment ja existeixen restriccions, per a la distància entre captacions. - Els límits de protecció presenten 3 nivells: 10m, 250m i 1000m.
Millora abastiment urbà	- Es troba a faltar un estudi de límit poblacional (àmbit IB) amb l'aigua disponible, en l'àmbit temporal de 6 anys. - Contrastar el cadastre de finques amb els plànols de connexions a clavegueram per localitzar possibles focus de punts negres. - Subvencions per al Pla d'Eixugadors i sèquies de regants per solucionar la problemàtica de Sóller. Realització d'estudi previ juntament amb el Sindicat de Regants, que inclogui cartografia en condicions.	- L'aigua com factor limitant no serveix, perquè es realitzen més dessaladores. La qüestió és que l'Administració Hidràulica no és l'encarregada de definir el model territorial, social i econòmic, es limita a planificar els recursos hídrics en funció del model. - La fotografia aèria permet veure construccions que no apareixen en el cadastre. Seria d'interès primer contar les finques existents, en cas d'agrupacions d'habitatges, procurar la connexió a la xarxa municipal de clavegueram. Hi ha molts ajuntaments que juntament amb els comptes de l'aigua envien els

	- Fer una potabilitzadora en la Font del Mul. - Revisar actuacions Torrent Forat de Na Mora.	plànols de les xarxes, però hi ha molts que no els tenen. - L'Estudi sobre eixugadors i sèquies a Sóller sí que es podria assumir. - Respecte a la potabilitzadora, és més interessant detectar i localitzar el punt de contaminació (se suggereix els pous negres de la urbanització).
Previsió i defensa d'avingudes	- Partió del Domini Públic Hidràulic, definició clara de partions per determinar una assumpció de responsabilitats.	- Efectivament sense la partió no es podrà fer.
Conservació i estalvi d'aigua	- Demanda de normativa per a gestió racional d'aigua amb tarifes progressives.	- Actualment hi ha en tramitació un Decret de Gestió de la Demanda, en el Consell Consultiu, que regularà aspectes de tarifes progressives, fontaneria de baix consum. Es plantejava un consum de 100-120 l/persona i dia, i baixar fins als 80 l, que és el que es considera consum responsable. Per a l'aigua s'ha de considerar un dret humà, que aquest s'ha de garantir i hauria de ser gratuït, un consum ciutadà que cobriria serveis més enllà dels bàsics. - Però la proposta va en la línia d'habitatges i considera 4 persones per habitatge, no sembla molt esperançador que hagi estat presentat políticament com que ningú va a pagar més.
Emergència i sequera	- Demanda de normativa. - Garantir l'aigua de Sa Costera en l'estiu.	- Actualment s'està definint un Pla de Sequera, perquè en situacions de sequera hidrològica, previ informe de l'administració Hidràulica, el Consell de Govern, pugui decretar la situació, i l'activació immediata de les mesures. S'establiran 3 estats d'emergència: prealerta, alerta i alarma.

Programa d'actuació zona Mallorca Tramuntana		
	OBSERVACIONS DELS GRUPS D'ANÀLISIS	CONTESTACIÓ MOTIVADA DE LA DGRH
Control i millora del coneixement del PH	- D'interès uns 500 nous comptadors a extractors significatius.	- La instal·lació de comptadors comporta un seguiment i manteniment molts més costós dels quals inicialment es considera. Per a les Illes Balears es calculen uns 45.000 pous, la col·locació de comptadors en tots els pous seria inassumible, per això es planteja iniciar el control amb 150 comptadors instal·lats estratègicament, pel que no es valora l'ampliació en aquesta primera fase.

Miquel Soler, President del Sindicat de Regs de Sóller presenta i explica una sèrie de problemàtiques que afecten a la xarxa del Sindicat de Regs, i a la part mitja i baixa de les finques de la vall i alguns habitatges, amb un llistat de necessitats d'actuació, que s'adjunta com Annex I a la present acta del taller.

Dels punts comentats, Alfredo Barón, entén que el tema dels pous que es realitzen en els vessants de la vall, que podrien posar en perill per contaminació, les petites deus i les fonts de cotes inferiors, és un tema per regular en la Normativa del PHIB, a l'efecte de protegir el patrimoni Hidrològic de la Vall de Sóller.

RECAPITULACIÓ DE PRINCIPALS APORTACIONS DE LA UNITAT DE PARTICIPACIÓ DE MALLORCA ZONA TRAMUNTANA I ES RAIGUER

Aportacions i comentaris a la caracterització de la demarcació

MAS:

- Solapar MAS i termes municipals (TM). Seria aclaridora la informació sobre TM de cada MAS i delimitació de la proporció.
- Reconsiderar el termini per arribar als objectius de la MAS 18.06. M4, vist que l'objectiu de bon estat està fixat per al 2021, podria ser possible per al 2015 si se subvencionen part de les actuacions, fonamentalment la substitució de pous negres per fosses sèptiques.

Torrents i zones humides:

- Revisió de la toponímia, adequant-la a la realitat local:
 - o Error toponímic: Bianiaraix i Camí de l'Ofre.
 - o Per al Torrent d'Estellencs se suggereix el popular Torrent d'en Biel o Gros.
 - o Incorporar el torrent Solleric per la qualitat de la vegetació que hi ha al voltant del torrent, la seva llera és molt estreta i si hi ha pluges es desborda.
 - o Denominació del torrent K3100 (pàg. 142) Torrent Font de S Olla.
 - o Mapa 11. Dolenta definició i hi ha torrents que duen aigua tot l'any i no figuren (torrent Major de Sóller).
 - o Falten Font de S'Ullet (Sóller), Font d'en Mas (Valldemossa), i Fonts d'Alquería, Sant Vicens i Ca Sastre (Fornalutx).
- Revisar les Zones humides identificades en el plànol de la pàg. 38, doncs no tenen translació aparent en la llista.

Aigües costaneres

- Revisar la longitud de la costa de la massa d'aigua de la Badia de Sóller, de 16,2 Km sembla exagerada.

Aportacions i comentaris al Programa d'actuacions i infraestructures

Normativa, estudis i projectes:

- Un % del pressupost de l'administració que sigui de lliure disposició per facilitar la realització d'anàlisi de contrast a petició de les entitats locals.
- Contrastar el cadastre de finques amb els plànols de connexions a clavegueram per localitzar possibles focus de punts negres.
- Subvencions per al Pla d'Eixugadors i sèquies de regants per solucionar la problemàtica de Sóller. Realització d'estudi previ juntament amb el Sindicat de Regants, que inclogui cartografia en condicions.
- Regular normativament els pous i sondejors realitzats en els vessants de la vall de Sóller.
- Incidir en la regulació del sector de la construcció. Actualment es realitza un excés de consum en el procés de construcció, es planteja l'ús d'aigua reutilitzada en el sector, mitjançant regulació normativa.

Infraestructures:

- En sòl rústic: obligatorietat de recollir les aigües pluvials mitjançant aljubs.
- Marges de torrents tradicionals i no de formigó.
- Insistir en les boies ecològiques en el fondeig.
- Necessitat de depuradora en el Port de Valldemossa.
- Qüestionament dels espigons en cas que desviïn els corrents.
- Millora de la gestió de depuradores amb adscripció de personal adequat per realitzar les funcions.
- Ús agrícola de fangs d'EDAR: assumir la responsabilitat per emprar un recurs, actualment infrautilitzat, com adob, i que s'ha de traduir en recursos monetaris.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

directiva marc
d'AIGUA
Pla de Participació

GALERIA FOTOGRÀFICA

Galeria fotogràfica

de la Fase III del Pla de Participació de la Directiva Marc de l'Aigua a les Illes Balears

Taller El Pla Hidrològic de les Illes Balears - Zona Mallorca Tramuntana i Es Raiguer (Sóller 4 de desembre de 2008)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Recursos Hídrics

